

**TORTUM VE UZUNDERE'DEKİ
REKREASYONEL TESİSLERİN
GÖRSEL KALİTE ANALİZİ**

Mustafa ÖZGERİŞ

**Yüksek Lisans Tezi
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Prof. Dr. Faris KARAHAN**

2014

Her hakkı saklıdır

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TORTUM VE UZUNDERE'DEKİ REKREASYONEL
TESİSLERİN GÖRSEL KALİTE ANALİZİ**

Mustafa ÖZGERİŞ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

ERZURUM

2014

Her hakkı saklıdır

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAY FORMU

TORTUM VE UZUNDERE'DEKİ REKREASYONEL TESİSLERİN GÖRSEL
KALİTE ANALİZİ

Prof. Dr. Faris KARAHAN danışmanlığında, Mustafa ÖZGERİŞ tarafından hazırlanan bu çalışma 24/11/2014 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak **oybirliği/oy çokluğu (3/3)** ile kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Sevgi YILMAZ

İmza :

Üye : Prof. Dr. Faris KARAHAN

İmza :

Üye : Doç. Dr. İlker ANGIN

İmza :

Yukarıdaki sonuç;

Enstitü Yönetim Kurulu 09. / 12. / 2014 . tarih ve 48. / 1610 . no'lu kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. İhsan EFEOĞLU
Enstitü Müdürü

Bu çalışma BAP projeleri kapsamında desteklenmiştir.
Proje No: 2012/293

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TORTUM VE UZUNDERE'DEKİ REKREASYONEL TESİSLERİN GÖRSEL KALİTE ANALİZİ

Mustafa ÖZGERİŞ

Atatürk Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Faris KARAHAN

Bu araştırma Erzurum ili Tortum ve Uzundere ilçelerindeki bazı rekreasyonel tesislerin görsel peyzaj değerlendirmesini yapmak ve bu tesislerin hizmet kalitelerini ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Araştırma alanı Erzurum-Artvin (D950-02) karayolunun 64-102. kilometreleri arasındaki bölümünden oluşmaktadır. Çalışmanın görsel kalite analizi bölümünde tesisleri temsil eden 4'er adet fotoğraf kullanılmış ve 200 kişiyle anket çalışması yürütülmüştür. Yapılan değerlendirmede uyumda (6,58), çeşitlilikte (6,34), ortalama canlılıkta (6,40) ve ortalama görsel kalitede (6,44) en yüksek değerlere sahip olan görüntü Yedigöller Alabalık Tesisleri 4 (YP4) olmuştur. En düşük değerlere sahip olan görüntüler ise uyumda (1,71), ortalama canlılıkta (1,69) ve ortalama görsel kalitede (1,70) Aksukapı Dinlenme Tesisleri 1 (AP1), çeşitlilikte (1,66) ise Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri 1 (AKP1) olmuştur.

Araştırmanın ikinci bölümünde dinlenme tesislerine yönelik memnuniyet değerlendirmesi çalışması yapılmıştır. Her bir tesiste 50 ziyaretçiyle yapılan anket çalışmasında, katılımcılara konaklamakta oldukları tesisin iç ve dış mekan hizmetleri ve ürünleriyle ilgili sorular yöneltilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre dış mekan hizmetleri bakımından Yedigöller Alabalık Tesisleri (YAT), iç mekan hizmetleri bakımından Taş Devri Dinlenme Tesisleri (TDT) en yüksek puan alan tesisler olurken, ürün değerlendirmesinde Pehlivanlı Alabalık Tesisleri (PAT) en yüksek puan alan tesis olmuştur. Ayrıca çalışmada araştırma sahasının genelindeki rekreasyonel-turistik faaliyetler, konaklama alanları ve turizm algısıyla ilgili olarak 350 ziyaretçinin görüşüne başvurulmuştur. Yapılan değerlendirmelerde, ziyaretçilerin araştırma alanının birçok konuda turizm potansiyeline sahip olduğunu fakat bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediğini düşündükleri saptanmıştır. Bu potansiyelin değerlendirilebilmesi ve yöre ekonomisine katkı sağlar hale getirilebilmesi amacıyla bir takım önerilerde bulunulmuştur.

2014, 209 sayfa

Anahtar Kelimeler: Görsel kalite analizi, rekreasyon, turizm, Tortum, Uzundere

ABSTRACT

Master Thesis

VISUAL QUALITY ANALYSIS OF RECREATIONAL FACILITIES IN TORTUM AND UZUNDERE (ERZURUM)

Mustafa ÖZGERİŞ

Ataturk University
Graduate School of Naturel and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture

Supervisor: Prof. Dr. Faris KARAHAN

This research was conducted in order to make visual landscape assessment and to uncover service quality of some recreational facilities in Tortum and Uzundere districts of Erzurum province. Research areas constitute from part between 64-102 kilometers of Erzurum-Artvin (D950-02) highway. In visual quality analysis part of the study was used four pieces photographs representing recreational facilities and carried out survey study with 200 people. In the evaluation became Yedigöller Alabalık Tesisleri 4 (YP4) highest values having image in harmony (6,58), diversity (6,34), average vitality (6,40) and average visual quality (6,44). The having lowest values images became Aksukapı Dinlenme Tesisleri 1 (AP1) in harmony (1,71), average vitality (1,69) and average visual quality (1,70) and Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri 1 (AKP1) in diversity (1,66).

In second part of research satisfaction assessment study was made for recreational facilities. In survey study which was made with 50 visitors in each facilities was asked with regard interior and outdoor services and products of stayed facilities to participants. According to the evaluation became having highest values facilities, Yedigöller Alabalık Tesisleri (YAT) in outdoor services, Taş Devri Dinlenme Tesisleri (TDT) in interior services and Pehlivanlı Alabalık Tesisleri (PAT) in products evaluatin. Also in study was taken opinion of 350 visitors with regard recreational-touristy activities, accommodation areas and tourism perception in general of research areas. In made evaluation, was determined that visitors has considered having to tourism potential in many and not assess adequately of this potential. Many proposals were suggested for evaluated and making contributes to local economy of this potential.

2014, 209 pages

Keywords: Visual quality analysis, recreation, tourism, Tortum, Uzundere

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezi olarak sunulan bu çalışmanın her aşamasında benden desteğini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Faris KARAHAN'a, çalışmalarımı 2012/293 no'lu proje ile destekleyen Atatürk Üniversitesi BAP birimine, yüksek lisans eğitimim boyunca üzerimde hakları bulunan başta Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Hasan Yılmaz ve Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Sevgi YILMAZ olmak üzere, Peyzaj Mimarlığı bölümünün tüm değerli öğretim elemanlarına çok teşekkür ederim.

Her zaman manevi ve maddi desteklerini gördüğüm değerli aileme ve sabır ve fedakarlığından dolayı değerli eşim Mutlu Melis ÖZGERİŞ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mustafa ÖZGERİŞ

Kasım, 2014

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Rekreasyon ve Turizm İlişkisi.....	2
1.2. Görsel Kalite Analizi.....	7
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	12
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	16
3.1. Materyal.....	16
3.1.1. Tortum ilçesi genel doğal ve kültürel özellikleri.....	17
3.1.1.a. Aksukapı Dinlenme Tesisleri.....	19
3.1.1.b. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri.....	20
3.1.1.c. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri.....	22
3.1.1.d. Taş Devri Dinlenme Tesisleri.....	24
3.1.2. Uzundere ilçesi genel doğal ve kültürel özellikleri.....	26
3.1.2.a. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri.....	28
3.1.2.b. Tortum Şelalesi Dinlenme Tesisleri.....	29
3.1.2.c. Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleri.....	30
3.2. Yöntem.....	32
3.2.1. Memnuniyet değerlendirmesi anket süreci.....	33
3.2.2. Görsel kalite analizi anket süreci.....	35
4. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	37
4.1. Memnuniyet Değerlendirmesi Anket Sonuçları.....	37
4.1.1. Giriş bölümü anket sonuçları ve analizi.....	37
4.1.2. I. Bölüm anket sonuçları ve analizi.....	39
4.1.2.a. Aksukapı Dinlenme Tesisleri anket sonuçları.....	39

4.1.2.b. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri	53
4.1.2.c. Taş Devri Dinlenme Tesisleri	64
4.1.2.d. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri	74
4.1.2.e. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri	84
4.1.2.f. Şelale Dinlenme Tesisleri	95
4.1.2.g. Yıkıklar (Yedigöller) Alabalık Tesisleri	111
4.1.2.h. Memnuniyet değerlendirmesi anket sonuçlarının karşılaştırılması.....	125
4.1.3. II. Bölüm anket sonuçları ve analizi.....	126
4.2. Görsel Kalite Analizi Anket Değerlendirmesi	153
4.2.1. Aksukapı Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi.....	155
4.2.2. Asmalı Konak Dinlenme tesisleri görsel kalite değerlendirmesi	159
4.2.3. Taş Devri Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi	163
4.2.4. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi.....	167
4.2.5. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi....	171
4.2.6. Şelale Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi	175
4.2.7. Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi.....	179
4.2.8. Görsel Kalite Analizi Sonuçlarının Karşılaştırılması	182
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	185
KAYNAKLAR	200
EKLER.....	204
EK 1.....	204
EK 2.....	207
ÖZGEÇMİŞ	210

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

ADT	: Aksukapı Dinlenme Tesisleri
AKDT	: Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri
F	: Frekans
PAT	: Pehlivanlı Alabalık Tesisleri
RFS	: Rekreatyonel faaliyet sıklığı
ŞDT	: Şelale Dinlenme Tesisleri
TDT	: Taş Devri Dinlenme Tesisleri
UYDT	: Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri
YAT	: Yedigöller Alabalık Tesisleri
U	: Uyum
Ç	: Çeşitlilik
O.C	: Ortalama Canlılık
V	: Vejetasyon
S	: Su
J	: Jeomorfoloji
O.G.K	: Ortalama Görsel Kalite

Simgeler

P (Asymp. Sig.) : Önem değeri

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Serbest (Boş) zaman etkinlikleri.....	3
Şekil 3.1. Araştırma alanının üstten genel görünümü.....	16
Şekil 3.2. Tortum ilçesi üstten genel görünümü	17
Şekil 3.3. Tortum ilçesi yerleşimi	18
Şekil 3.4. Aksukapı Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm.....	19
Şekil 3.5. Aksukapı Dinlenme Tesisleri genel görünüm	20
Şekil 3.6. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm.....	21
Şekil 3.7. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri	22
Şekil 3.8. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri üstten genel görünüm.....	23
Şekil 3.9. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri kamp ve piknik alanı.....	24
Şekil 3.10. Taş Devri Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm	24
Şekil 3.11. Taş Devri Dinlenme Tesisleri otoparkı.....	25
Şekil 3.12. Uzunburun ilçesi üstten genel görünüm.....	27
Şekil 3.13. Uzunburun yarımadası üstten genel görünüm	28
Şekil 3.14. Uzunburun yarımadası genel görünüm.....	29
Şekil 3.15. Tortum Şelalesi üstten genel görünüm	30
Şekil 3.16. Yedigöller (Yıkıklar) üstten genel görünüm.....	31
Şekil 3.17. Yedigöller	32
Şekil 4.1. Aksukapı Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler.....	155
Şekil 4.2. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler.....	159
Şekil 4.3. Taş Devri Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler	163
Şekil 4.4. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'ne ait görüntüler.....	167
Şekil 4.5. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler	171
Şekil 4.6. Şelale Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler	175
Şekil 4.7. Yıkıklar (Yedigöller) Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler	179
Şekil 4.8. Ortalama görsel kalitede en yüksek puan alan görüntü	183
Şekil 4.9. Ortalama görsel kalitede en düşük puan alan görüntü.....	184

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1. Rekreasyon amaçlı turizm etkinlikleri.....	6
Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik özelliklerine ait frekans tablosu	37
Çizelge 4.2. ADT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu	40
Çizelge 4.3. ADT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar	41
Çizelge 4.4. ADT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	42
Çizelge 4.5. ADT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları.....	44
Çizelge 4.6. ADT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları.....	44
Çizelge 4.7. ADT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları.....	46
Çizelge 4.8. ADT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları.....	47
Çizelge 4.9. ADT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları.....	50
Çizelge 4.10. AKDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu	53
Çizelge 4.11. AKDT'ye ait ortalama değerler ve standart sapmalar	55
Çizelge 4.12. AKDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	56
Çizelge 4.13. AKDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları.....	58
Çizelge 4.14. AKDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları.....	59
Çizelge 4.15. AKDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları.....	61
Çizelge 4.16. AKDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları.....	63
Çizelge 4.17. AKDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	63
Çizelge 4.18. TDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu.....	65
Çizelge 4.19. TDT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar.....	66
Çizelge 4.20. TDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	67
Çizelge 4.21. TDT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları	68
Çizelge 4.22. TDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları	69
Çizelge 4.23. TDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları	70
Çizelge 4.24. TDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları	71
Çizelge 4.25. TDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları	72
Çizelge 4.26. TDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	73

Çizelge 4.28. PAT'a ait ortalama puanlar ve standart sapmalar.....	76
Çizelge 4.29. PAT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	77
Çizelge 4.30. PAT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları	79
Çizelge 4.31. PAT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları	79
Çizelge 4.32. PAT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları	80
Çizelge 4.33. PAT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları	81
Çizelge 4.34. PAT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	82
Çizelge 4.37. UYDT Ki-Kare bağımsızlık testi sonuçları	87
Çizelge 4.39. UYDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları.....	90
Çizelge 4.40. UYDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları.....	91
Çizelge 4.41. UYDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları.....	92
Çizelge 4.42. UYDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları.....	94
Çizelge 4.43. ŞDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu.....	96
Çizelge 4.44. ŞDT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar.....	97
Çizelge 4.45. ŞDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	98
Çizelge 4.46. ŞDT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları	100
Çizelge 4.47. ŞDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları	101
Çizelge 4.48. ŞDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları	102
Çizelge 4.49. ŞDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları	106
Çizelge 4.50. ŞDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	110
Çizelge 4.51. YAT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu	112
Çizelge 4.52. YAT'a ait ortalama puanlar ve standart sapmalar	113
Çizelge 4.53. YAT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	114
Çizelge 4.54. YAT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları.....	116
Çizelge 4.55. YAT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları.....	116
Çizelge 4.56. YAT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları.....	120
Çizelge 4.57. YAT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları.....	121
Çizelge 4.58. YAT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları.....	122
Çizelge 4.59. YAT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	123

Çizelge 4.60. Tesislere ait karşılaştırmalı ortalama puan tablosu.....	125
Çizelge 4.61. Araştırma alanı ziyaretçi profili frekans ve yüzdeleri	127
Çizelge 4.63. Araştırma alanı anket soruları ortalama puan ve standart sapmalar	130
Çizelge 4.65. Araştırma alanı bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları	133
Çizelge 4.66. Araştırma alanı bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları	134
Çizelge 4.67. Araştırma alanı bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları	136
Çizelge 4.68. Araştırma alanı bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları	142
Çizelge 4.69. Araştırma alanı bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları	145
Çizelge 4.70. Araştırma alanı bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları	150
Çizelge 4.71. Görsel kalite analizi anketi katılımcılarına ait frekans tablosu.....	153
Çizelge 4.73. AP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	157
Çizelge 4.74. AP4 bağımsızlık testi (vejetasyon faktörü-demografik özellikler) frekansları	157
Çizelge 4.75. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	160
Çizelge 4.76. AKP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	161
Çizelge 4.77. AKP4 bağımsızlık testi (jeomorfoloji faktörü-demografik özellikler) frekansları	161
Çizelge 4.78. Taş Devri Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	164
Çizelge 4.79. TDP1 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları	165
Çizelge 4.80. TDP1 bağımsızlık testi (uyum parametresi-demografik özellikler) frekansları	165
Çizelge 4.81. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	168
Çizelge 4.82. PP2 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	169
Çizelge 4.83. PP2 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları.....	169
Çizelge 4.84. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	172
Çizelge 4.85. UP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	173
Çizelge 4.86. UP4 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları	173

Çizelge 4.87. Şelale Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	176
Çizelge 4.88. ŞP2 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	177
Çizelge 4.89. ŞP2 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları.....	177
Çizelge 4.90. Yedigöller Alabalık Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar	180
Çizelge 4.91. YP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları.....	181
Çizelge 4.92. YP4 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları	181
Çizelge 4.93. En yüksek ve en düşük puanı alan görüntüler	182

1. GİRİŞ

İnsanoğlu tarihin çok eski devirlerinden beri kendine bir yaşam mekanı bulma ve oluşturma eğiliminde olmuştur. Onun bu gayret ve çabaları tabiatın insan ihtiyaçları doğrultusunda olumlu ya da olumsuz yönde şekillenmesini sağlamıştır.

İnsanlığın doğuğu ile çok küçük ölçekte başlayan çevre düzenlemesi (bahçe planlaması) tarih boyunca bilinçli ya da bilinçsiz, olumlu yada olumsuz yönde gelişerek bugünkü geniş ölçekte çevre düzenlemesi (peyzaj planlaması) kavramının gelişmesine yol açmıştır (Tanrıverdi 2001).

Özellikle dünya nüfusunun artışıyla beraber insanlar dağınık, düzensiz ve genel olarak kırsal yerleşim modellerini terk ederek kentte yaşama ve kentleşme anlayışlarının gelişmesini sağlamıştır. Fakat kentlere doğru yönelen bu aşırı nüfus hareketi, kentler ve kentlerde yaşayan insanlar için birtakım olumsuz sonuçlar doğurmuştur.

Bilimsel, endüstriyel ve teknolojik alandaki gelişmelerin ortaya çikarmış olduğu plansız ve sağlıksız kentleşme, insanların fiziksel, ruhsal ve sosyo-kültürel yönden pek çok sorununu da beraberinde getirmiştir (Akten 2003). şehirlerdeki hava, su, toprak kirliliği, nüfus artışının sebep olduğu sıkışıklık, kişisel yükümlölük ve zorunluluklar, toplumsal sorunlardan kaynaklanan sıkıntılar ve yaşamın tekdüze hale gelmesi gibi çeşitli olumsuzluklar insanları yıpratmaktadır (Orel ve Yavuz 2003). Bu durum insanları fiziksel ve psikolojik yönden rahatlayıp, dinlenebilecekleri ve kendilerini yenileyebilecekleri aktivitelere yönlendirmektedir. Günümüzde insanların bu ihtiyaçlarının karşılığı olarak rekreasyon ve turizm kavramları ortaya çikmıştır.

Bulut (2006)'a göre rekreasyon ve turizm olguları; insanların eğlenme, dinlenme, yeniden hayata bağlanma ve çalışma hayatına hazırlanmak için enerji depolama gibi gereksinimlerinden doğmuştur.

1.1. Rekreasyon ve Turizm İlişkisi

Son derece geniş kapsamlı olan rekreasyon ve rekresyonel faaliyet kavramları farklı şekillerde tanımlanabilmektedir.

Rekreasyon Latince “re-tekrar” ve “create-yaratma” sözcüklerinden türemiş olup, bir şeyin yeniden yaratılması ya da kazanılması anlamına gelir (Akten 2003).

Yılmaz vd (1998)’e göre rekreasyon, insanların günlük yaşamları içinde, yaşamış oldukları monotonluktan uzaklaşıp, bedensel ve düşünsel olarak kendilerini yeniden kazanabilmeleri için gerçekleştirdikleri serbest zaman değerlendirmesidir.

Rekreasyon kişilerin serbest zamanları içerisinde, günlük yaşamın sıkıcı, disiplinli ve monoton geçen çalışmasının etkisinden kurtulmak, dinlenmek ve hoşça vakit geçirmek amacıyla gösterdikleri çeşitli aktiviteleri içermektedir. Daha açık bir ifade ile rekreasyon; yıpranan bünyenin yenilenmesi, tazelik ve enerji kazanması ile yeni ve verimli bir çalışma devresi için yapılan hazırlıktır (Uzun ve Altunkasa 1991).

Gülez (1982)’e göre rekreasyon; serbest zamanlar içinde yapılan, bireyin kendi isteği ve iç itimi sonucu oluşan, bireyi fiziksel ve düşünsel yönden yenilemeyi amaçlayan; bireyin toplumsal, ekonomik ve kültürel olanakları ve yaşadığı toplumun yapısı ile bağımlı olarak yapılan etkinlikler bütünüdür.

Öztürk (2005)’e göre ise rekreasyon; günlük yaşamın, stresli ve monoton geçen çalışmalarından sonra, insanların hoşlandığı bir işle uğraşması, yorulan vücudun yenilenmesi ve enerji kazanması ile yeni ve verimli bir çalışma safhası için yapılan hazırlıklar olarak tanımlanmaktadır.

Karaküçük (2005)’a göre rekreasyon kavramına zemin oluşturan serbest zaman; kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan

kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman olarak, yani kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu iş hayatının dışındaki zaman şeklinde tanımlanırken; boş zaman, zorlama duygusunun en az olduğu, kişinin kendi yargı ve seçimine göre kullandığı isteğe bağlı bir zaman parçası olarak da tanımlanmaktadır (Kıroğlu 2007).

Rekreasyon kavramının temelini oluşturan olgu serbest (boş) zamandır ve günümüzde insanlar serbest zamanlarını kişisel tercihlere göre farklı şekillerde değerlendirebilmektedirler. Turizm kavramı da aşağıda görüldüğü üzere serbest zaman değerlendirme etkinliklerinden bir tanesidir (Şekil 1.1). Yani turizm aynı zamanda rekreasyonel bir faaliyettir.

Şekil 1.1. Serbest (Boş) zaman etkinlikleri (Kozak 2012)

Rekreasyonun günümüzde bir gereksinim haline gelmesinde kentsel yaşama mekanlarının bir takım olumsuzluklar ile karşı karşıya kalmasının (hava, gürültü kirliliği, açık-yeşil alan yetersizliği, trafik ve yapı yoğunluğu gibi) yanı sıra halkın sosyo-kültürel yönden gelişmesi de etkili olmuştur (Yılmaz vd 1998).

Rekreasyon kavramıyla iç içe geçmiş olan turizm kavramını belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar ise 19. yüzyılın sonlarına kadar gitmektedir. Olaya değişik yönlerden değinen uzmanlar, değişik tanımlar ortaya atmışlardır. Turizmin ilk tanımı, 1905 yılında Guyer-Feuler tarafından ortaya atılmıştır (Kozak 2012). Bu tanıma göre turizm; gittikçe artan hava değişimi ve dinlenme gereksinimleri, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma isteğine, doğanın insanlara mutluluk verdiği inancına dayanan ve özellikle ticaret ve sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının kusursuz hale gelmelerinin bir sonucu olarak ulusların ve toplulukların birbirlerine daha çok yaklaşmasına olanak veren ‘modern’ çağa özgü bir olaydır (Çoruh 1979; Kozak 2012). Turizm olayının tanımlanmasında genellikle dinamik bir unsur olarak kabul edilen seyahat faktörü önemli bir yer tutar (Kozak 2012). Turizm olayının oluşmasında ve tanımlanmasında gerekli ikinci unsur, konaklamadır. Hunziker and Krapf (1941) yer değiştirme davranışında bulunması gereken bu iki temel özelliği göz önünde tutarak, turizm olgusunu şöyle tanımlamışlardır: Sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir sağlayıcı hiçbir uğraşta bulunmamak koşulu ile yabancıların geçici süre kalışlarından doğan olay ve ilişkilerin tümüdür (Evliyaoğlu 1989; Kozak 2012).

Bu tanım yaklaşımından sonra turizm terimi, 1981 yılında AIEST (Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği) tarafından yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede turizm; insanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına seyahatleri ve buralardaki, genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek, geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü şeklinde tanımlanmıştır (Mcintosh and Goeldner 1990; Kozak 2012). Bu tanım esas alındığında, kongre ve iş seyahatleri, kısa süreli seyahatler, kırsal kesimden büyük şehirlere yönelen her türlü seyahatler, sağlık turizmine giren seyahatler, sayfiye yerlerinde ikinci evlerdeki konaklamalar turizm olayı içinde sayılmaktadır.

Turizm devamlı olarak yaşanan yer dışında tüketici olarak tatil, dinlenme, eğlenme, kültürel vb. ihtiyaçların giderilmesi amacıyla yapılan seyahat ve geçici konaklama hareketlerine denir (Anonim 2014)

Bulut ve Yılmaz (1998)'a göre Türkiye'nin turizm potansiyelinin en büyük bölümü sahil bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Klasik turizm anlayışını temsil eden, deniz-kum-güneş olarak anılan sahil bölgeleri, doğal ve kültürel çevreyi negatif olarak etkilemiş ve yoğun beton yapılaşmaya, doğal ve kültürel peyzajın bozulmasına, çevresel kirliliğe ve çarpık kentleşme ile altyapı sorunlarına neden olmuştur. Son yıllarda, bu tür turizmin doyum noktasına ulaşması ve çevreye duyarlı turistlerin varlığı nedeniyle, çevreyle dost yeni turizm türlerinden söz edilmeye başlanmıştır.

Turizm insanların, kişisel tatmin amacıyla, kendi hür iradeleri ve istekleri doğrultusunda, maddi çıkar elde etme amacı gözetmeksizin, sürekli olarak oturdukları yerlerden ayrılarak geri dönmek koşuluyla başka bir merkeze, belirli bir süre için gitmeleri ve orada kaldıkları sürece oluşturdukları faaliyetlerdir (Öner 1997; Orel ve Yavuz 2003). Bu tanıma dikkat edilirse turizmin, seyahat etme ve konaklama şartı dışındaki diğer tüm şartları rekreasyon ile birebir örtüşmektedir.

Rekreasyonel turizm etkinlikleri gönüllü olarak girişilen, insanların boş zamanları boyunca tam bir istek ve tatmin duyarak yaptıkları, hoşça giden ve olumsuz etkisi olmayan faaliyetler olarak tanımlanır (Shivers and DeLisle 1997; Orel ve Yavuz 2003).

Orel ve Yavuz (2003) 'Rekreasyonel etkinlikleri turizmle ilgisi açısından şu şekilde sınıflandırmıştır' (Lawson and Band-Bovy 1977):

- Yüksek düzeyde toplumsal kapsamlı aktiviteler
- Kültür ve sanat yönlü aktiviteler
- Sportif aktiviteler
- Genel açık alan aktiviteleri

Turizm etkinlikleri, rekreasyonel faaliyetler içerisinde değerlendirilebilir. Sağcan (1986)'dan alınarak yapılan gruplandırma ile rekreasyon amaçlı turizm etkinliklerinin bir kısmı Çizelge 1.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 1.1. Rekreasyon amaçlı turizm etkinlikleri

Rekreasyonel Etkinlik Grubu	Etkinlikler
Spor Etkinlikleri	Yüzme, Masa tenisi, Yelkencilik Futbol, Kayak yapmak, Hentbol Rafting, Jimnastik, Aerobik Bowling, Basketbol, Tenis oynama At binmek, Voleybol, Savunma sporları Buz pateni, Modern danslar, Paintball Koşu yapmak, Bisiklet sürme, Halk oyunları Golf oynama, Uçurtma uçurmak Yatçılık, Olta ile balık avlama, Yürüyüş Doğada yürüyüş, Sandal gezintisi, Araba sürme
Macera Etkinlikleri	Doğada yaşam, Avcılık, Aile kampçılığı Dağcılık, Derin sulara dalış Off-road motosiklet sürme, Vahşi kampçılık (safari) Off-road oto sürme
Sosyo-Kültürel, Bilimsel Etkinlikler	Partiler, Kumar oynamak, Fal, Burç, Yeme-içme (Gurme) Kitap okumak, Enstrüman çalma, Fotoğrafçılık Resim yapmak, Şarkı söyleme, Kuş ve doğa gözlemciliği Konser ve tiyatroya gitme, Piknik, Koleksiyonculuk Bitki örtüsü inceleme, Doğal yapıları inceleme Tarihi yapıları inceleme, Su alanlarını inceleme Her türlü oyunlar, Fuar, eğlence ve alışveriş yerlerini ziyaret
Diğer Etkinlikler	Maket yapmak, Yemek yapmak, Bilgisayar oyunları Güneşlenme, Bahçe işleri, Ilıcalar, Hayvan besleme Telsizcilik, Tütün mamulleri

Günümüzde insanlar için dinlenmek kaçınılmaz bir ihtiyaç haline gelmiştir. İnsanların dinlenme ihtiyaçlarına hizmet edebilecek değişik mekanlar araması doğal bir sonuç olarak ortaya çıkmış ve bu sonuç rekreasyon kavramını çeşitlendirmiştir. Özellikle kentsel alanların yoğun beton yapılaşmasından sıkılan insanlar, doğa ile iç içe olabilecekleri kırsal mekanlara akın etmeye başlamış ve bu durum kırsal turizm kavramını ortaya çıkarmıştır.

Kırsal turizm; kırsal kültür, doğal çevre ve tarımla bütünleşen, ayrıca diğer turizm türleriyle de son derece kolay entegre olabilen bir turizm türüdür. O yüzden çeşitli yerel, ulusal ve uluslararası girişimlerle içeriği zenginleştirilen kırsal turizm, dünyanın pek çok ülkesinde insanları tatil için kırsal alanlara çekebilmektedir (Soykan 1999).

Kırsal turizm; insanların kırsal alanlara olan merak ve ilgilerinin artması ile turizm anlayışlarının değişmesi sonucu ortaya çıkmış olan bir turizm türüdür.

Soykan (1999)'a göre kırsal turizmde esas amaç bir köyde, bir çiftlikte, bir dağ evinde vb. yerlerde konaklayarak, kırsal kültürle tanışarak ve kaynaşarak bir tatil geçirmektir.

Avcıkurt ve Köroğlu (2006)'na göre ise kırsal turizm, kırsal yerleşim alanlarındaki doğal kaynaklarla bağlantılı olan bir turizm türüdür.

Çevirgen (2004)'e göre insanların eğitim seviyelerinin ve çevre bilincinin artmasıyla birlikte, son yıllarda özellikle doğal ve kültürel açıdan hassas alanlara yönelik seyahatler hızla gelişme göstermektedir. Uluslararası turizm talebinin yapısındaki bu değişiklikler ekoturizm seyahatlerine olan talebi de arttırmaktadır (Orhan ve Karahan 2010). Bu gelişmeler sonucunda, doğal kaynakların daha uzun süreli kullanımına dayanan sürdürülebilir turizm, alternatif turizm, ekoturizm, doğa turizmi ve özel ilgi turizmi gibi turizm çeşitleri gündeme gelmiştir (Orhan ve Karahan 2010).

1.2. Görsel Kalite Analizi

Temelli (2008)'ye göre görsellik, nesne ve nesne gruplarının bulunduğu alan düzleminden ufuk düzlemine kadar görme duyusuyla algılanan görüntüler toplamının algılayıcılarda yarattığı duygusal ve mantıksal ifadelerin bütününden oluşmaktadır. Estetik kuramlarla açıklanabilen duyguların görüntülerdeki psikolojik ifadesi olarak açıklanabilmektedir (Elinç 2011).

Görsel peyzaj kalitesi, gözlemcinin algısal ve duygusal psikolojik süreçleri ile etkileşim içinde olan belli (görünür) peyzaj özelliklerinin ortak bir ürünüdür. Çevrenin insan üzerindeki davranışa dönüşen bu etkisinin nasıl algılandığı nasıl yorumlandığı ve nasıl değerlendirildiği, görsel algılama süreci sonucunda oluşan "görsel peyzaj kalitesi" olarak tanımlanmaktadır. Görsel peyzaj kalitesi "bir peyzajın göreceli olarak estetik kusursuzluğu" olarak da tanımlanabilir ve gözlemcinin beğenisi aracılığı ile ölçülebilir (Lothian 1999; Daniel 2001; Kalın 2004; De La Fuente *et. al.* 2006; Kiroğlu 2007; Elinç 2011).

Bir alanın görsel etkisi, çevrenin iyi ya da kötü algılanması ve buna bağlı olarak da kullanıcıların bu alandan zevk alıp alamamaları üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Bu nedenle bir proje çalışmasında, daha karar aşamasında, yörenin görsel niteliğinin saptanarak analizinin yapılması, görsel kaynakların korunması için en doğru olan yöntemdir. Bu, çevrenin görsel ve ekolojik yapısının korunmasının yanı sıra gerek çalışmalar sırasında ve gerekse daha sonra ortaya çıkacak masrafların en aza inmesini de sağlayacaktır (Özgüç 1999).

Kullanıcıların görsel tercihleri birçok değişkene bağlıdır. Özellikle bölgenin ve kullanıcıların sosyal ve kültürel yapısı bu tercihlerin şekillenmesini sağlayan en önemli etkidir. Ayrıca kullanıcıların demografik profilleri de (yaş, cinsiyet, meslek, gelir v.b.) görsel tercihlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Elinç 2011).

Manzaranın görsel kalitesinin objektif olarak ve bilimsel anlamda tespiti güçtür, çünkü güzellik yalnızca çevresel karakteristiklerle tanımlanamaz, ayrıca insan yargılarına da bağlıdır (Kiroğlu 2007; Kiracıoğlu 2007; Chen *et. al.* 2009; Elinç 2011).

Kaplan ve Hepcan (2004)'a göre görsel (etki) değerlendirme çalışmaları, bir yerin ya da güzergâhın görsel niteliklerini, mekân kurgusunu ve de sosyal yaşamını algısal temelde (göz başta olmak üzere tüm duyu organlarıyla) fonksiyonel bir ilişki içinde değerlendirmeye dayanmaktadır (Elinç 2011).

Kaptanoğlu (2006)'na göre görsel kalite değerlendirmesi, peyzaja ait görsel bilginin, bir gözlemci tarafından, idealize edilmiş peyzaja uygunluğunun llmesidir (Elinç 2011).

Elinç (2011)'e göre peyzaj alanları için görsel kalite değerlendirme yöntemleri 3 başlık altında toplanabilir:

- **Fiziksel Model (Uzman Modeli-Objektif Model):** Peyzaj kalitesinin peyzaj mimarları, plancılar, kaynak yöneticileri vb. gibi bu konuda eğitimli ve yetkili uzmanlar tarafından değerlendirildiği tekniklerdir (akcı 2007; Elinç 2011). Model, esas olarak, manzaranın güzelliğine etkisi olduğu düşünülen ve kapsamı açıklanmış peyzaj özellikleri ve öğeleri dikkate alınarak arazi envanterinin oluşturulmasını içermektedir (Daniel and Boster 1976; Elinç 2011). Estetik özelliklere etkisi saptanan ve değerlendirmede temel alınan öğelerin çizgi, biçim, renk ve tekstür olduğu bu model, manzaranın betimlenmesini sağladığından, betimleyici/tanımlayıcı olarak adlandırılmıştır (Kaptanoğlu 2006; Elinç 2011). Bir yaklaşım olarak plancılar veya coğrafyacılar peyzajı, toprak eşitleri, arazi formları veya vejetasyonu dikkate alarak sınıflandırılacak ve haritası yapılacak bir özellik olarak görmekte ve bunun için belli varsayımlar kurarak (rn. dağlar ve nehirlerin yüksek peyzaj kalitesine sahip olması) peyzajı fiziksel özellikleri açısından değerlendirmektedir. Bu yaklaşım öncelikli olarak şunu öngörmektedir: Peyzaj doğasında bir peyzaj kalitesi barındırmaktadır. Bu yaklaşım, peyzaj kalitesini fiziksel özelliklere bağlı olarak değerlendirdiğinden objektivist paradigma-nesnel yaklaşım ile ilişkili görülmektedir (Lothian 1999; Kaptanoğlu 2006; Elinç 2011). Söz konusu öğeler arasındaki biçimsel karakter, peyzaj alanlarını sınıflandırmak amacıyla, farklılık, birlik, bütünlük veya karmaşa-karmaşıklık-kompleks gibi ilkeler açısından incelenmektedir (Kaptanoğlu 2006; Elinç 2011).

- **Psikolojik Model (Halk Modeli-Sübjektif Model):** Peyzaj güzelliği, izleyicinin sahip olduğu kültürel sosyal ve psikolojik yapının bir ürünüdür. Bu model halkın peyzaja yönelik tercihlerini istatistiksel yöntemler (oklu regresyon analizi, faktör analizi gibi) kullanarak değerlendirmeye çalışmaktadır (Lothian 1999; Elinç 2011). Bu

yöntemde genellikle veriler anketler yardımı ile elde edilmektedir (Garré *et. al.* 2009; Elinç 2011).

- **Psikofiziksel Model:** Psikofiziksel yöntemler peyzajın fiziksel karakteristikleri (topografya, vejetasyon vb.) ve gözlemcilerin algısal yargılamaları arasındaki matematiksel ilişkiyi belirlemeye çalışırlar (Misgav 2000; Çakıcı 2007; Elinç 2011). Bu modelin amacı toplumun tercihlerini araştırmacının kişisel tercihlerinden etkilenmeden ölçebilmektir (Lothian 1999; Elinç 2011). Daniel and Boster (1976), manzara güzelliğini değerlendirmek amacıyla oluşturduğu yöntemde biçimsel estetik yaklaşım modeli ve psikolojik yaklaşım modelini birleştiren, psikofiziksel yaklaşım modelini oluşturmuştur (Daniel and Boster 1976; Elinç 2011). Peyzajın görsel kalitesinin belirlenmesi, kullanıcı tercihlerinin saptanması için, peyzajın fiziksel özelliklerinin analizini gerektirmektedir. Bu amaçla, psikofizikçiler, çevresel uyaranların fiziksel özellikleri ile kullanıcının algısal tepkileri arasındaki mutlak kantitatif ilişkileri ortaya çıkarmak amacıyla araştırma yapmaktadır. Bu ilişkiyi, topografya, vejetasyon, su vb. gibi çevrenin fiziksel özellikleri ile tercih edilen estetik değer veya manzara güzelliği gibi psikofiziksel tepkiler arasındaki ilişki oluşturmaktadır. Değerlendirmede, arazi örtüsü, arazi kullanımı, ormanın yapısı (orman meşcere yapısı), gibi peyzaj özellikleri ölçülerek, kullanıcıların peyzaj kalitesi hakkındaki görüşleri arasındaki ilişki istatistik testlerle analiz edilmektedir. Eşli karşılaştırmalar, Likert ölçekleri, çeşitlendirmeler ve sınıflandırma ölçekleri gibi yöntemler, peyzajın kantitatif olarak değerlendirilmesinde kullanılmaktadır (Kaptanoğlu 2006; Elinç 2011).

Clay and Daniel (2000)'e göre turizm veya rekreasyonel bağlamda doğal çevrenin başlıca bileşeni, görsel veya manzara kalitesidir. Manzara bakımından önemli peyzajlar sadece onları yaşayan bireye faydalı değildirler. Alanın çekiciliğine önemli bir katkı sağlarlar, dolayısıyla bölgenin ekonomik faydaları ile ilişkilendirilebilirler. Çünkü görsel karakter, bir turistik/rekreasyonel deneyimin bütün kalitesini etkiler (Kıroğlu 2007; Elinç 2011). Dünya üzerindeki peyzaj plancıları, mevcut çevrenin manzara güzelliğinin değerlendirmesini ve çevrede değişikliklere sebep olan projelerin görsel etki değerlendirmelerini yapmalıdırlar.

Günümüzde, insanların büyük bir çoğunluğu uzun ya da kısa süreli rekreasyonel faaliyetlerinde görsel kalitesi yüksek olan mekanları tercih etmektedirler. Özellikle doğaya olan özlem doğala olan rağbeti arttırmaktadır. Bu nedenle görsel kalite algısında mekanın doğallığı önemli bir rol oynamaktadır. Doğallığın başlıca bileşenleri arasında bitki örtüsü, su yapısı, jeolojik-topoğrafik yapı ve mimari elemanların çevresel uyumluluğu sayılabilir. Çünkü doğal bir manzara resmi olarak zihinde, bitki örtüsü ve su yapısı bakımından zengin, doğal jeolojik ve topoğrafik bir yapıya sahip, yapı mimarisi bakımından çevre ile uyumlu alanlar canlanmaktadır. Dolayısıyla bu gibi alanlar insan zihninde görsel algıyı ve tercihleri olumlu yönde şekillendirmektedir. Çakıcı (2007)'ye göre doğal elemanların varlığı mekan tercihlerinde doğrudan etkili olmaktadır.

Görsellik, rekreasyonel faaliyetlerde alan tercih edilirliliğini sağlayan unsurların başında gelmektedir. Rekreasyonel faaliyetlerde bulunan kişilerin, memnuniyeti ve sunulan hizmetlerdeki kalite ise devamlılığı ve sürdürülebilirliği sağlamaktadır.

Bu çalışma Erzurum ili Tortum ve Uzundere ilçelerindeki bazı rekreasyonel tesisler üzerinde yürütülmüştür. Çalışmanın amacı araştırmaya konu olan tesislerin görsel peyzaj değerlendirmesini yapmak ve hizmet kalitelerini belirlemektir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Yılmaz (1991), 'Tortum Çayı Havzasının Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası' adlı bir çalışma yürütmüştür. Çalışmaya göre, Tortum Çayı Havzasında dikey yükselti farklarının fazla olmasının etkilerini başta sıcaklık ve yağış olmak üzere, bütün iklim elemanlarında görmek mümkündür. Nitekim Havzanın kuzeyinde kalan vadi tabanı düzlüklerinde, çeşitli tarım ürünlerinin yetişmesine imkan sağlayan mikroklimatik iklim şartları etkili olurken, bölgenin güneyindeki yüksek kesimlerde ise Doğu Anadolu karasal iklim özellikleri görülmektedir. Havzanın güneyinde İran-Turan kökenli step türleri yaygın iken, kuzeye doğru gidildikçe, özellikle Tortum Gölü çevresinde Avrupa-Sibiryaya ve Akdeniz flora bölgesine ait bitkilere de rastlanılmaktadır.

Habron (1998), İskoçya'nın dağlık kesimlerinde çeşitli insanlar üzerine bir foto-anket çalışması gerçekleştirmiştir. Bu grupların algılarında geniş bir çeşitlilik tespit edilmiştir.

Daniel (2001), Görsel peyzaj kalitesini sistematik olarak değerlendirmesini amaçlayarak, yapılmış olan çalışmaların geçmişini ortaya koymuştur.

Karahan (2003), çalışmasında, Erzurum-Rize karayolu koridorunun peyzaj planlama ilkelerine göre manzara yolu olarak kullanım potansiyelini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla koridor yönetim planı oluşturmuş ve görsel kalite analizi yapmıştır. Yapılan değerlendirmede Erzurum-Rize karayolunun manzara yolu olarak belirlenmesinin uygun olduğu sonucuna varmıştır ve bazı önerilerde bulunmuştur.

Kalın (2004) çalışmasında, Trabzon sahil bandının görsel kalite bütününe belirlemeyi amaçlamış ve literatür taraması sonucu elde edilen 30 adet görsel kaliteyi alanda fotoğraflamıştır. Daha sonra bu kaliteleri kendi aralarında gruplandırarak, uygulama alanının bu görsel kalite gruplarıyla nasıl tanımlanacağını belirlemiştir.

Bozhüyük (2007), çalışmasında, Erzurum kent merkezinde bulunan tarihi eserlerden Çifte Minareli Medrese, Kale, Mecidiye Tabyası, Üç Kümbetler ve Yakutiye Medresesi'nin çevrelerine ait mevcut fotoğraflar ve bu fotoğraflara ait fotomontaj görüntüleri Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğrencileri tarafından görsel etki değerlendirmesi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu tarihi eserlerin çevrelerinin görsel kalitelerini artırmayı amaçlayan bu çalışmada en önemli sorunun bakımsızlık olduğu tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak da bu eserlerin çevrelerinde görsel etki düzeyinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan değerlendirmelere göre her bir alan için çözüm önerileri getirilmiştir.

Çakıcı (2007), çalışmasında düzenlilik, açıklık, bakımlılık ve doğal elemanların varlığının mekan tercihleri üzerinde doğrudan etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

İlban (2007), çalışmasında, üç bölümden oluşan bir araştırma yürütmüştür. Birinci bölümde, turistik destinasyon kavramı, destinasyon pazarlaması ve yönetimi geniş bir literatür taraması yapılarak ortaya koyulmuştur. İkinci bölümde, öncelikle marka ve marka ile ilgili kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra hizmet markalamasının önemine dikkat çekerek, hizmetler sektörü içerisinde yer alan turizmde markalamaya değinilmiştir.

Kıroğlu (2007), Erzurum kenti ve yakın çevresindeki Tekederesi (Palandöken) Göleti, Abdurrahman Gazi Türbesi, Serçeme Vadisi, Tortum Gölü ve Şelalesi, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi 6 No'lu Kuyu Deneme istasyonu, Dumlu rekreasyon alanlarında çalışmasını yürütmüştür. Görsel peyzaj kalitesi ile doğallık, çeşitlilik, uyum, açıklık, gizem, perspektif, güven, düzen ve rekreasyonel değer parametrelerinin ilişkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca rekreasyon alanlarının ziyaretçiler tarafından tercihinde görsel peyzaj kalitesinin etkisi olmakla beraber sırasıyla 'ağaçlık olması', 'yakınlık', 'doğal güzellik', 'güvenli olması', 'temiz olması', 'tesis yeterliliği' faktörlerinin rol oynadığı ortaya çıkmıştır.

Karahan ve Orhan (2009), çalışmalarında Çoruh Havzası Uzundere Vadisi'nin su varlığını incelemiş ve suya dayalı ekoturizm ve rekreasyonel faaliyetler yönünden zengin olanaklar sağladığını belirtmişlerdir.

Orhan ve Karahan (2010), 'Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi' adlı çalışmalarının sonucu olarak yörede coğrafi, ekolojik ve sosyo-kültürel açıdan ekoturizme kaynak oluşturan önemli değerler bulunduğu ve yörenin sivil toplum, üniversite, yerel yönetim ve kamu yatırımları ile önemli bir ekoturizm merkezi olabileceği görüşü oluşmuştur.

Demirci (2010) Erzurum kenti, Atatürk Üniversitesi yerleşkesinde yürüttüğü çalışmada, yerleşke alanının görsel kalite yönünden değerlendirmesini yapmıştır. Çalışmada farklı peyzaj karakterine sahip alanlarda görsel kalitenin belirlenmesi açısından nüfusun 1/1000'ine karşılık gelen 360 kişi ile bire bir görsel kalite analizi anket çalışması yapılmış ve ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Bu amaçla alanları temsil eden tipik görüntüler tercih edilmiş, çalışma alanlarından alınan 5'er adet fotoğraf kullanılarak görsel kalitesi değerlendirilmiştir.

Giritlioğlu ve Avcıkurt (2010) çalışmalarında, şehirlerin turizm açısından pazarlanmasının önemini incelenmesini amaçlamış ve 3 bölümden oluşan bir araştırma yürütmüşlerdir.

Elinç (2011), çalışmada Alanya ilçesinin iki önemli kent parkı olan Abdurrahman Alaettinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları parkına yönelik olarak görsel kalite analizi yapmıştır. Her iki parkı örnekleyen 10'ar adetlik iki fotoğraf serisi park kullanıcıları tarafından Likert Ölçeğinde (1-5) manzara güzelliği ve sekiz kavramsal parametreye dayalı olarak değerlendirilmiştir. Anket verileri üzerine Ki-Kare ve Spearman korelasyon istatistik analizleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Abdurrahman Alaettinoğlu parkında manzara güzelliği ve katılımcıların demografik özellikleri arasında farklılıklar saptanmıştır. Abdurrahman Alaettinoğlu parkının 7 no'lu fotoğrafında manzara güzelliği ile katılımcıların yaş (Ki-Kare=26,181), eğitim (Ki-

Kare=28,853), gelir (Ki-Kare=28,591) ve ikamet (Ki-Kare=19,438) özellikleri arasında istatistiksel açıdan önemli farklılıklar bulunmuştur. Her iki kent parkında da manzara güzelliği ile seçilen tüm parametreler arasında istatistiksel açıdan önemli ilişkiler tespit edilmiştir. Alanya Belediye Başkanları parkının 4 no'lu fotoğrafında manzara güzelliği ile parametreler arasındaki birlikte değişme dereceleri sırasıyla uyum %62, bakım %61, hareketlilik %60 ve güven %58 şeklindedir. Çalışmadan elde edilen bulgular önceki literatür sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılmış, kent parkı planlama, tasarım ve yönetim çalışmalarına yönelik fayda sağlayacak öneriler getirilmiştir.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırma Erzurum-Artvin (D950-02) Karayolu yakın çevresinin 64-102. kilometreleri arasındaki bazı rekreasyonel tesislerde yürütülmüştür (Şekil 3.1). Bu rekreasyonel tesisler; Aksu Kapı Dinlenme Tesisleri, Taş Devri Dinlenme Tesisleri, Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri, Pehlivanlı Alabalık Tesisleri, Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri, Tortum Şelalesi Dinlenme Tesisleri ve Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleridir.

Şekil 3.1. Araştırma alanının üstten genel görünümü (Anonim 2013)

3.1.1. Tortum ilçesi genel doğal ve kültürel özellikleri

Araştırmanın yapıldığı Tortum ilçesi Erzurum iline 52 km. uzaklıktadır. Erzurum ilinin kuzey kesiminde yer alan Tortum ilçesi $40,30^{\circ}$ kuzey enlemi ve $41,55^{\circ}$ doğu boylamı koordinatları üzerinde bulunmaktadır (Şekil 3.2).

Doğusunda Akdağlar, batısında Mescit dağları, Güneybatısında Dumlu dağları ve Kargapazarı dağları bulunmaktadır (Özgül 2007). İlçe 1467 km^2 'lik alana sahip olup merkez rakımı 1405 metredir.

Şekil 3.2. Tortum ilçesi üstten genel görünümü (Anonim 2013)

Bölgenin bugünkü görünümünü kazanmasında jeolojik yapı, tektonik olaylar ve dış etkenler önemli rol oynamıştır. Tortum çayı vadisi Dumlu dağlarından kaynaklarını alan kuzey-güney yönünde uzanan konsekant karakterli bir vadidir. Bu vadinin doğu ve batıdan birleşen kolları ise subsekant özellikte vadilerdir (Özgül 2007). Topoğrafik yapının engebeli araziler ve dik yamaçlardan oluşmasından dolayı yapılaşma daha az

eğimli alanlar ve fazla dik olmayan yamaçlarda yoğunlaşmıştır (Şekil 3.3). Bu durum ilçe merkezinin gelişmesini engelleyen faktörler arasındadır.

Şekil 3.3. Tortum ilçesi yerleşimi (Tortum Kaymakamlığı 2013)

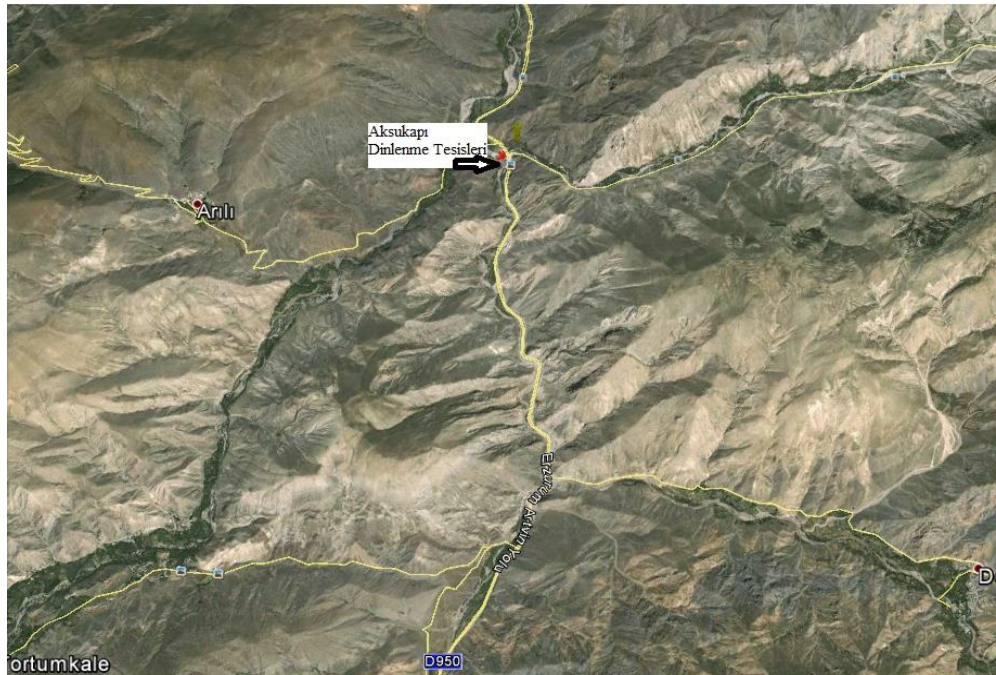
Tortum ilçesi iklim özellikleri bakımından karasal iklim şartlarına sahiptir. Erinç (1969)'a göre Doğu Anadolu kış mevsiminde Sibiryaya ve Kuzeybatı Avrupa'dan kontinantal ve maritim hava kütlesi ile güneyden sokulan kontinantal hava kütesinin etkisi altındadır. Bu sebeple bölgede şiddetli kış ve ağır hava şartları etkili olmaktadır (Yılmaz 1991).

Bölgede yıllık ortalama sıcaklık 8.2°C 'dir. En sıcak ay ortalaması Temmuz (19.8°C) ve en soğuk ay ortalaması Ocak (-4.2°C)'dir. Tortum'da yıllık ortalama yağış miktarı 455.6mm 'dir (Özgöl 2007). En çok yağış Mayıs ayında, en az yağış ise Eylül ayında düşmektedir. En fazla yağışlı mevsim ilkbahardır. En az yağışlı mevsim ise kıştır. Yıllık ortalama karlı gün sayısı 28'dir. En çok karlı gün sayısı Ocak ayına rastlar.

Tortum ayı Havzası'nda, iklim, toprak, bakı ve yükselti özellikleri gibi faktörler, bitki örtüsünü yetişmesi, formasyon özelliklerini ve yayılışını etkilemiştir (Aksoy 1981; Yılmaz 1991). Bölge yarı kurak-yarı nemli iklimler arasında yer aldığı için bitki örtüsü de İran-Turan kökenli step-pak görünüşlü kuru ormanlardan meydana gelmiştir. Akarsular boyunca ise genel olarak söğüt (*Salix sp.*), kavak (*Populus sp.*), yabancı iğde (*Hippophae rhamnoides*) ve değişik formasyonlardaki çalı grupları mevcut bulunmaktadır (Yılmaz 1991).

3.1.1.a. Aksukapı Dinlenme Tesisleri

Aksu Kapı Dinlenme Tesisleri (ADT), Erzurum-Artvin Karayolunun 64. kilometresinde Oltu yol ayrımında bulunmaktadır ve idari olarak Tortum ilçesine bağlıdır (Şekil 3.4 ve Şekil 3.5). Tesiste lokanta, lokantanın yanında açık oturma alanı, bay-bayan WC ve mescit bulunmaktadır. Tesislerin güney istikametinde yeteri büyüklükte açık otopark ve otoparkın hemen önünde 5 adet kamelyanın yer aldığı bir bahçe bulunmaktadır.

Şekil 3.4. Aksukapı Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm (Anonim 2013)

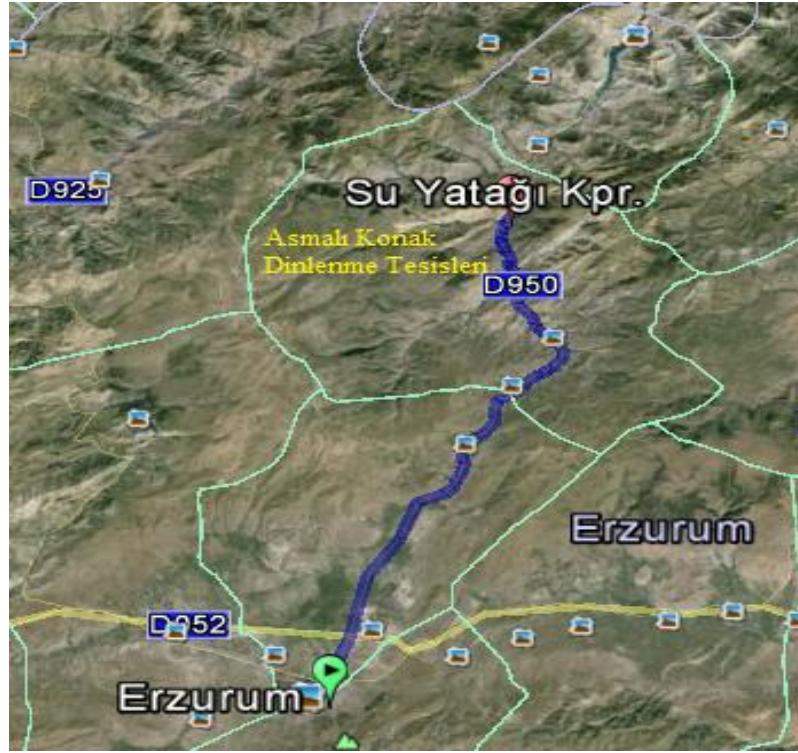

Şekil 3.5. Aksukapı Dinlenme Tesisleri genel görünüm (Anonim 2013)

Tesis, etrafı tamamen dağlarla çevrili bir alanda bulunmaktadır ve bu yapı manzara özelliğini belirlemektedir. Bulduğu yol ayırımında çok sayıda trafik kazasının olması, tesisi güvensiz kılan bir özellik olarak ön plana çıkmaktadır. Tesiste yiyecek olarak yöresel lezzetlerden biri olan çağ kebabı servis edilmektedir.

3.1.1.b. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri

Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri (AKDT), Erzurum-Artvin Karayolunun 74. kilometresinde, Su Yatağı mevkiinde bulunmaktadır ve idari olarak Tortum ilçesine bağlıdır (Şekil 3.6).

Şekil 3.6. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Tesiste lokanta, lokantanın ön kısmında genel kullanıma açık balkon, bay-bayan WC, tesisin ön kısmında yeteri büyüklükte açık otopark ve mescit bulunmaktadır. Tesis mimarisinde kullanılan ahşap doku, tesisin doğal yapıyla uyumluluk göstermesini sağlamaktadır (Şekil 3.7).

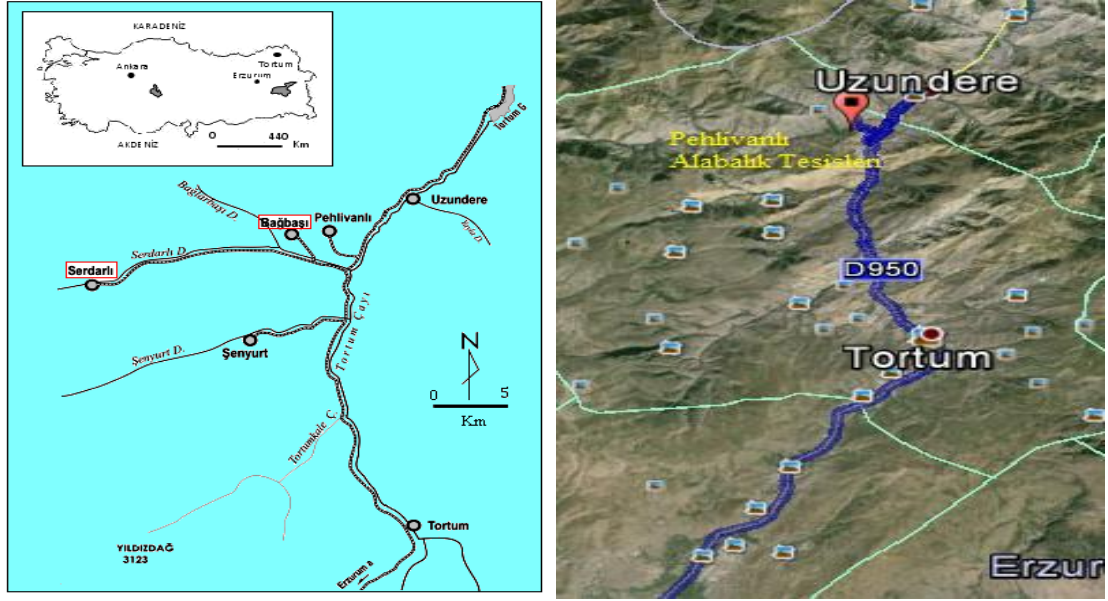
Şekil 3.7. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri

Tesis etrafı tamamen dağlarla çevrili olan bir alanda konumlandırılmıştır ve jeomorfolojik yapı dikkat çekici bir özellik olarak göze çarpmaktadır.

Tesiste yiyecek olarak çağ kebabı servis edilmektedir ve yol üstü dinlenme tesisi olduğundan özellikle bu güzergahta seyahat etmekte olan nakliye araçlarının tercih ettiği yerler arasında bulunmaktadır.

3.1.1.c. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri

Pehlivanlı Alabalık Tesisleri (PAT), Erzurum-Artvin Karayolunun 77. kilometresinin, 3 km. kuzey-batısında bulunmaktadır ve idari olarak Tortum ilçesine bağlıdır (Şekil 3.8).

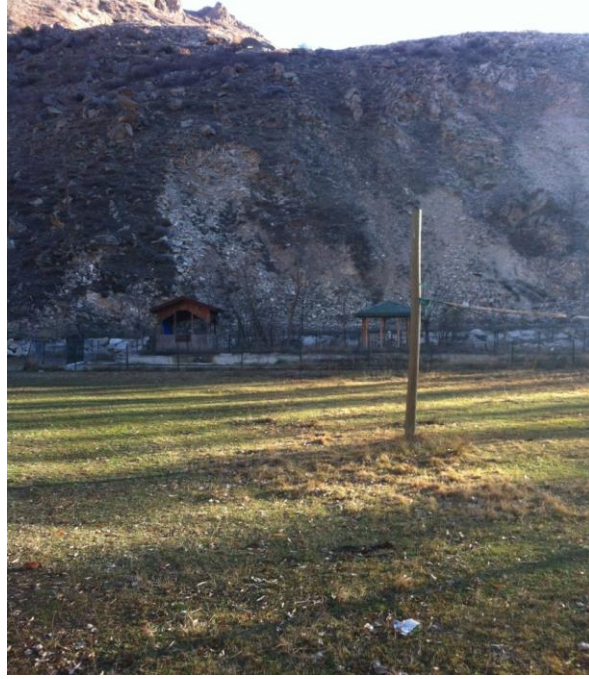

Şekil 3.8. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Tesiste pansiyon, yedi adet kamelya, bay-bayan WC, yeteri büyüklükte açık otopark ve yaklaşık 2 dekar büyüklüğünde açık piknik alanı bulunmaktadır. Piknik alanı aynı zamanda ilkbahar ve yaz mevsimlerinde kamp yapmak isteyenler için tahsis edilmektedir (Şekil 3.9).

Tesisin etrafı tamamen dağlarla çevrilidir ve ilginç bir jeomorfolojik yapıya sahip olan bu dağlar tesisin manzara değerini oluşturan ana özellik olarak ön plana çıkmaktadır. Tesislerdeki açık piknik alanı ve bu alandaki bazı ağaç ve çalılar kombine halde tesise estetik değer katan unsurlardır. Tesiste yiyecek olarak alabalık servis edilmektedir ve alabalıklar tesis içerisindeki havuzlarda üretilmektedir.

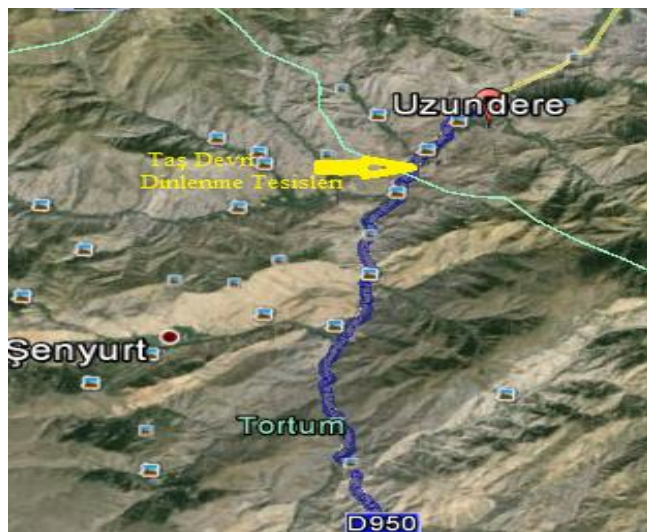
Tesis yalnızca ilkbahar-sonbahar mevsimleri arasındaki altı aylık dönemde ziyarete açıktır.

Şekil 3.9. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri kamp ve piknik alanı

3.1.1.d. Taş Devri Dinlenme Tesisleri

Taş Devri Dinlenme Tesisleri (TDT), Erzurum-Artvin Karayolunun 78. kilometresinde bulunmaktadır ve idari olarak Tortum ilçesine bağlıdır (Şekil 3.10).

Şekil 3.10. Taş Devri Dinlenme Tesisleri üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Tesiste lokanta, lokantanın arka tarafında manzaraya hakim bir bölümde yer alan iki adet kamelya, tesisin ön bölümünde açık genel kullanım alanı ve yeteri büyüklükte otopark bulunmaktadır (Şekil 3.11). Tesisin yan tarafında cami ve caminin hemen yanında ise büfe bulunmaktadır. Bu nedenle tesiste mescit ve genel ihtiyaçların karşılanabileceği alış-veriş ünitesi bulunmamaktadır. Tesis karayolu üzerinde bulunduğundan, bu güzergahta seyahat edenlerin konakladığı bir tesis olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 3.11. Taş Devri Dinlenme Tesisleri otoparkı

Tesisin etrafı dağlarla çevrilidir ve manzara değeri olarak çevrenin ilginç topoğrafik yapısı söylenebilir. Tesis mimarisinde doğal yapıya uygun olması bakımından kullanılan ahşap malzeme dikkat çekici bir özellik olarak göze çarpmaktadır.

Tesiste yiyecek olarak et ve tavuk ürünleri servis edilmektedir. Özellikle taş üzerinde farklı bir yöntemle pişirilen et ürünleri ziyaretçilerin ana tercih sebebinin oluşturmaktadır.

3.1.2. Uzundere ilçesi genel doğal ve kültürel özellikleri

Uzundere ilçesi Erzurum kent merkezine 84 km. uzaklıktadır. Daha önce Tortum'a bağlı bir beldeyken 1987 yılında Tortum'dan ayrılarak ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçe, Doğu Anadolu Bölgesinin, Doğu Karadeniz sınırlarını oluşturmaktadır ve 40,53° kuzey enlemi ile 41,55° doğu boylamı koordinatları üzerinde yer almaktadır. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği 1050 metre, yüzölçümü ise 840 km²'dir. İlçe doğuda Oltu, batıda İspir, kuzeyde Yusufeli ve güneyde Tortum ilçeleri ile komşudur.

İlçe Uzundere çayı vadisi üzerinde kum-kil ve çakıldan oluşmuş dağınık bir yerleşime sahiptir (Anonim 2001; Altınkaynak 2002). Yerleşim bakımından, düz alanlarda ilçe merkezi kurulmuşken, iç taraflardaki eğimli alanlarda mahalleler kurulmuştur. Bunun yanında arazinin engebeli oluşu ve yerleşime uygun alan sıkıntısı mahalle ve köyleri birbirinden fiziki olarak ayırmıştır. Arazinin topoğrafik yapısını yükseklikleri 2000-3000 metre arasında değişen dağlar ve bunlar arasında kalan derin vadiler oluşturmaktadır (Şekil 3.12).

Şekil 3.12. Uzundere ilçesi üstten genel görünüm (Anonim 2013)

İlçede iklim şartları, kökeni bölge dışında olan hava kütleleri ile yükseklik, bakı, dağların uzanışı gibi doğal çevre faktörlerinin etkisi altındadır. İlçede kış mevsiminde kuzeyde bulunan kontinental ve maritim polar hava kütlesi ile güneyden sokulan kontinental tropikal hava kütlelerinin etkisi altındadır. Kuru olan bu hava kütleleri, bölgede sıcaklığın yükselmesine ve buharlaşmanın şiddetlenmesine neden olmaktadır. Bu devrenin bir diğer özelliği de, yerel olarak hava kütlelerinin ısınarak yükselmesi sonucunda konveksiyonel yağışların meydana gelmesidir. Geçiş mevsimlerinde (ilkbahar-sonbahar) kuzeybatıdan sokulan maritim polar hava kütlesi ile güneyden sokulan tropikal hava kütlelerinin karşılaşmasıyla cepheler teşekkül etmekte ve sık sık frontal yağışlar görülmektedir (Karahana ve Çakır 2010).

İlçede yıllık ortalama sıcaklık 11°C , ortalama yağış miktarı ise 435 mm'dir (Uzundere Kaymakamlığı 2013). İlçenin yıllık ortalama kar yağışlı günlerinin sayısı 11 gün, karın yerde kalma süresi ise 35 gündür.

3.1.2.a. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri

Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri (UYDT), Erzurum-Artvin (D950-02) karayolunun 98. kilometresinde bulunmaktadır ve idari olarak Uzundere ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Dinlenme tesisleri karasal görünümü itibariyle bir yarımada şeklindeki oluşumun üzerinde bulunmaktadır (Şekil 3.13 ve Şekil 3.14). Tesislerde lokanta, lokantanın yan tarafında çay bahçesi olarak da kullanılan açık mekan, bay-bayan WC ve yeterli büyüklükte bir otopark bulunmaktadır.

Şekil 3.13. Uzunburun yarımadası üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Şekil 3.14. Uzunburun yarımadası genel görünüm

3.1.2.b. Tortum Şelalesi Dinlenme Tesisleri

Araştırma alanını oluşturan Tortum Şelalesi Dinlenme Tesisleri (ŞDT), Erzurum-Artvin (D950-02) Karayolunun 100. kilometresinde bulunmaktadır ve rakımı yaklaşık 1000 m. dolaylarındadır. İdari olarak Uzundere ilçesi, Çağlayanlı köyü sınırları içerisinde yer almaktadır (Şekil 3.15).

Asırlar önce, bugünkü Tortum Gölü'nün kuzeyinde bulunan Kemerli Dağ'dan (2570 m.) bir heyelan sonucu kopan kaya ve toprak kütleleri, Tortum Çayı'nın önünü tıkamıştır. Akışa geçemeyen Tortum Çayı, vadide hızla birikerek bugünkü Tortum Gölü'nü oluşturmuştur. Tortum Gölü oluşumu bakımından heyelan set gölü yani doğal bir baraj gölü konumundadır. Gölün kapladığı alan 8 km² civarındadır ve kuzey-güney doğrultusundaki uzunluğu 8.5 km., doğu-batı yönündeki genişliği ise 0.7 km. ile 1 km. arasındadır. Göldeki su setin en çukur yerinden tekrar akışa geçerek kuzey yönü doğrultusunda 48.5 metreden aşağıya doğru dökülerek bugünkü Tortum Şelalesini oluşturmuştur. Çayın şelaleden döküldüğü yerin genişliği 22 m.'dir ve yapısında yüksek oranda killi-kireçtaşı bulunmaktadır (Lahn 1944).

Şekil 3.15. Tortum Şelalesi üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Şelale Dinlenme Tesisleri manzaraya hakim bir tepe üzerinde bulunmaktadır ve ön tarafından kuzey-doğu yönünde akan Tortum Çayı yaklaşık 30 metrelik bir mesafede 48.5 metreden düşüş yaparak şelaleyi oluşturmaktadır.

Tesislerde lokanta, lokantanın önünde çay bahçesi ve bay-bayan WC bulunmaktadır. Tesislerin kuzey kısmında bulunan ağaçlık alan ziyaretçilere piknik yapma imkanı sunmaktadır.

3.1.2.c. Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleri

Araştırma alanını oluşturan Yedigöller Alabalık Tesisleri (YAT), Tortum Gölü'nden sonra Yedigöller grubunun en büyüğü olan Karagöl'ün kenarında kurulmuştur. Erzurum-Artvin Karayolunun (D950-02) 102. kilometresinin 1 km. doğusunda bulunmaktadır ve Uzundere ilçesine 19 km. uzaklıktadır. İdari olarak Uzundere ilçesi,

Ulubağ köyü, Yıkıklar mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. (Şekil 3.16). Deniz seviyesinden 870 m. yükseklikte bulunan Karagöl, Tortum Gölü'nden sızan sular sonucunda oluşmuştur. Doğanay ve Alim (2003)'e göre yüzölçümü yaklaşık olarak 2 dönüm olan Karagöl'ün ortalama derinliği ise 2-3 m. kadardır.

Şekil 3.16. Yedigöller (Yıkıklar) üstten genel görünüm (Anonim 2013)

Yedigöller Alabalık Tesisleri 1994 yılında kurulmuştur. Tesis gölün kenarında kurulduğundan dolayı kuzey yönünde göl manzarasına, doğu tarafında ise dağ manzarasına sahiptir. Bitki örtüsü bakımından çok zengin olmamakla birlikte, kuzey ve batı yönlerinde bazı yerel bitkilerden ve meyve ağaçlarından oluşan ağaçlık alanlar da bulunmaktadır (Şekil 3.17).

Tesiste lokanta ve göle bakan açık alan mevcuttur. Piknik yapmak isteyenler için piknik yapılabilecek alan, genel ihtiyaçlar için büfe, mescit, bay-bayan WC, dört adet kamelyanın bulunduğu oturma alanı, tesisin girişinde yeterli büyüklükte otopark ve pansiyon bulunmaktadır.

Şekil 3.17. Yedigöller

Tesise ait lokantada alabalık ve belirli dönemlerde yöresel lezzetlerden biri olan çağ kebabı servis edilmektedir. Bunun yanında canlı alabalık satın alma imkanı da mevcuttur. Tesisin mimarisi doğal yapıya uygun olabilecek nitelikte ahşap yapı malzemesinden oluşmaktadır.

3.2. Yöntem

Erzurum ilinin Karadeniz Bölgesi'ne yakın, kuzey kesimini oluşturan araştırma alanı coğrafik konumu, topoğrafik, iklimik, hidrografik ve jeomorfolojik yapısı, vejetasyon örtüsü ve tarihi dokusuyla rekreasyonel ve turistik faaliyetlere yönelik birçok potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. Özellikle araştırma alanının kırsal turizm faaliyetlerine yönelik olarak sunduğu imkan ve fırsatlar araştırılması gereken konuların başında gelmektedir.

Araştırma alanını Erzurum ili, Tortum ve Uzundere ilçelerindeki bazı rekreasyonel tesisler oluşturmaktadır. Çalışmaya konu olan bu rekreasyonel tesislerinin seçiminde;

- Yöredeki bilinirlik,
- Ziyaretçilere sunulan imkanlar,
- Ziyaretçi sayısı,
- Manzara değeri ve yapı mimarisi,
- Yol üstü olması ve ulaşılabilirlik gibi kriterler göz önünde bulundurulmuştur.

Yukarıda belirtilen kriterlere uygun olarak Erzurum-Artvin (D950-02) Karayolu üzerindeki Aksu Kapı Dinlenme Tesisleri, Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri, Pehlivanlı Alabalık Tesisleri, Taş Devri Dinlenme Tesisleri, Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri, Tortum Şelalesi Dinlenme Tesisleri ve Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleri çalışma konusu olarak tespit edilmiştir. Çalışmada belirtilen tesisler görsel kalite ve memnuniyet değerlendirmesi yönünden incelenmiştir.

3.2.1. Memnuniyet değerlendirmesi anket süreci

Memnuniyet değerlendirmesinde ziyaretçilere yönelik giriş, I. ve II. bölüm olmak üzere toplamda üç bölümden oluşan anket çalışması yapılmıştır (**EK 1**). Anket çalışmasının giriş bölümünde ziyaretçi profilinin tespit edilmesi amaçlanmış ve buna yönelik sorular hazırlanmıştır. Birinci bölüm anket sorularında ziyaretçilerin bulunduğu tesisten memnuniyetinin saptanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda dış ve iç mekan olmak üzere hizmet kalitesi ve tesiste sunulan ürünler değerlendirmeye tabi tutulmuştur. İkinci bölümde ise ziyaretçilerin araştırma alanındaki (Tortum-Uzundere) rekreasyonel-turistik faaliyetler ve konaklama sahalarıyla ilgili görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Çalışma, ziyaretçi çeşitliliğinin ve yoğunluğunun yüksek olduğu haziran-ağustos ayları arasındaki dönemde, her bir tesiste ziyaretçilerden rastgele seçilen 50'şer kişilik gruplarla yapılmıştır. Rastgele seçilen kişilerle birebir görüşülerek yapılan anket çalışmalarına başlamadan önce katılımcılara gerekli bilgiler verilmiştir.

Anket çalışması. I. bölümüne verilen cevaplar frekans, ortalama puan gibi analizlere tabi tutulmuş ve yedi farklı tesis için ayrı ayrı bir değerlendirme yapma imkanı sağlanmıştır.

Anket çalışmasının II. bölümünde ise her bir tesiste 50'şer kişilik gruplarla yapılan anketler birleştirilerek, toplamda 350 farklı kişinin araştırma alanıyla ilgili görüşleri değerlendirilmiştir.

Anketlerde değerlendirme yöntemi olarak kesin ibareli sorular tercih edilmiş ve ziyaretçilerin bu kesin ibareli sorulara katılma durumlarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak katılımcıların kesin ibareli her bir soru için 'Çok Yüksek, Yüksek, Orta, Düşük ve Çok Düşük' seçeneklerinden bir tanesini tercih etmeleri istenmiştir. Her soru için ortalama puan elde etmek ve bu ortalama puanlara göre tesisler arasında karşılaştırma yapabilmek amacıyla, katılımcılara bildirildiği üzere, sunulan seçeneklere Likert ölçeğine göre 1 ile 5 arasında değişen puanlar verilmiştir. Puanlamada çok düşük seçeneği 1 puanı temsil ederken, düşük seçeneği 2, orta seçeneği 3, yüksek seçeneği 4 ve çok yüksek seçeneği 5 puanı temsil etmiştir (Kaplan ve Kaplan 1989; Simonic 2003; Kaplan vd 2006; Canas *et. al.* 2009; Tveit 2009; Elinç 2011).

Anket çalışmalarından elde edilen veriler SPSS 15.0 programına işlenmiş ve anketlerdeki her bir bölüm kendi içerisinde bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Giriş bölümü anket sorularının değerlendirmesinde katılımcılara ait bilgiler frekans ve yüzde olarak verilmiştir.

I. Bölüm anket sorularının değerlendirmesinde ziyaretçilere yöneltilen sorulara ait ortalama puanlar hesaplanarak, araştırmaya konu olan tesisler arasında iç-dış mekan memnuniyet değerlendirmesi ve ürünler bazında ortalama puana bağlı olarak karşılaştırma yapılmıştır. Ayrıca sorulara verilen cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını belirlemek amacıyla ki-kare (Chi-square) bağımsızlık testi uygulanmıştır. Ki-kare bağımsızlık testinde önem değeri olarak (p değeri) 0,05 esas alınmıştır.

II. Bölüm anket çalışmasında ise görüşlerine başvuru alan 350 kişinin ziyaretçi profili belirlenmiş ve sonuçlar frekans ve yüzde olarak verilmiştir. Ayrıca 350 farklı kişiye

yöneltlen soruların her biri için ortalama puanlar hesaplanarak, sorulara verilen cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığı ki-kare bağımsızlık testi yapılarak belirlenmiştir. Bağımsızlık testinde önem değeri olarak 0,05 esas alınmıştır.

3.2.2. Görsel kalite analizi anket süreci

Araştırmanın ikinci bölümünü oluşturan görsel kalite analizinde araştırma konusunu oluşturan rekreasyonel tesisleri temsil eden görüntüler kullanılmıştır.

Görüntülerin temininde dijital fotoğraf makinesi kullanılmış ve tesisleri temsil eden görüntülerin yakalanması amaçlanmıştır. Bu amaçla ilkbahar mevsiminde (23-24 Mayıs) toplamda çekilen 280 adet fotoğraftan tesisleri temsil eden 4'er adet fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafların seçiminde tesiste göze en çok çarpan, görülme olasılığı en yüksek manzaraların varlığı esas alınmıştır.

Anketlerin bir kısmı baskı fotoğraflar üzerinden yüz yüze görüşülerek, diğer bir kısmı ise Microsoft Power Point programı ile hazırlanan slayt gösterisi üzerinden yapılmıştır. Her iki anket metodunda da çalışmaya başlamadan önce katılımcılara gerekli bilgiler verilmiştir. Anket çalışması 200 kişi ile yürütülmüştür (**EK 2**).

Anket formları katılımcı profilini ve görsel değerlendirmeyi yapmak amacıyla iki bölümden oluşacak şekilde hazırlanmıştır. I. bölümde katılımcılara demografik özelliklerine yönelik sorular yöneltilmiştir. II. bölümde ise katılımcılardan her bir fotoğraf için belirtilen parametrelere uygun olarak değerlendirme yaparak 1 ile 7 arasında puan vermesi istenmiştir. Puanlamada 1 en düşük puanı, 7 ise en yüksek puanı temsil etmiştir.

Değerlendirme yörede var olan doğal peyzaj elemanları ve kültürel peyzajın doğal peyzaj ile oluşturduğu kompozisyon üzerinde yürütülmüştür ve buna bağlı olarak uyum, çeşitlilik ve canlılık parametreleri kullanılarak şu şekilde tanımlanmıştır:

- Uyum: Fotoğrafta yer alan doğal peyzaj özellikleri ile insan eliyle oluşturulmuş olan kültürel peyzaj özellikleri arasındaki benzerliği ifade etmektedir.
- Çeşitlilik: Fotoğraftaki peyzaj elemanlarının çok sayıda ve birbirinden farklı olmasını ifade etmektedir.
- Canlılık: Fotoğraftaki manzaranın ve peyzaj elemanlarının görsel bir etkiye sahip olmasını ve akılda kalıcılığını ifade etmektedir.

Uyum ve çeşitlilik parametreleri bağımsız olarak değerlendirmeye tabi tutulurken, canlılık parametresi vejetasyon, su ve jeomorfoloji faktörlerine bağlı olarak değerlendirmeye tabi tutulmuş ve bu üç faktörden edilen puanlarla canlılık parametresinin ortalama puanı oluşturulmuştur ($O.C = v+s+j / 3$). Fotoğraflara ait görsel kalite puanlarının hesaplanmasında ise canlılık, uyum ve çeşitlilik parametrelerine ait puanların ortalaması alınmıştır ($O.G.K = U+Ç+O.C / 3$).

Elde edilen anket verileri SPSS 15.0 programına işlenerek her bir fotoğrafın parametre ve ortalama görsel kalite puanları ile standart sapmaları hesaplanmıştır. Her tesisin ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan fotoğrafının, puanı en yüksek ve en düşük olan parametre ve/veya faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve katılımcı profili ile verilen cevaplar arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığı incelenmiştir. Bağımsızlık testinde önem değeri olarak 0,05 esas alınmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Tortum ve Uzundere'deki rekreasyonel tesislerin görsel kalite analizi çalışmasında belirtilen tesisler, memnuniyet değerlendirmesi ve görsel kalite yönünden incelenmiştir. Bu amaçla anket çalışmaları memnuniyet değerlendirmesi ve görsel kalite analizi adı altında 2 temel gruba ayrılarak yürütülmüştür.

4.1. Memnuniyet Değerlendirmesi Anket Sonuçları

Tortum ve Uzundere'deki rekreasyonel tesislerin memnuniyet değerlendirmesini yapmak amacıyla araştırma alanında toplamda 3 bölümden oluşan bir anket çalışması yürütülmüştür. Anketlerin giriş bölümünde araştırma alanında bulunan tesislerdeki ziyaretçi profilinin, I. bölümünde ise ziyaretçilerin konaklamış olduğu tesisteki memnuniyetinin ölçülmesi hedeflenmiştir. Anket çalışmasının II. bölümünde ise ziyaretçilere Tortum ve Uzundere ilçelerindeki rekreasyonel-turistik faaliyetler ve konaklama alanlarıyla ilgili olarak genel sorular yöneltilmiştir.

4.1.1. Giriş bölümü anket sonuçları ve analizi

Anket çalışmasına katılan ziyaretçilerin demografik özellikleri frekans ve yüzde olarak Çizelge 4.1'de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik özelliklerine ait frekans tablosu

Demografik Faktörler	Katılımcı Özellikleri	ADT		AKDT		TDT		PAT		UYDT		ŞDT		YAT	
		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Cinsiyet Durumu	Bay	40	80	39	78	42	84	37	74	28	56	25	50	25	50
	Bayan	10	20	11	22	8	16	13	26	22	44	25	50	25	50
Yaş Durumu	16-25	6	12	10	20	12	24	14	28	15	30	24	48	22	44
	26-35	21	42	23	46	20	40	12	24	24	48	12	24	20	40
	36-45	17	34	12	24	17	34	14	28	8	16	12	24	4	8
	46-55	6	12	3	6	1	2	5	10	3	6	2	4	2	4
	56 üstü	0	0	2	4	0	0	5	10	0	0	0	0	2	4

Çizelge 4.1. (devam)

Meslek Durumu	Öğretmen-Akademisyen	4	8	7	14	4	8	9	18	3	6	6	12	21	42
	Mimar-Müh.	3	6	3	6	2	4	5	10	5	10	3	6	1	2
	D. Kamu Çal.	8	16	4	8	8	16	7	14	7	14	4	8	3	6
	İşçi	4	8	4	8	9	18	4	8	5	10	5	10	5	10
	Esnaf	6	12	6	12	7	14	7	14	10	20	10	20	7	14
	Şoför	13	26	12	24	11	22	4	8	2	4	1	2	2	4
	Öğrenci	5	10	8	16	5	10	4	8	10	20	19	38	8	16
	Serbest Meslek	6	12	4	8	0	0	4	8	3	6	0	0	3	6
	Diğer	1	2	2	4	4	8	6	12	5	10	2	4	0	0
Öğrenim Durumu	İlkokul	0	0	1	2	0	0	7	14	2	4	0	0	3	6
	Ortaokul	5	10	8	16	5	10	6	12	1	2	2	4	5	10
	Lise	29	58	22	44	26	52	15	30	27	54	14	28	7	14
	Üniversite-Yüksekokul	16	32	18	36	19	38	22	44	19	38	34	68	33	66
	Diğer	0	0	1	2	0	0	0	0	1	2	0	0	2	4
Gelir Durumu	< 750 TL	6	12	9	18	8	16	6	12	12	24	20	40	13	26
	750-1500 TL	15	30	7	14	13	26	9	18	16	32	8	16	9	18
	1500-2000 TL	12	24	17	34	15	30	11	22	8	16	5	10	8	16
	2000-3000 TL	14	28	14	28	13	26	19	38	11	22	14	28	17	34
	3000-4000 TL	3	6	3	6	1	2	3	6	2	4	1	2	0	0
	> 4000 TL	0	0	0	0	0	0	2	4	1	2	2	4	3	6
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	3	6	4	8	4	8	12	24	5	10	2	4	7	14
	15 günde bir	7	14	10	20	13	26	9	18	5	10	5	10	8	16
	Ayda bir	16	32	17	34	21	42	22	44	22	44	19	38	20	40
	Diğer	24	48	19	38	12	24	7	14	18	36	24	48	15	30

Çizelge 4.1’de katılımcıların cinsiyet durumlarına bakıldığında Şelale Dinlenme Tesisleri (ŞDT) ve Yedigöller Alabalık Tesislerindeki (YAT) bayan ziyaretçi sayısının %50’lik bir oranla diğer tesislere göre fazla oluşu göze çarpmaktadır.

Tesislerdeki ziyaretçilerden 16-25 yaş grubunda %48 ile Şelale Dinlenme Tesisleri (ŞDT), 26-35 yaş grubunda %48 ile Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri (UYDT), 36-45 yaş grubunda %34 ile Aksukapı Dinlenme Tesisleri (ADT) ve Taş Devri Dinlenme Tesisleri (TDT), 46-55 yaş grubunda %12 ile ADT, 56 üstü yaş grubunda ise %10 ile Pehlivanlı Alabalık Tesisleri (PAT) ön plana çıkmaktadır.

Katılımcıların meslek durumlarına bakıldığında öğretmen-akademisyen grubunun %42 ile YAT’da, mimar-mühendis grubunun %10 ile PAT ve UYDT’de, şoför grubunun

%26 ile ADT'de ve öğrenci grubunun %38 ile ŞDT'de yüksek oluşu gözlemlenmektedir.

Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında lise mezunu sayısının %58 ile ADT'de ve üniversite-yüksekokul mezunu sayısının ise %68 ile ŞDT'de yüksek oluşu görülmektedir.

Katılımcıların gelir durumlarına bakıldığında gelir seviyesi 750 TL'den az olan kişilerin %40 ile ŞDT'de, gelir seviyesi 2000-3000 TL arasında olanların %38 ile PAT'da ve gelir seviyesi 4000 TL'den fazla olanların %6 ile YAT'da yüksek olduğu görülmektedir.

Son olarak katılımcıların rekreasyonel faaliyet sıklıklarına bakıldığında haftada bir grubunun %24 ile PAT'da, on beş günde bir grubunun %26 ile TDT'de ve ayda bir grubunun %44 ile PAT ve UYDT'de yüksek oluşu görülmektedir.

4.1.2. I. Bölüm anket sonuçları ve analizi

4.1.2.a. Aksukapı Dinlenme Tesisleri anket sonuçları

Aksukapı Dinlenme Tesisleri'nde (ADT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasında ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen yanıtların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.2'de verilmiştir.

Çizelge 4.2. ADT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

AKSUKAPI DİNLENME TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	2	4	25	50	11	22	12	24	0	0
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	1	2	8	16	20	40	20	40	1	2
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	1	2	4	8	15	30	24	48	6	12
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	1	2	12	24	6	12	24	48	7	14
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	1	2	5	10	8	16	34	68	2	4
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2	4	8	16	4	8	30	60	6	12
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2	4	2	4	6	12	27	54	16	26
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	2	4	18	36	17	34	11	22	2	4
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	2	4	10	20	13	26	22	44	3	6
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	2	4	17	34	11	22	16	32	4	8
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	1	2	6	12	7	14	15	30	21	42
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	2	4	26	52	14	28	8	16	0	0
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	1	2	27	54	13	26	8	16	1	2
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	2	4	10	20	15	30	23	46	0	0
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	1	2	12	24	14	28	22	44	1	2
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0	0	7	14	11	22	32	64	0	0
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	1	2	4	8	9	18	35	70	1	2
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	2	4	15	30	14	28	17	34	2	4

Çizelge 4.2. (devam)

Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2	4	2	4	11	22	35	70	0	0
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	6	12	36	72	7	14	1	2	0	0
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	1	2	5	10	11	22	25	50	8	16
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	1	2	3	6	10	20	21	42	15	30

Anket çalışması sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 2,56 puan, iç mekan hizmet kalitesi ise 2,91 puan almıştır. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi 2,74 olurken, ürün değerlendirmesi puanı 2,66 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. ADT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	2,74	-----
Dış Mekan	2,56	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,34	0,995
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	2,76	1,037
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,40	0,944
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,52	1,130
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,38	0,828
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,40	1,059
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,12	0,950
İç Mekan	2,91	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,14	0,948
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	2,72	0,991
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	2,94	1,077
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	2,02	1,116
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,44	0,812
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,38	0,855

Çizelge 4.3. (devam)

Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	2,82	0,896
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	2,80	0,904
Faktör 2: Ürünler	2,66	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	2,50	0,735
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,38	0,753
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	2,96	0,989
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,42	0,758
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,94	0,586
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	2,32	0,935
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	2,08	0,966

Soruların aldığı ortalama puanlara bakıldığında 3,44 puan ile ‘iç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir’ sorusu en yüksek puanı, 2,08 puan ile ‘tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir’ sorusu en düşük puanı almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.4’de verilmiştir.

Çizelge 4.4. ADT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesise ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,001	0,972	0,295	0,579	0,205	0,266
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,210	0,181	0,038	0,510	0,008	0,069
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,100	0,661	0,020	0,695	0,000	0,002

Çizelge 4.4. (devam)

Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,154	0,864	0,016	0,252	0,005	0,081
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,242	0,619	0,480	0,467	0,086	0,001
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,367	0,702	0,277	0,402	0,038	0,148
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,543	0,066	0,910	0,457	0,555	0,021
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,353	0,772	0,211	0,209	0,323	0,147
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,736	0,652	0,255	0,294	0,064	0,039
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,069	0,068	0,401	0,036	0,057	0,149
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,309	0,806	0,350	0,401	0,068	0,000
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,193	0,601	0,482	0,885	0,213	0,353
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,326	0,885	0,140	0,919	0,037	0,015
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,616	0,639	0,234	0,095	0,014	0,068
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,092	0,864	0,272	0,233	0,033	0,005
Faktör 2: Ürünler	----	----	----	----	----	----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,163	0,878	0,891	0,620	0,520	0,008
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,340	0,970	0,000	0,777	0,176	0,001
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,038	0,771	0,012	0,046	0,078	0,037
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,381	0,471	0,364	0,207	0,103	0,000
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,167	0,269	0,641	0,211	0,026	0,326
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,298	0,962	0,167	0,299	0,018	0,001
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,253	0,089	0,228	0,090	0,001	0,001

Çizelge 4.4'e göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.5, Çizelge 4.6, Çizelge 4.7, Çizelge 4.8. ve Çizelge 4.9’da verilmiştir.

Çizelge 4.5. ADT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	0	21	7	12	0	40
Bayan	2	4	4	0	0	10
Toplam	2	25	11	12	0	50
CİNSİYET	Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	1	12	12	15	0	40
Bayan	1	3	2	2	2	10
Toplam	2	15	14	17	2	50

Çizelge 4.5’e göre ‘tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım’ sorusuna erkeklerin %32,5’i çok yüksek veya yüksek cevabı verirken, bayanların %40’ı çok yüksek veya yüksek cevabı vermiştir.

Çizelge 4.6. ADT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	2	2	0	4
Mimar-Müh.	1	0	1	1	0	3
D. Kamu Çal.	0	1	2	5	0	8
İşçi	0	1	1	1	1	4
Esnaf	0	0	1	5	0	6
Şoför	0	2	8	3	0	13
Öğrenci	0	2	3	0	0	5
Serbest Meslek	0	2	1	3	0	6
Diğer	0	0	1	0	0	1
Toplam	1	8	20	20	1	50

Çizelge 4.6. (devam)

MESLEK	Tesinin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	4	0	4
Mimar-Müh.	1	0	1	1	0	3
D. Kamu Çal.	0	1	0	6	1	8
İşçi	0	0	2	1	1	4
Esnaf	0	0	1	5	0	6
Şoför	0	1	7	5	0	13
Öğrenci	0	1	1	0	3	5
Serbest Meslek	0	1	2	2	1	6
Diğer	0	0	1	0	0	1
Toplam	1	4	15	24	6	50
MESLEK	Tesinin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	4	0	4
Mimar-Müh.	1	0	0	1	1	3
D. Kamu Çal.	0	1	1	4	2	8
İşçi	0	1	2	0	1	4
Esnaf	0	0	0	6	0	6
Şoför	0	5	2	6	0	13
Öğrenci	0	1	1	2	1	5
Serbest Meslek	0	4	0	1	1	6
Diğer	0	0	0	0	1	1
Toplam	1	12	6	24	7	50
MESLEK	Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	4	0	4
Mimar-Müh.	0	1	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	1	2	5	0	8
İşçi	0	0	1	3	0	4
Esnaf	1	0	0	5	0	6
Şoför	0	1	4	8	0	13
Öğrenci	0	0	1	4	0	5
Serbest Meslek	0	1	1	4	0	6
Diğer	0	0	0	0	1	1
Toplam	1	4	9	35	1	50
MESLEK	Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam

Çizelge 4.6. (devam)

Öğretmen-Akademisyen	0	1	2	1	0	4
Mimar-Müh.	1	0	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	4	0	3	1	8
İşçi	1	1	1	1	0	4
Esnaf	0	2	2	2	0	6
Şoför	0	3	6	4	0	13
Öğrenci	0	2	0	3	0	5
Serbest Meslek	0	2	3	1	0	6
Diğer	0	0	0	0	1	1
Toplam	2	15	14	17	2	50

Çizelge 4.6'ya göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusuna öğretmen-akademisyen grubu %100 ile mimar-mühendis grubu %50 ile işçi grubu ise %33,3 ile düşük cevabı vermiştir. 'Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusuna öğretmen-akademisyen grubu %100 ile düşük cevabı verirken, işçilerin %50'si düşük cevabı vermiştir. 'Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım' sorusunda ise mimar-mühendis grubu %100 ile şoför grubu %54,5 ile düşük cevabı verirken, işçi grubu bu yönde bir cevap bildirmemiştir.

Çizelge 4.7. ADT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	0	1	3	0	1	5
Lise	0	14	5	8	2	29
Üniversite-Yüksekokul	2	2	3	8	1	16
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	17	11	16	4	50
ÖĞRENİM	Tesisde sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	1	1	2	1	0	5
Lise	0	12	10	6	1	29
Üniversite-Yüksekokul	1	2	2	10	1	16

Çizelge 4.7. (devam)

Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	15	14	17	2	50

Çizelge 4.7'ye göre 'tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir' sorusuna üniversite-yüksekokul mezunlarının %56,3'ü düşük veya çok düşük cevabı verirken, lise mezunlarının %34,5'i, ortaokul mezunlarının ise %20'si düşük veya çok düşük cevabı vermiştir. 'Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım' sorusuna bakıldığında ise üniversite-yüksekokul mezunlarının %68,8'i, lise mezunlarının %24,1'i ve ortaokul mezunlarının %20'si düşük veya çok düşük seçeneklerinden bir tanesini tercih etmişlerdir.

Çizelge 4.8. ADT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	2	4	0	0	6
750-1500 TL	0	4	5	5	1	15
1500-2000 TL	0	2	5	5	0	12
2000-3000 TL	0	0	5	9	0	14
3000-4000 TL	1	0	1	1	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	8	20	20	1	50
GELİR	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	2	0	3	6
750-1500 TL	0	2	7	4	2	15
1500-2000 TL	0	0	5	7	0	12
2000-3000 TL	0	1	0	12	1	14
3000-4000 TL	1	0	1	1	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	4	15	24	6	50
GELİR	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	1	2	2	6
750-1500 TL	0	7	3	3	2	15
1500-2000 TL	0	2	2	8	0	12
2000-3000 TL	0	2	0	10	2	14

Çizelge 4.8. (devam)

3000-4000 TL	1	0	0	1	1	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	12	6	24	7	50
GELİR	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	0	4	1	6
750-1500 TL	1	5	3	3	3	15
1500-2000 TL	0	1	1	8	2	12
2000-3000 TL	0	1	0	13	0	14
3000-4000 TL	1	0	0	2	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	8	4	30	6	50
GELİR	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	4	2	0	0	6
750-1500 TL	0	5	6	3	1	15
1500-2000 TL	0	10	1	1	0	12
2000-3000 TL	0	7	4	3	0	14
3000-4000 TL	1	1	0	1	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	27	13	8	1	50
GELİR	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	3	2	0	6
750-1500 TL	0	5	7	3	0	15
1500-2000 TL	1	3	4	4	0	12
2000-3000 TL	0	1	1	12	0	14
3000-4000 TL	1	0	0	2	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	10	15	23	0	50
GELİR	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	2	3	1	0	6
750-1500 TL	0	4	5	5	1	15
1500-2000 TL	0	5	2	5	0	12
2000-3000 TL	0	1	4	9	0	14
3000-4000 TL	1	0	0	2	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	12	14	22	1	50
GELİR	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	4	0	1	0	6

Çizelge 4.8. (devam)

750-1500 TL	2	7	6	0	0	15
1500-2000 TL	0	11	1	0	0	12
2000-3000 TL	2	12	0	0	0	14
3000-4000 TL	1	2	0	0	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	6	36	7	1	0	50
GELİR	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	0	2	3	1	6
750-1500 TL	0	2	7	5	1	15
1500-2000 TL	0	2	1	8	1	12
2000-3000 TL	0	1	1	8	4	14
3000-4000 TL	1	0	0	1	1	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	5	11	25	8	50
GELİR	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	2	1	2	1	6
750-1500 TL	0	1	7	4	3	15
1500-2000 TL	0	0	1	8	3	12
2000-3000 TL	0	0	1	6	7	14
3000-4000 TL	1	0	0	1	1	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	3	10	21	15	50

Çizelge 4.8'e göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusunda gelir düzeyi 750 TL'den az olanların %100'ü, 750-1500 TL grubunun %40'ı, 1500-2000 TL grubunun %28,6'sı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesiyle cevap verirken, 2000-3000 TL grubundan hiç kimse yüksek veya çok yüksek tercihte bulunmamıştır. 'Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusuna bakıldığında ise gelir düzeyi 750 TL'den az olanların %25'i ve 750-1500 TL grubunun %25'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken, 1500-2000 TL grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.9. ADT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	1	0	1	0	3
15 günde bir	0	3	1	2	1	7
Ayda bir	0	0	7	7	2	16
Diğer	0	0	7	14	3	24
Toplam	1	4	15	24	6	50
R.F.S.	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	0	1	1	0	3
15 günde bir	0	3	0	4	0	7
Ayda bir	0	0	3	12	1	16
Diğer	0	2	4	17	1	24
Toplam	1	5	8	34	2	50
R.F.S.	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	0	1	1	0	3
15 günde bir	1	1	1	3	1	7
Ayda bir	0	0	2	7	7	16
Diğer	0	1	2	16	5	24
Toplam	2	2	6	27	13	50
R.F.S.	Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	1	1	0	0	3
15 günde bir	1	4	0	2	0	7
Ayda bir	0	3	4	8	1	16
Diğer	0	2	8	12	2	24
Toplam	2	10	13	22	3	50
R.F.S.	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	2	0	0	0	3
15 günde bir	0	3	1	3	0	7
Ayda bir	0	0	2	7	7	16
Diğer	0	1	4	5	14	24
Toplam	1	6	7	15	21	50

Çizelge 4.9. (devam)

R.F.S	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	2	0	0	0	3
15 günde bir	0	3	2	1	1	7
Ayda bir	0	8	6	2	0	16
Diğer	0	14	5	5	0	24
Toplam	1	27	13	8	1	50
R.F.S	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	2	0	0	0	3
15 günde bir	0	4	2	1	0	7
Ayda bir	0	3	5	8	0	16
Diğer	0	3	7	13	1	24
Toplam	1	12	14	22	1	50
R.F.S	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	1	1	1	0	3
15 günde bir	0	3	4	0	0	7
Ayda bir	0	1	3	12	0	16
Diğer	0	2	3	19	0	24
Toplam	0	7	11	32	0	50
R.F.S	Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	1	1	0	0	3
15 günde bir	0	2	3	2	0	7
Ayda bir	0	0	3	13	0	16
Diğer	0	1	2	20	1	24
Toplam	1	4	9	35	1	50
R.F.S	Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	1	1	0	0	3
15 günde bir	0	4	3	0	0	7
Ayda bir	1	3	2	10	0	16
Diğer	0	7	8	7	2	24
Toplam	2	15	14	17	2	50

Çizelge 4.9. (devam)

R.F.S	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	2	0	1	0	0	3
15 günde bir	0	1	4	2	0	7
Ayda bir	0	0	4	12	0	16
Diğer	0	1	2	21	0	24
Toplam	2	2	11	35	0	50
R.F.S	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	0	1	1	0	3
15 günde bir	0	1	4	2	0	7
Ayda bir	0	2	4	10	0	16
Diğer	0	2	2	12	8	24
Toplam	1	5	11	25	8	50
R.F.S	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	1	0	1	0	3
15 günde bir	0	0	4	3	0	7
Ayda bir	0	0	2	9	5	16
Diğer	0	2	4	8	10	24
Toplam	1	3	10	21	15	50

Çizelge 4.9'a göre 'lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunda rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların hiçbirisi düşük seçeneğini tercih etmezken, onbeş günde bir grubunun %42,9'u, ayda bir grubunun ise %43,8'i düşük seçeneğini tercih etmiştir. 'Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım' sorusuna bakıldığında ise rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir ve onbeş günde bir olanların hiçbirisi, rekreasyonel faaliyet sıklığı ayda bir olanların ise %62,5'i düşük seçeneğini tercih etmiştir.

4.1.2.b. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri

Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri'nde (AKDT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasında ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen yanıtların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.10'da verilmiştir.

Çizelge 4.10. AKDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

ASMALI KONAK DİNLENME TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	4	8	33	66	8	16	5	10	0	0
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	5	10	29	58	9	18	7	14	0	0
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	4	8	19	38	12	24	14	28	1	2
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	1	2	14	28	15	30	20	40	0	0
Tesisin çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	1	2	14	28	13	26	21	42	1	2
Tesisin alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	1	2	11	22	9	18	27	54	2	4
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2	4	10	20	11	22	24	48	3	6

Çizelge 4.10. (devam)

İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	5	10	31	62	8	16	6	12	0	0
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	7	14	33	66	2	4	7	14	1	2
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	5	10	27	54	6	12	9	18	3	6
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	2	4	33	66	8	16	6	12	1	2
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	4	8	38	76	2	4	4	8	2	4
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	5	10	28	56	9	18	7	14	1	2
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	5	10	35	70	6	12	4	8	0	0
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	6	12	30	60	8	16	5	10	1	2
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	3	6	12	24	15	30	18	36	2	4
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	1	2	9	18	12	24	25	50	3	6
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	6	12	27	54	13	26	3	6	1	2
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0	0	9	18	15	30	24	48	2	4
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	1	2	31	62	10	20	7	14	1	2
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0	0	7	14	13	26	25	50	5	10
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	1	2	9	18	14	28	23	46	3	6

Anket çalışması sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 3,07 puan, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,67 puan almıştır. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi 3,37 olurken, ürün değerlendirmesi puanı 2,91 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11. AKDT’ye ait ortalama değerler ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	3,37	-----
Dış Mekan	3,07	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,72	0,751
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,44	0,881
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	3,22	1,160
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,92	1,051
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,86	1,076
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,64	1,026
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,68	1,117
İç Mekan	3,67	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,70	0,814
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	3,76	0,938
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	3,44	1,091
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	3,58	0,835
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,76	0,870
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,58	0,928
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,82	0,720
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,70	0,886
Faktör 2: Ürünler	2,91	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	2,92	1,007
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,60	0,926
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	3,68	0,844
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,62	0,830
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,48	0,839
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	2,44	0,861
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	2,64	0,921

Tesiste soruların aldığı ortalama puanlara bakıldığında en yüksek puanı 3,82 ile ‘tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm’ sorusu, en düşük puanı ise 2,44 puan ile ‘tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir’ sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.12. AKDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asym p. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,639	0,238	0,736	0,857	0,571	0,235
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,897	0,162	0,087	0,942	0,152	0,359
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,173	0,209	0,624	0,751	0,651	0,499
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,714	0,711	0,176	0,678	0,071	0,039
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,243	0,000	0,294	0,089	0,595	0,112
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,113	0,757	0,063	0,914	0,255	0,007
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,451	0,798	0,592	0,947	0,566	0,452
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,890	0,219	0,088	0,333	0,018	0,695
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,096	0,124	0,312	0,915	0,168	0,877
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,567	0,103	0,117	0,036	0,144	0,416
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,288	0,612	0,001	0,000	0,363	0,171
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,387	0,013	0,008	0,004	0,009	0,132

Çizelge 4.12. (devam)

Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,224	0,024	0,012	0,000	0,088	0,977
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,986	0,000	0,588	0,204	0,827	0,857
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,567	0,328	0,423	0,509	0,165	0,959
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,762	0,702	0,349	0,327	0,569	0,033
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,763	0,615	0,274	0,105	0,346	0,832
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,379	0,565	0,669	0,932	0,513	0,059
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,682	0,700	0,190	0,001	0,101	0,727
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,117	0,539	0,004	0,000	0,528	0,624
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,665	0,018	0,209	0,207	0,193	0,300
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,284	0,340	0,139	0,021	0,679	0,415

Çizelge 4.12'ye göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'yaş', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekreasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.13, Çizelge 4.14, Çizelge 4.15, Çizelge 4.16 ve Çizelge 4.17'de verilmiştir.

Çizelge 4.13. AKDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	2	4	1	3	10
26-35	0	2	4	16	1	23
36-45	0	0	4	7	1	12
46-55	0	2	1	0	0	3
56 üstü	0	1	0	1	0	2
Toplam	0	7	13	25	5	50
YAŞ	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	1	7	1	1	0	10
26-35	2	19	0	2	0	23
36-45	1	9	2	0	0	12
46-55	0	0	3	0	0	3
56 üstü	1	0	0	1	0	2
Toplam	5	35	6	4	0	50
YAŞ	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	4	3	3	0	10
26-35	2	16	4	1	0	23
36-45	3	8	0	0	1	12
46-55	0	0	1	2	0	3
56 üstü	0	0	1	1	0	2
Toplam	5	28	9	7	1	50
YAŞ	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	9	0	0	1	10
26-35	1	20	1	1	0	23
36-45	3	7	1	0	1	12
46-55	0	1	0	2	0	3
56 üstü	0	1	0	1	0	2
Toplam	4	38	2	4	2	50
YAŞ	Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	4	1	4	1	10
26-35	0	7	5	11	0	23
36-45	0	3	4	5	0	12
46-55	0	0	2	1	0	3
56 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	1	14	13	21	1	50

Çizelge 4.13. (devam)

YAŞ	Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	4	1	4	1	10
26-35	0	7	5	11	0	23
36-45	0	3	4	5	0	12
46-55	0	0	2	1	0	3
56 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	1	14	13	21	1	50

Çizelge 4.13'e göre 'tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir' sorusunda 16-25 yaş grubunun %20'si, 26-35 yaş grubunun %8,7'si, 46-55 yaş grubunun %66,7'si ve 56 üstü yaş grubunun %50'si yüksek seçeneğini tercih ederken, 36-45 yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir cevap vermemiştir. 'Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim' sorusuna bakıldığında ise 16-25 yaş grubunun %40'ı, 26-35 yaş grubunun %30,4'ü, 36-45 yaş grubunun %25'i yüksek seçeneğini tercih ederken, 46-55 ve 56 üstü yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.14. AKDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	7	0	0	0	7
Mimar-Müh.	0	2	1	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	2	1	1	0	4
İşçi	0	3	1	0	0	4
Esnaf	1	3	1	1	0	6
Şoför	0	12	0	0	0	12
Öğrenci	0	3	3	2	0	8
Serbest Meslek	0	1	1	2	0	4
Diğer	1	0	0	0	1	2
Toplam	2	33	8	6	1	50
MESLEK	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	7	0	0	0	7
Mimar-Müh.	0	3	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	3	0	1	0	4

Çizelge 4.14. (devam)

İşçi	1	2	0	1	0	4
Esnaf	1	4	0	1	0	6
Şoför	1	11	0	0	0	12
Öğrenci	0	6	0	1	1	8
Serbest Meslek	0	2	2	0	0	4
Diğer	1	0	0	0	1	2
Toplam	4	38	2	4	2	50
MESLEK	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	1	6	0	0	0	7
Mimar-Müh.	0	3	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	2	1	1	0	4
İşçi	1	2	0	1	0	4
Esnaf	1	3	1	1	0	6
Şoför	1	7	3	1	0	12
Öğrenci	0	1	4	3	0	8
Serbest Meslek	0	4	0	0	0	4
Diğer	1	0	0	0	1	2
Toplam	5	28	9	7	1	50
MESLEK	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	7	0	0	0	7
Mimar-Müh.	0	3	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	2	1	1	0	4
İşçi	0	3	1	0	0	4
Esnaf	1	3	0	2	0	6
Şoför	0	8	4	0	0	12
Öğrenci	0	4	1	3	0	8
Serbest Meslek	0	0	3	1	0	4
Diğer	0	1	0	0	1	2
Toplam	1	31	10	7	1	50

Çizelge 4.14'e göre 'lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunda öğretmen-akademisyen grubunun %100'ü, mimar-mühendis grubunun %66,6'sı, diğer kamu çalışanlarının ise %50'si çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden birini tercih etmiştir. 'Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir' sorusunda ise

öğretmen-akademisyen ve mimar-mühendis grubunun %100'ü, şoförlerin %66,6'sı, öğrencilerin ise %50'si yüksek seçeneğini tercih etmiştir.

Çizelge 4.15. AKDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	1	4	0	2	1	8
Lise	4	12	1	4	1	22
Üniversite-Yüksekokul	0	10	5	3	0	18
Diğer	1	1	0	0	0	1
Toplam	5	27	6	9	3	50
ÖĞRENİM	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	0	4	2	2	0	8
Lise	2	15	2	3	0	22
Üniversite-Yüksekokul	0	13	4	1	0	18
Diğer	0	1	0	0	0	1
Toplam	2	33	8	6	1	50
ÖĞRENİM	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	0	6	0	2	0	8
Lise	4	15	1	1	1	22
Üniversite-Yüksekokul	0	16	1	1	0	18
Diğer	0	1	0	0	0	1
Toplam	4	38	2	4	2	50
ÖĞRENİM	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	0	3	3	2	0	8
Lise	4	12	3	3	0	22
Üniversite-Yüksekokul	1	12	3	2	0	18
Diğer	0	1	0	0	0	1
Toplam	5	28	9	7	1	50
ÖĞRENİM	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	0	4	2	2	0	8
Lise	0	4	6	11	1	22
Üniversite-Yüksekokul	0	1	7	10	0	18

Çizelge 4.15. (devam)

Diğer	0	0	0	1	0	1
Toplam	0	9	15	24	2	50
ÖĞRENİM	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	0	5	2	1	0	8
Lise	1	11	6	4	0	22
Üniversite-Yüksekokul	0	14	2	2	0	18
Diğer	0	1	0	0	0	1
Toplam	1	31	10	7	1	50
ÖĞRENİM	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	1	1
Ortaokul	1	3	3	1	0	8
Lise	0	4	6	12	0	22
Üniversite-Yüksekokul	0	2	5	9	2	18
Diğer	0	0	0	1	0	1
Toplam	1	9	14	23	3	50

Çizelge 4.15'e göre 'lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusuna üniversite-yüksekokul mezunlarının %72,2'si, lise mezunlarının %68,1'i ve ortaokul mezunlarının %50'si yüksek cevabı verirken, ilkokul mezunlarından hiç kimse bu seçeneği tercih etmemiştir. 'Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir' sorusunda ise üniversite-yüksekokul mezunlarının %11,1'i, lise mezunlarının %18,2'si, ortaokul mezunlarının %12,5'i ve ilkokul mezunlarının tamamı düşük veya çok düşük seçeneklerinden birini tercih etmiştir.

Çizelge 4.16. AKDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	5	1	3	0	9
750-1500 TL	3	2	1	1	0	7
1500-2000 TL	0	12	3	2	0	17
2000-3000 TL	2	11	1	0	0	14
3000-4000 TL	0	1	2	0	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	5	31	8	6	0	50
GELİR	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	7	0	0	2	9
750-1500 TL	3	2	1	1	0	7
1500-2000 TL	0	14	0	3	0	17
2000-3000 TL	1	12	1	0	0	14
3000-4000 TL	0	3	0	0	0	3
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	4	38	2	4	2	50

Çizelge 4.16'ya göre 'iç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusuna gelir düzeyi 750 TL'den az olanların %77,8'i, 750-1500 TL %71,5'i, 1500-2000 TL arası olanların %82,4'ü, 2000-3000 TL arası olanların %92,8'i ve 3000-4000 TL arası olanların çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden birini tercih ederek cevap vermiştir.

Çizelge 4.17. AKDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesinin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	1	3	0	0	0	4
15 günde bir	0	3	5	2	0	10
Ayda bir	0	4	4	9	0	17
Diğer	0	4	6	9	0	19
Toplam	1	14	15	20	0	50
R.F.S	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam

Çizelge 4.17. (devam)

Haftada bir	0	4	0	0	0	4
15 günde bir	1	2	2	4	1	10
Ayda bir	0	5	2	10	0	17
Diğer	0	0	5	13	1	19
Toplam	1	11	9	27	2	50
R.F.S	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	2	1	1	0	0	4
15 günde bir	1	3	4	1	1	10
Ayda bir	0	4	5	8	0	17
Diğer	0	4	5	9	1	19
Toplam	3	12	15	18	2	50

Çizelge 4.17'ye göre 'tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım', 'tesisi alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim' ve 'tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir' sorularına verilen yüksek puanlar rekreasyonel faaliyet sıklığıyla doğru orantılı olarak artmıştır. Yani rekreasyonel faaliyet sıklığı arttıkça ilgili sorulara yönelik memnuniyet ve beğeni artmıştır.

4.1.2.c. Taş Devri Dinlenme Tesisleri

Taş Devri Dinlenme Tesisleri'nde (TDT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasında ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen yanıtların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.18'de verilmiştir.

Çizelge 4.18. TDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

TAŞ DEVRİ DİNLENME TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	2	4	43	86	3	6	2	4	0	0
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3	6	40	80	7	14	0	0	0	0
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0	0	9	18	11	22	26	52	4	8
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0	0	8	16	12	24	28	56	2	4
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0	0	10	20	12	24	26	52	2	4
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0	0	7	14	9	18	32	64	2	4
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0	0	3	6	2	4	39	78	6	12
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	4	8	44	88	1	2	1	2	0	0
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	7	14	40	80	3	6	0	0	0	0
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	6	12	38	76	5	10	1	2	0	0
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	4	8	42	84	3	6	1	2	0	0
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	24	48	24	48	2	4	0	0	0	0
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0	0	4	8	5	10	41	82	0	0
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	10	20	36	72	4	8	0	0	0	0
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0	0	5	10	7	14	34	68	4	8
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0	0	3	6	5	10	34	68	8	16

Anket çalışması sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 2,84 puan, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,89 puan almıştır. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi 3,37 olurken, ürün değerlendirmesi puanı 2,96 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19. TDT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	3,37	-----
Dış Mekan	2,84	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,90	0,464
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,92	0,258
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,50	0,959
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,52	0,883
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,60	0,951
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,42	0,814
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,04	0,619
İç Mekan	3,89	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	4,02	0,428
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	4,08	0,444
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	3,98	0,553
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	3,98	0,473
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,98	0,473
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,90	0,652
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,66	0,745
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,54	0,813
Faktör 2: Ürünler	2,96	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	3,30	0,909
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,28	0,573
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	4,44	0,577
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,26	0,600
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	4,12	0,521
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	2,26	0,751
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	2,06	0,712

Tesise ait ortalama puanlara bakıldığında en yüksek ortalama puanı 4,44 puan ile ‘tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım’ sorusu, en düşük ortalama puanı ise 2,04 puan ile ‘tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim’ sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.20’de verilmiştir.

Çizelge 4.20. TDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,639	0,547	0,470	0,970	0,363	0,038
Tesinin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,470	0,699	0,175	0,812	0,482	0,249
Tesinin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,682	0,727	0,305	0,091	0,278	0,051
Tesinin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,391	0,775	0,000	0,161	0,002	0,367
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,009	0,855	0,228	0,137	0,427	0,064
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,698	0,658	0,257	0,271	0,266	0,104
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,397	0,022	0,096	0,193	0,015	0,015
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,261	0,893	0,210	0,192	0,481	0,471
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,699	0,095	0,600	0,648	0,771	0,486
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,033	0,112	0,488	0,745	0,651	0,952
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,651	0,082	0,648	0,543	0,691	0,472

Çizelge 4.20. (devam)

İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,612	0,096	0,275	0,397	0,659	0,395
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,202	0,280	0,145	0,302	0,108	0,051
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,107	0,017	0,015	0,001	0,040	0,000
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,284	0,723	0,049	0,000	0,134	0,076
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,050	0,000	0,094	0,000	0,028	0,665
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,686	0,139	0,115	0,469	0,205	0,226
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,378	0,518	0,446	0,640	0,331	0,279
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,541	0,081	0,418	0,114	0,351	0,321
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,640	0,058	0,385	0,464	0,495	0,648
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,636	0,403	0,101	0,192	0,393	0,089
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,623	0,521	0,590	0,618	0,179	0,693

Çizelge 4.20'ye göre Çizelge 4.12'ye göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'yaş', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları çizelge 4.21, çizelge 4.22, çizelge 4.23, çizelge 4.24, çizelge 4.25 ve çizelge 4.26'da verilmiştir.

Çizelge 4.21. TDT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
Bay	0	9	11	22	0	42
Bayan	0	1	1	4	2	8
Toplam	0	10	12	26	2	50

Çizelge 4.21. (devam)

CİNSİYET	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	6	33	3	0	0	42
Bayan	0	5	2	1	0	8
Toplam	6	38	5	1	0	50
CİNSİYET	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	23	9	8	0	42
Bayan	0	1	2	5	0	8
Toplam	2	24	11	13	0	50

Çizelge 4.21'e göre 'tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim' sorusuna erkeklerin %21,4'ü, bayanların ise %12,5'i yüksek cevabı verirken, 'tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir' sorusuna erkeklerin %54,8'i, bayanların ise %12,5'i yüksek cevabı vermiştir.

Çizelge 4.22. TDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	1	0	6	5	12
26-35	0	2	0	17	1	20
36-45	0	0	2	15	0	17
46-55	0	0	0	1	0	1
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	3	2	39	6	50
YAŞ	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	7	4	1	0	12
26-35	2	12	4	2	0	20
36-45	0	13	2	2	0	17
46-55	1	0	0	0	0	1
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	3	32	10	5	0	50
YAŞ	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	5	1	6	0	12
26-35	0	11	5	4	0	20

Çizelge 4.22. (devam)

36-45	1	8	5	3	0	17
46-55	1	0	0	0	0	1
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	24	11	13	0	50

Çizelge 4.22'ye göre 'Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm' sorusuna 16-25 yaş grubunun %58,3'ü, 26-35 yaş grubunun %60'ı ve 36-45 yaş grubunun %76,5'i yüksek cevabını vermiştir. 'Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir' sorusunda ise 16-25 yaş grubunun %41,6'sı, 26-35 yaş grubunun %55'i ve 36-45 yaş grubunun %47'si yüksek cevabı vermiştir.

Çizelge 4.23. TDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesisin çevre düzenlemede kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	4	0	4
Mimar-Müh.	0	0	0	0	2	2
D. Kamu Çal.	0	0	2	6	0	8
İşçi	0	2	3	4	0	9
Esnaf	0	2	2	3	0	7
Şoför	0	2	3	6	0	11
Öğrenci	0	1	1	3	0	5
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	1	2	0	4
Toplam	0	8	12	28	2	50
MESLEK	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	1	3	0	0	4
Mimar-Müh.	0	0	2	0	0	2
D. Kamu Çal.	0	5	0	3	0	8
İşçi	0	7	2	0	0	9
Esnaf	1	5	0	1	0	7
Şoför	2	9	0	0	0	11
Öğrenci	0	2	2	1	0	5
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	3	1	0	0	4
Toplam	3	32	10	5	0	50

Çizelge 4.23. (devam)

MESLEK	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
Öğretmen-Akademisyen	0	1	2	1	0	4
Mimar-Müh.	0	0	0	2	0	2
D. Kamu Çal.	0	5	1	2	0	8
İşçi	0	7	2	0	0	9
Esnaf	1	4	1	1	0	7
Şoför	1	10	0	0	0	11
Öğrenci	0	1	3	1	0	5
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	3	0	1	0	4
Toplam	2	31	9	8	0	50

Çizelge 4.23'e göre 'tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım' sorusunda öğretmen-akademisyen ve mimar-mühendislerin tamamı, işçilerin %44,4'ü ve şoförlerin %54,5'i düşük veya çok düşük seçeneklerinden birini tercih etmiştir. 'Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim' sorusunda ise öğretmen-akademisyenlerin %25'i, işçilerin %77,7'si ve şoförlerin %90,9'u yüksek seçeneğini tercih etmiştir.

Çizelge 4.24. TDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	1	4	0	0	0	5
Lise	2	22	2	0	0	26
Üniversite-Yüksekokul	0	6	8	5	0	19
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	3	32	10	5	0	50
ÖĞRENİM	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	0	5	0	0	0	5
Lise	2	21	3	0	0	26
Üniversite-Yüksekokul	0	5	6	8	0	19

Çizelge 4.24. (devam)

Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	31	9	8	0	50
ÖĞRENİM	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	1	3	1	0	0	5
Lise	1	18	6	1	0	26
Üniversite-Yüksekokul	0	3	4	12	0	19
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	24	11	13	0	50

Çizelge 4.24'e göre 'çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim' sorusuna ortaokul mezunlarının tamamı, lise mezunlarının %80,7'si ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %41,6'sı yüksek cevabı vermiştir. 'Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir' sorusunda ise ortaokul mezunlarının %60'ı, lise mezunlarının %69,2'si ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %15,8'i yüksek cevabını vermiştir.

Çizelge 4.25. TDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	2	5	0	8
750-1500 TL	0	3	4	6	0	13
1500-2000 TL	0	4	4	7	0	15
2000-3000 TL	0	0	2	10	1	13
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	8	12	28	2	50
GELİR	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	1	0	3	4	8
750-1500 TL	0	0	0	13	0	13
1500-2000 TL	0	2	2	11	0	15
2000-3000 TL	0	0	0	11	2	13
3000-4000 TL	0	0	0	1	0	1
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	3	2	39	6	50

Çizelge 4.25. (devam)

GELİR	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	4	3	1	0	8
750-1500 TL	0	11	2	0	0	13
1500-2000 TL	3	11	0	1	0	15
2000-3000 TL	0	6	4	3	0	13
3000-4000 TL	0	0	1	0	0	1
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	3	32	10	5	0	50
GELİR	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	2	1	5	0	8
750-1500 TL	1	8	4	0	0	13
1500-2000 TL	1	10	3	1	0	15
2000-3000 TL	0	4	2	7	0	13
3000-4000 TL	0	0	1	0	0	1
> 4000 TL	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	24	11	13	0	50

Çizelge 4.25'e göre 'tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm' sorusuna gelir seviyesi 750 TL'den az olanların %50'si, 750-1500 TL arasında olanların %84,6'sı, 1500-2000 TL arasında olanların %73,3'ü ve 2000-3000 TL arasında olanların %46,1'i yüksek cevabı vermiştir. 'Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir' sorusunda ise gelir seviyesi 750 TL'den az olanların %25'i, 750-1500 TL arasında olanların %61,5'i, 1500-2000 TL arasında olanların %66,6'sı ve 2000-3000 TL arasında olanların %30,8'i yüksek cevabı vermiştir.

Çizelge 4.26. TDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	3	0	1	0	4
15 günde bir	0	12	1	0	0	13
Ayda bir	0	20	1	0	0	21
Diğer	2	8	1	1	0	12
Toplam	2	43	3	2	0	50

Çizelge 4.26. (devam)

R.F.S	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	2	0	2	0	4
15 günde bir	0	0	1	10	2	13
Ayda bir	0	0	0	18	3	21
Diğer	0	1	1	9	1	12
Toplam	0	3	2	39	6	50
R.F.S	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	2	1	1	0	0	4
15 günde bir	1	4	7	1	0	13
Ayda bir	0	16	1	4	0	21
Diğer	0	11	1	0	0	12
Toplam	3	32	10	5	0	50

Çizelge 4.26'ya göre 'tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım' sorusunda rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %75'i, on beş günde bir olanların %92,3'ü ve ayda bir olanların %95,2'si yüksek seçeneğini tercih etmiştir. 'Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm' sorusunda ise rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %25'i, on beş günde bir olanların %30,8'i ve ayda bir olanların %76,1'i yüksek seçeneğini tercih etmiştir.

4.1.2.d. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri

Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'nde (PAT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.27'de verilmiştir.

Çizelge 4.27. PAT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

PEHLİVANLI ALABALIK TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	16	32	23	46	2	4	5	10	4	8
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	11	22	13	26	11	22	9	18	6	12
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	8	16	9	18	7	14	18	36	8	16
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2	4	6	12	16	32	15	30	11	22
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	6	12	8	16	7	14	21	42	8	16
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	7	14	6	12	7	14	21	42	9	18
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	3	6	6	12	13	26	14	28	14	28
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	18	36	8	16	11	22	11	22	2	4
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	18	36	11	22	7	14	10	20	4	8
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	16	32	13	26	10	20	9	18	2	4
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	18	36	16	32	9	18	4	8	3	6
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	18	36	16	32	5	10	10	20	1	2
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	16	32	18	36	8	16	7	14	1	2
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	17	34	19	38	11	22	1	2	2	4
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	16	32	17	34	11	22	4	8	2	4
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	17	34	6	12	11	22	14	28	2	4
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	15	30	10	20	5	10	16	32	4	8
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	22	44	19	38	3	6	5	10	1	2

Çizelge 4.27. (devam)

Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	16	32	8	16	7	14	17	34	2	4
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	18	36	27	54	2	4	2	4	1	2
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	20	40	18	36	5	10	5	10	2	4
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	15	30	11	22	12	24	9	18	3	6

Yapılan anket çalışmasında tesislere ait dış mekan hizmet kalitesi 2,87, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,76 puan almıştır. Tesislere ait ortalama hizmet kalitesi puanı ise 3,32 olurken, ürün değerlendirmesi 3,71 puan almıştır (Çizelge 4.28).

Çizelge 4.28. PAT'a ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	3,32	-----
Dış Mekan	2,87	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,84	1,231
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,28	1,495
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,82	1,457
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,46	1,250
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,66	1,365
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,62	1,402
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,40	1,330
İç Mekan	3,76	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,58	1,295
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	3,58	1,372
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	3,64	1,225
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	3,84	1,184
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,80	1,195
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,82	1,101
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,96	1,009
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,82	1,101

Çizelge 4.28. (devam)

Faktör 2: Ürünler	3,71	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	3,44	1,327
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	3,32	1,406
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	4,12	1,043
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	3,38	1,354
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	4,18	0,850
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	3,98	1,134
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	3,52	1,266

Sorulara ait ortalama puanlar incelendiğinde en yüksek puanı 4,18 ile ‘tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir’ sorusu, en düşük puanı ise 2,40 ile ‘tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim’ sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara, ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.29’da verilmiştir.

Çizelge 4.29. PAT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

PEHLİVANLI ALABALIK TESİSLERİ	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,708	0,425	0,459	0,682	0,084	0,075
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,135	0,537	0,002	0,001	0,039	0,232
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,235	0,026	0,106	0,105	0,045	0,222
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,231	0,253	0,132	0,554	0,070	0,639
Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,898	0,277	0,056	0,231	0,065	0,221

Çizelge 4.29. (devam)

Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,881	0,197	0,523	0,172	0,106	0,497
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,622	0,447	0,171	0,043	0,568	0,899
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,406	0,344	0,057	0,133	0,245	0,127
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,856	0,754	0,337	0,904	0,133	0,153
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,524	0,370	0,412	0,543	0,513	0,044
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,539	0,311	0,478	0,550	0,468	0,031
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,842	0,120	0,032	0,007	0,074	0,197
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,424	0,812	0,606	0,063	0,205	0,056
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,840	0,529	0,655	0,242	0,159	0,036
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,577	0,679	0,573	0,513	0,051	0,093
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,913	0,075	0,209	0,203	0,239	0,045
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,594	0,170	0,723	0,275	0,147	0,094
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,670	0,279	0,160	0,207	0,166	0,098
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,339	0,007	0,372	0,110	0,159	0,028
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,741	0,909	0,054	0,136	0,351	0,092
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,564	0,109	0,280	0,567	0,378	0,019
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,036	0,311	0,149	0,219	0,114	0,047

Çizelge 4.29'a göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'yaş', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.30, Çizelge 4.31, Çizelge 4.32, Çizelge 4.33 ve Çizelge 4.34'de verilmiştir.

Çizelge 4.30. PAT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	0	2	9	1	14
26-35	1	2	2	2	5	12
36-45	2	3	2	6	1	14
46-55	2	1	1	0	1	5
56 üstü	1	3	0	1	0	5
Toplam	8	9	7	18	8	50
YAŞ	Tesisde yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	3	1	1	9	0	14
26-35	3	0	4	4	1	12
36-45	6	3	2	2	1	14
46-55	3	0	0	2	0	5
56 üstü	1	4	0	0	0	5
Toplam	16	8	7	17	2	50

Çizelge 4.30'a göre 'tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunda 16-25 yaş grubunun %14,3'ü, 26-35 yaş grubunun %25'i, 36-45 yaş grubunun %35,7'si, 46-55 yaş grubunun %60'ı ve 56 üstü yaş grubunun %80'i çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Tesisde yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir' sorusunda ise 16-25 yaş grubunun %28,6'sı, 26-35 yaş grubunun %25'i, 36-45 yaş grubunun %64,2'si, 46-55 yaş grubunun %60'ı ve 56 üstü yaş grubunun tamamı çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.31. PAT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	2	6	1	9
Mimar-Müh.	1	0	2	0	2	5
D. Kamu Çal.	2	0	2	1	2	7
İşçi	2	2	0	0	0	4
Esnaf	2	5	0	0	0	7
Şoför	2	0	0	1	1	4
Öğrenci	1	0	2	1	0	4

Çizelge 4.31. (devam)

Serbest Meslek	1	2	1	0	0	4
Diğer	0	4	2	0	0	6
Toplam	11	13	11	9	6	50
MESLEK	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	1	3	0	5	0	9
Mimar-Müh.	3	1	0	1	0	5
Şoför	1	1	0	1	1	4
Öğrenci	3	0	0	1	0	4
Serbest Meslek	1	1	1	1	0	4
Diğer	1	2	3	0	0	6
Toplam	18	16	5	10	1	50

Çizelge 4.31'e göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusuna öğretmen-akademisyen grubunun %77,7'si, mimar-mühendis grubunun %40'ı, şoför grubunun %50'si, öğrencilerin %25'i düşük veya çok düşük seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken, işçi ve esnaf grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır. 'İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusunda ise öğretmen-akademisyen grubunun %44,4'ü, mimar-mühendis grubunun %20'si, şoförlerin %50'si, öğrencilerin %25'i, esnaf grubunun %14,2'si çok düşük veya düşük seçeneklerinden birini tercih ederken, işçi grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.32. PAT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	2	3	1	1	0	7
Ortaokul	3	2	0	0	1	6
Lise	3	8	4	0	0	15
Üniversite-Yüksekokul	3	0	6	8	5	22
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	11	13	11	9	6	50

Çizelge 4.32. (devam)

ÖĞRENİM	Tesisde Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	3	1	3	0	7
Ortaokul	1	1	2	0	2	6
Lise	1	1	6	1	6	15
Üniversite-Yüksekokul	1	1	4	10	6	22
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	3	6	13	14	14	50
ÖĞRENİM	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	3	1	0	3	0	7
Ortaokul	2	3	0	0	1	6
Lise	3	8	4	0	0	15
Üniversite-Yüksekokul	10	4	1	7	0	22
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	18	16	5	10	1	50

Çizelge 4.32'ye göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusunu ilkökul mezunlarının %71,4'ü, ortaokul mezunlarının %83,3'ü, lise mezunlarının %73,3'ü ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %13,6'sı çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesiyle cevaplamıştır. 'İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusunda ise ilkökul mezunlarının %57,1'i, ortaokul mezunlarının %83,3'ü, lise mezunlarının %73,3'ü ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %63,6'sı çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.33. PAT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
750 TL <	2	0	3	1	0	6
750-1500 TL	1	4	1	2	1	9
1500-2000 TL	2	6	3	0	0	11
2000-3000 TL	2	3	4	6	4	19

Çizelge 4.33. (devam)

3000-4000 TL	2	0	0	0	1	3
4000 TL <	2	0	0	0	0	2
Toplam	11	13	11	9	6	50
GELİR	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
750 TL <	1	1	2	2	0	6
750-1500 TL	0	3	1	4	1	9
1500-2000 TL	1	4	2	3	1	11
2000-3000 TL	2	1	2	9	5	19
3000-4000 TL	2	0	0	0	1	3
4000 TL <	2	0	0	0	0	2
Toplam	8	9	7	18	8	50

Çizelge 4.33'e göre 'tesisın mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusunda gelir düzeyi 750 TL'den az olanların %33,3'ü, 750-1500 TL arasında olanların %55,5'i, 1500-2000 TL arası olanların %72,7'si, 2000-3000 TL arası olanların 26,3'ü ve 3000-4000 TL arası olanların %66,6'sı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunda ise gelir düzeyi 750 TL'den az olanların ve 750-1500 TL arası olanların %33,3'ü, 1500-2000 TL arası olanların %45,5'i, 2000-3000 TL arası olanların %15,3'ü ve 3000-4000 TL arası olanların %66,6'sı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.34. PAT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	8	1	2	1	0	12
15 günde bir	5	1	1	2	0	9
Ayda bir	2	8	7	4	1	22
Diğer	1	3	0	2	1	7
Toplam	16	13	10	9	2	50
R.F.S.	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					

Çizelge 4.34. (devam)

	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	8	2	2	0	0	12
15 günde bir	5	3	0	1	0	9
Ayda bir	3	9	7	2	1	22
Diğer	2	2	0	1	2	7
Toplam	18	16	9	4	3	50
R.F.S	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	7	3	2	0	0	12
15 günde bir	6	2	0	1	0	9
Ayda bir	3	10	8	0	1	22
Diğer	1	4	1	0	1	7
Toplam	17	19	11	1	2	50
R.F.S	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	8	1	1	2	0	12
15 günde bir	5	0	1	3	0	9
Ayda bir	3	5	5	7	2	22
Diğer	1	0	4	2	0	7
Toplam	17	6	11	14	2	50
R.F.S	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	8	1	2	1	0	12
15 günde bir	5	1	1	2	0	9
Ayda bir	3	3	4	10	2	22
Diğer	0	3	0	4	0	7
Toplam	16	8	7	17	2	50
R.F.S	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	9	0	2	1	0	12
15 günde bir	5	2	0	2	0	9
Ayda bir	6	10	2	2	2	22
Diğer	0	6	1	0	0	7
Toplam	20	18	5	5	2	50
R.F.S	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	7	0	2	3	0	12
15 günde bir	5	3	0	1	0	9

Çizelge 4.34. (devam)

Ayda bir	3	7	7	3	2	22
Diğer	0	1	3	2	1	7
Toplam	15	11	12	9	3	50

Çizelge 4.34'e göre 'lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunu rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %83,3'ü, onbeş günde bir olanların %88,8'i ve ayda bir olanların %54,5'i çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır. 'Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir' sorusunda ise rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %58,5'i, onbeş günde bir olanların %88,8'i ve ayda bir olanların %45,5'i çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

4.1.2.e. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri

Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri'nde (UYDT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.35'de verilmiştir.

Çizelge 4.35. UYDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

UZUNBURUN YARIMADASI DİNLENME TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	10	20	18	36	10	20	6	12	6	12
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	6	12	17	34	9	18	9	18	9	18
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	7	14	6	12	10	20	14	28	13	26

Çizelge 4.35. (devam)

Tesisin çevre düzenlemede kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	4	8	8	16	9	18	20	40	9	18
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	4	8	10	20	13	26	16	32	7	14
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	4	8	8	16	11	22	15	30	12	24
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	7	14	5	10	6	12	23	46	9	18
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	6	12	21	42	5	10	10	20	8	16
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	6	12	19	38	9	18	7	14	9	18
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	6	12	10	20	13	26	13	26	8	16
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	8	16	18	36	10	20	9	18	5	10
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	4	8	22	44	8	16	8	16	8	16
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	4	8	21	42	12	24	8	16	5	10
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	9	18	20	40	6	12	9	18	6	12
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	5	10	24	48	5	10	12	24	4	8
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	5	10	7	14	11	22	19	38	8	16
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	5	10	8	16	3	6	28	56	6	12
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	6	12	23	46	8	16	7	14	6	12
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	5	10	8	16	9	18	21	42	7	14
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	7	14	21	42	8	16	8	16	6	12
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	7	14	22	44	10	20	8	16	3	6
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	11	22	18	36	16	32	3	6	2	4

Anket çalışmaları sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 2,78 puan, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,16 puan almıştır. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi puanı 2,97 olurken, ürün değerlendirmesi puanı 3,08 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.36).

Çizelge 4.36. UYDT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	2,97	-----
Dış Mekan	2,78	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,40	1,414
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,04	1,465
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,60	1,519
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,56	1,306
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,76	1,355
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,54	1,390
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,56	1,372
İç Mekan	3,16	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,14	1,325
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	3,12	1,319
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	2,86	1,262
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	3,30	1,233
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,12	1,255
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,22	1,130
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,34	1,303
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,18	1,179
Faktör 2: Ürünler	3,08	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	2,64	1,208
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,56	1,198
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	3,32	1,220
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,66	1,206
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,30	1,249
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	3,44	1,110
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	3,66	1,022

Tesiste yöneltlen soruların ortalama puanlarına bakıldığında en yüksek ortalama puanı 3,66 ile tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar

sunabilmektedir sorusu, en düşük puanı ise 2,54 ile tesisi alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara, ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.37’de verilmiştir.

Çizelge 4.37. UYDT Ki-Kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,202	0,240	0,970	0,552	0,435	0,178
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,146	0,430	0,110	0,006	0,103	0,160
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,035	0,644	0,591	0,193	0,517	0,112
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,010	0,564	0,852	0,122	0,209	0,098
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,010	0,317	0,733	0,071	0,182	0,305
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,030	0,926	0,328	0,142	0,078	0,684
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,039	0,877	0,742	0,325	0,049	0,698
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,013	0,085	0,117	0,080	0,014	0,161
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,007	0,355	0,218	0,046	0,013	0,159
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,060	0,412	0,037	0,093	0,500	0,063
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,043	0,107	0,045	0,153	0,274	0,070
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,033	0,032	0,332	0,019	0,083	0,363

Çizelge 4.37. (devam)

Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,011	0,317	0,378	0,057	0,151	0,248
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,151	0,337	0,077	0,119	0,024	0,297
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,042	0,039	0,340	0,032	0,370	0,138
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,006	0,752	0,454	0,128	0,177	0,241
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,016	0,362	0,870	0,005	0,186	0,103
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,689	0,190	0,308	0,088	0,304	0,360
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,106	0,117	0,759	0,060	0,070	0,166

Çizelge 4.37'ye göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'yaş', 'meslek', 'öğrenim' ve 'gelir' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.38, Çizelge 4.39, Çizelge 4.40, Çizelge 4.41 ve Çizelge 4.42'de verilmiştir.

Çizelge 4.38. UYDT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	5	3	9	9	2	28
Bayan	2	3	1	5	11	22
Toplam	7	6	10	14	13	50
CİNSİYET	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	7	5	13	1	28
Bayan	2	1	5	7	8	22
Toplam	4	8	10	20	9	50
CİNSİYET	Tesisin çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	8	8	10	0	28
Bayan	2	2	5	6	7	22
Toplam	4	10	10	16	7	50

Çizelge 4.38. (devam)

CİNSİYET	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	6	8	10	2	28
Bayan	2	2	3	5	10	22
Toplam	4	8	10	15	12	50
CİNSİYET	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	5	2	2	17	2	28
Bayan	2	3	4	6	7	22
Toplam	7	5	6	23	9	50
CİNSİYET	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	4	16	1	6	1	28
Bayan	2	5	4	4	7	22
Toplam	6	21	5	10	8	50
CİNSİYET	Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	4	13	6	5	0	28
Bayan	2	6	3	2	9	22
Toplam	6	19	9	7	9	50
CİNSİYET	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	5	13	4	6	0	28
Bayan	3	5	6	3	5	22
Toplam	8	18	10	9	5	50
CİNSİYET	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	17	4	4	1	28
Bayan	2	5	4	4	7	22
Toplam	4	22	8	8	8	50
CİNSİYET	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	17	6	3	0	28
Bayan	2	4	6	5	5	22
Toplam	4	21	12	8	5	50
CİNSİYET	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	17	4	5	0	28
Bayan	3	7	1	7	4	22
Toplam	5	24	5	12	4	50

Çizelge 4.38. (devam)

CİNSİYET	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	4	8	14	0	28
Bayan	3	3	3	5	8	22
Toplam	5	7	11	19	8	50
CİNSİYET	Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	4	3	19	0	28
Bayan	3	4	0	9	6	22
Toplam	5	8	3	28	6	50
CİNSİYET	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	17	4	5	0	28
Bayan	5	5	6	3	3	22
Toplam	7	22	10	8	3	50

Çizelge 4.38'e göre 'tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunu erkeklerin %28,6'sı, bayanların %22,7'si; 'tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim' sorusunu erkeklerin %35,7'si, bayanların %18,2'si; 'tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir' sorusunu erkeklerin %71,4'ü, bayanların %31,8'i; 'lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunu erkeklerin %64,2'si, bayanların %36,4'ü ve 'iç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusunu erkeklerin %67,9'u, bayanların ise %31,9'u çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır.

Çizelge 4.39. UYDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	6	3	2	2	15
26-35	2	14	3	1	4	24
36-45	0	2	2	2	2	8
46-55	0	0	0	3	0	3
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	4	22	8	8	8	50
YAŞ	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					

Çizelge 4.39. (devam)

	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	7	2	3	1	15
26-35	3	15	3	2	1	24
36-45	0	2	0	4	2	8
46-55	0	0	0	3	0	3
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	5	24	5	12	4	50
YAŞ	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	6	3	2	2	15
26-35	4	12	5	1	2	24
36-45	1	3	0	2	2	8
46-55	0	0	0	3	0	3
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	7	21	8	8	6	50

Çizelge 4.39'a göre 'İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusunu 16-25 yaş grubunun %43,3'ü, 26-35 yaş grubunun %66,6'sı, 36-45 yaş grubunun %25'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplarırken, 46-55 yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir tercih belirtmemiştir. 'Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim' sorusunda ise 16-25 yaş grubunun %60'ı, 26-35 yaş grubunun %75'i, 36-45 yaş grubunun %25'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplarırken 46-55 yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir tercih belirtmemiştir.

Çizelge 4.40. UYDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	1	1	1	0	3
Mimar-Müh.	1	4	0	0	0	5
D. Kamu Çal.	1	1	2	0	3	7
İşçi	0	0	4	1	0	5
Esnaf	3	0	3	2	2	10
Şoför	0	0	0	2	0	2
Öğrenci	0	3	2	4	1	10

Çizelge 4.40. (devam)

Serbest Meslek	0	1	0	2	0	3
Diğer	1	0	1	1	2	5
Toplam	6	10	13	13	8	50
MESLEK	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	3	0	0	0	3
Mimar-Müh.	2	3	0	0	0	5
D. Kamu Çal.	2	3	0	1	1	7
İşçi	0	2	0	3	0	5
Esnaf	3	2	1	3	1	10
Şoför	0	0	1	1	0	2
Öğrenci	0	3	6	0	1	10
Serbest Meslek	0	2	1	0	0	3
Diğer	1	0	1	1	2	5
Toplam	8	18	10	9	5	50

Çizelge 4.40'a göre 'tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir' sorusunu öğretmen-akademisyen grubunun %33,3'ü, mimar-mühendis grubunun %80'i ve öğrencilerin %30'u yüksek şekilde cevaplamıştır. 'Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunu ise öğretmen-akademisyen grubunun tamamı, mimar-mühendis grubunun %60'ı ve öğrencilerin %30'u yüksek şekilde cevaplamıştır.

Çizelge 4.41. UYDT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	0	1	2
Ortaokul	0	0	1	0	0	1
Lise	2	5	6	9	5	27
Üniversite-Yüksekokul	2	12	2	0	3	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	6	17	9	9	9	50
ÖĞRENİM	Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	0	1	2
Ortaokul	0	0	1	0	0	1
Lise	2	7	7	6	5	27

Çizelge 4.41. (devam)

Üniversite-Yüksekokul	2	12	1	1	3	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	6	19	9	7	9	50
ÖĞRENİM	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	1	0	2
Ortaokul	0	0	1	0	0	1
Lise	1	10	6	4	6	27
Üniversite-Yüksekokul	1	12	1	3	2	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	4	22	8	8	8	50
ÖĞRENİM	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	1	0	2
Ortaokul	0	0	1	0	0	1
Lise	1	13	2	7	4	27
Üniversite-Yüksekokul	2	11	2	4	0	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	5	24	5	12	4	50
ÖĞRENİM	Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	0	1	2
Ortaokul	0	0	1	0	0	1
Lise	1	5	1	16	4	27
Üniversite-Yüksekokul	2	3	1	12	1	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	5	8	3	28	6	50
ÖĞRENİM	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	0	0	0	1	2
Ortaokul	0	0	0	1	0	1
Lise	2	10	8	5	2	27
Üniversite-Yüksekokul	3	12	2	2	0	19
Diğer	1	0	0	0	0	1
Toplam	7	22	10	8	3	50
ÖĞRENİM	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	0	0	1	1	0	2
Ortaokul	0	1	0	0	0	1

Çizelge 4.41. (devam)

Lise	6	7	12	2	0	27
Üniversite- Yüksekokul	5	10	3	0	1	19
Diğer	0	0	0	0	1	1
Toplam	11	18	16	3	2	50

Çizelge 4.41'e göre 'Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusuna ilkokul mezunlarının %50'si, lise mezunlarının %25,9'u, üniversite-yüksekokul mezunlarının %73,6'sı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevap vermiştir. 'Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim' sorusunda ise ilkokul mezunlarının %50'si, lise mezunlarının %51,8'i ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %68,4'ü çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.42. UYDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesinde Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	1	2	2	5	12
750-1500 TL	4	3	3	6	0	16
1500-2000 TL	0	1	0	5	2	8
2000-3000 TL	0	0	0	9	2	11
3000-4000 TL	0	0	1	1	0	2
4000 <	1	0	0	0	0	1
Toplam	7	5	6	23	9	50
GELİR	Tesisdeki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	3	3	1	3	12
750-1500 TL	2	5	0	8	1	16
1500-2000 TL	1	3	1	1	2	8
2000-3000 TL	0	9	0	0	2	11
3000-4000 TL	0	1	1	0	0	2
4000 <	1	0	0	0	0	1
Toplam	6	21	5	10	8	50
GELİR	Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	5	0	1	5	12
750-1500 TL	2	2	8	3	1	16

Çizelge 4.42. (devam)

1500-2000 TL	1	3	1	1	2	8
2000-3000 TL	1	8	0	1	1	11
3000-4000 TL	0	1	0	1	0	2
4000 <	1	0	0	0	0	1
Toplam	6	19	9	7	9	50
GELİR	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	2	4	2	2	12
750-1500 TL	5	4	1	6	0	16
1500-2000 TL	0	5	0	1	2	8
2000-3000 TL	1	8	0	0	2	11
3000-4000 TL	0	1	1	0	0	2
4000 <	1	0	0	0	0	1
Toplam	9	20	6	9	6	50

Çizelge 4.42'ye göre 'tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir' sorusuna gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %41,7'si, 750-1500 TL arasında olanların %43,8'i, 1500-2000 TL arasında olanların %50'si, 2000-3000 TL arasında olanların %81,8'i 3000-4000 TL arasında olanların %50'si ve 4000 TL'nin üzerinde olanların tamamı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevap vermiştir. 'Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm' sorusunda ise gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %33,4'ü, 750-1500 TL arasında olanların %56,3'ü, 1500-2000 TL arasında olanların %62,5'i, 2000-3000 TL arasında olanların %81,8'i 3000-4000 TL arasında olanların %50'si ve 4000 TL'nin üzerinde olanların tamamı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

4.1.2.f. Şelale Dinlenme Tesisleri

Şelale Dinlenme Tesisleri'nde (ŞDT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.43'de verilmiştir.

Çizelge 4.43. ŞDT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

ŞELELE DİNLENME TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	9	18	30	60	0	0	11	22	0	0
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	4	8	28	56	9	18	7	14	2	4
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	1	2	7	14	6	12	21	42	15	30
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	1	2	7	14	3	6	22	44	17	34
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	1	2	4	8	9	18	18	36	18	36
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	1	2	7	14	4	8	20	40	18	36
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	1	2	15	30	10	20	16	32	8	16
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	2	4	19	38	13	26	14	28	2	4
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	1	2	14	28	15	30	18	36	2	4
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	1	2	18	36	21	42	4	8	6	12
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	1	2	8	16	7	14	21	42	13	26
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	1	2	29	58	15	30	4	8	1	2
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	1	2	26	52	8	16	12	24	3	6
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	8	16	31	62	4	8	5	10	2	4
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	7	14	24	48	13	26	5	10	1	2
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	1	2	17	34	16	32	14	28	2	4
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	1	2	8	16	14	28	26	52	1	2

Çizelge 4.43. (devam)

Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	3	6	36	72	5	10	6	12	0	0
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	1	2	5	10	16	32	27	54	1	2
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	5	10	28	56	10	20	6	12	1	2
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	3	6	23	46	6	12	12	24	6	12
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	5	10	24	48	15	30	6	12	0	0

Anket çalışmaları sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 2,61 puan, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,18 puan almıştır. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi puanı 2,90 olurken, ürün değerlendirmesi puanı 3,17 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.44).

Çizelge 4.44. ŞDT'ye ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	2,90	-----
Dış Mekan	2,61	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,74	1,006
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,50	1,046
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,16	1,099
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,06	1,083
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,04	1,022
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,06	1,105
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,70	1,254
İç Mekan	3,18	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,10	0,995
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	2,88	0,940
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	3,08	1,007
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	2,26	1,084
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,50	0,763

Çizelge 4.44. (devam)

Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,20	1,030
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,76	0,981
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,62	0,923
Faktör 2: Ürünler	3,17	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	3,02	0,937
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,64	0,851
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	3,72	0,757
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,56	0,787
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,60	0,904
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	3,10	1,199
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	3,56	0,837

Tesiste yöneltilen soruların ortalama puanlarına bakıldığında en yüksek puanı 3,76 puan ile ‘tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm’ sorusu, en düşük puanı ise 2,04 puan ile ‘tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim’ sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara, ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.45’de verilmiştir.

Çizelge 4.45. ŞDT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. p. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,035	0,064	0,037	0,538	0,382	0,041
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,106	0,168	0,057	0,187	0,053	0,002

Çizelge 4.45. (devam)

Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,253	0,216	0,021	0,117	0,003	0,582
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,084	0,147	0,003	0,111	0,001	0,691
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,276	0,030	0,010	0,330	0,001	0,616
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.	0,182	0,185	0,003	0,159	0,000	0,611
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,029	0,104	0,004	0,725	0,001	0,360
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,006	0,093	0,042	0,422	0,008	0,009
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,596	0,575	0,202	0,386	0,000	0,112
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,094	0,171	0,044	0,199	0,000	0,259
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,276	0,344	0,004	0,517	0,001	0,024
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,140	0,144	0,020	0,638	0,000	0,527
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,139	0,693	0,006	0,182	0,001	0,304
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,102	0,637	0,438	0,860	0,035	0,670
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,044	0,069	0,174	0,255	0,051	0,307
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,012	0,111	0,059	0,373	0,001	0,179
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,350	0,291	0,353	0,889	0,054	0,817
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,106	0,341	0,591	0,952	0,342	0,433
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,647	0,030	0,000	0,837	0,021	0,990
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,470	0,345	0,324	0,211	0,293	0,000
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,035	0,004	0,197	0,205	0,136	0,002
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,110	0,084	0,019	0,382	0,646	0,094

Çizelge 4.45'e göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'yaş', 'meslek', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.46, Çizelge 4.47, Çizelge 4.48, Çizelge 4.49 ve Çizelge 4.50’de verilmiştir.

Çizelge 4.46. ŞDT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	4	19	0	2	0	25
Bayan	5	11	0	9	0	25
Toplam	9	30	0	11	0	50
CİNSİYET	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	0	4	5	9	7	25
Bayan	1	11	5	7	1	25
Toplam	1	15	10	16	8	25
CİNSİYET	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	0	12	9	2	2	25
Bayan	2	7	4	12	0	25
Toplam	2	19	13	14	2	50
CİNSİYET	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	0	15	6	3	1	25
Bayan	7	9	7	2	0	25
Toplam	7	24	13	5	1	25
CİNSİYET	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir. Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	0	4	12	9	0	25
Bayan	1	13	4	5	2	25
Toplam	1	17	16	14	2	50
CİNSİYET	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	2	12	6	4	1	25
Bayan	1	11	0	8	5	25
Toplam	3	23	6	12	6	50

Çizelge 4.46’ya göre ‘tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir’ sorusunu erkeklerin %48’i, bayanların %28’i; ‘çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde

bulunabilirim' sorusunu ise erkeklerin %60'ı, bayanların %36'sı yüksek cevabını tercih ederek cevaplamıştır.

Çizelge 4.47. ŞDT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	2	3	14	5	24
26-35	1	0	5	1	5	12
36-45	0	1	1	3	7	12
46-55	0	1	0	0	1	2
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	4	9	18	18	50
YAŞ	Tesisde yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	3	5	16	0	24
26-35	1	2	1	8	0	12
36-45	0	0	9	2	1	12
46-55	0	0	1	1	0	2
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	5	16	27	1	50
YAŞ	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	1	8	1	11	3	24
26-35	1	9	1	0	1	12
36-45	1	6	2	1	2	12
46-55	0	0	2	0	0	2
56 üstü	0	0	0	0	0	0
Toplam	3	23	6	12	6	50

Çizelge 4.47'ye göre 'tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim' sorusuna 16-25, 26-35 ve 36-45 yaş grubunun %8,3'ü, 46-55 yaş grubunun ise %50'si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevap vermiştir. 'Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir' sorusunda ise 16-25 yaş grubunun %37,5'i, 26-35 yaş grubunun %83,3'ü, 36-45 yaş grubunun %58,3'ü yüksek veya çok yüksek cevaplarından bir tanesini verirken, 46-55 yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.48. ŞDT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	6	0	0	0	6
Mimar-Müh.	2	1	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	1	2	0	1	0	4
İşçi	0	4	0	1	0	5
Esnaf	5	4	0	1	0	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	1	10	0	8	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	2	0	0	0	2
Toplam	9	30	0	11	0	50
MESLEK	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	2	3	5
Mimar-Müh.	1	0	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	0	1	2	1	4
İşçi	0	1	2	1	1	5
Esnaf	0	1	3	1	6	11
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	3	0	13	3	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	0	0	1	2
Toplam	1	7	6	21	15	50
MESLEK	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	3	3	6
Mimar-Müh.	1	0	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	0	0	3	1	4
İşçi	0	1	2	1	1	5
Esnaf	0	1	1	0	8	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	3	0	13	3	19

Çizelge 4.48. (devam)

Serbest Meslek			0			0
Diğer	0	1	0	0	1	2
Toplam	1	7	3	22	17	50
MESLEK	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	3	3	3
Mimar-Müh.	1	0	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	0	2	1	1	3
İşçi	0	0	3	0	2	5
Esnaf	0	1	0	1	8	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	2	3	11	3	19
Serbest Mes.	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	0	1	0	1	2
Toplam	1	4	9	18	18	50
MESLEK	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	1	3	3	7
Mimar-Müh.	1	0	0	2	0	3
D. Kamu Çal.	0	0	0	3	1	4
İşçi	0	1	1	0	2	4
Esnaf	0	0	1	1	8	10
Şoför	0	0	1	0	0	1
Öğrenci	0	5	0	11	3	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	0	0	1	2
Toplam	1	7	4	20	18	50
MESLEK	Tesiste Tortum ve Uzunere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	1	3	2	6
Mimar-Müh.	1	0	1	0	1	3
D. Kamu Çal.	0	0	1	3	0	4
İşçi	0	0	3	1	1	5
Esnaf	0	1	3	3	3	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	12	1	5	1	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0

Çizelge 4.48. (devam)

Diğer	0	1	0	1	0	2
Toplam	1	15	10	16	8	50
MESLEK	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	1	2	3	0	6
Mimar-Müh.	1	2	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	1	3	0	0	0	4
İşçi	0	3	1	0	1	5
Esnaf	0	5	3	1	1	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	4	5	10	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	0	2	0	0	2
Toplam	2	19	13	14	2	50
MESLEK	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	4	0	1	1	6
Mimar-Müh.	1	2	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	2	2	0	0	4
İşçi	0	0	4	1	0	5
Esnaf	0	1	6	2	1	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	6	9	0	4	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	
Diğer	0	2	0	0	0	2
Toplam	1	18	21	4	6	50
MESLEK	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	2	4	6
Mimar-Müh.	1	0	0	0	2	3
D. Kamu Çal.	0	0	1	2	1	4
İşçi	0	1	0	4	0	5
Esnaf	0	0	0	7	3	10
Şoför	0	0	1	0	0	1
Öğrenci	0	6	5	6	2	19
Serbest Meslek						
Diğer	0	1	0	0	1	2
Toplam	1	8	7	21	13	50

Çizelge 4.48. (devam)

MESLEK	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	1	3	2	0	6
Mimar-Müh.	1	1	1	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	3	1	0	0	4
İşçi	0	4	1	0	0	5
Esnaf	0	2	6	1	1	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	16	3	0	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	0	1	0	2
Toplam		29	15	4	1	50
MESLEK	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	1	0	5	0	6
Mimar-Müh.	1	1	1	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	2	0	2	0	4
İşçi	0	4	0	0	1	5
Esnaf	0	2	2	4	2	10
Şoför	0	1	0	0	0	1
Öğrenci	0	14	4	1	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	1	0	0	2
Toplam	0	26	8	12	3	50
MESLEK	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	6	0	6
Mimar-Müh.	1	0	0	1	1	3
D. Kamu Çal.	0	0	2	2	0	4
İşçi	0	0	2	3	0	5
Esnaf	0	0	6	4	0	10
Şoför	0	0	1	0	0	1
Öğrenci	0	3	5	11	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	2	0	0	0	2
Toplam	1	5	16	27	1	50

Çizelge 4.48. (devam)

MESLEK	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	1	0	1	4	0	6
Mimar-Müh.	1	2	0	0	0	3
D. Kamu Çal.	0	3	1	0	0	4
İşçi	1	2	2	0	0	5
Esnaf	2	4	3	1	0	10
Şoför	0	0	1	0	0	1
Öğrenci	0	12	7	0	0	19
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	1	0	1	0	2
Toplam	5	24	15	6	0	50

Çizelge 4.48'e göre 'tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunda öğretmen-akademisyen grubunun tamamı, mimar-mühendis grubunun %66,6'sı, öğrencilerin %84,2'si, işçi grubunun %40'ı ve esnafların %63,6'sı düşük veya çok düşük seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Tesisdeki masa düzeni göze hoş gelmektedir' sorusunda ise öğretmen-akademisyen grubunun %50'si, öğrencilerin %52,6'sı, işçi ve esnafların %20'si düşük veya çok düşük seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken mimar-mühendis grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.49. ŞDT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	3	0	14	3	20
750-1500 TL	0	1	2	1	4	8
1500-2000 TL	0	1	1	0	3	5
2000-3000 TL	0	2	3	5	4	14
3000-4000 TL	0	0	0	1	0	1
4000 TL <	1	0	0	0	1	2
Toplam	1	7	6	21	15	50
GELİR	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	3	0	14	3	20

Çizelge 4.49. (devam)

750-1500 TL	0	1	2	1	4	8
1500-2000 TL	0	1	0	0	4	5
2000-3000 TL	0	2	1	7	4	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	0	1	2
Toplam	1	7	3	22	17	50
GELİR	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	2	3	12	3	20
750-1500 TL	0	0	3	0	5	8
1500-2000 TL	0	0	1	0	4	5
2000-3000 TL	0	2	2	6	4	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	0	1	2
Toplam	1	4	9	18	18	50
GELİR	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	5	0	12	3	20
750-1500 TL	0	1	2	0	5	8
1500-2000 TL	0	1	0	0	4	5
2000-3000 TL	0	0	2	8	4	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	0	1	2
Toplam	1	7	4	20	18	50
GELİR	Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	12	1	6	1	20
750-1500 TL	0	1	4	2	1	8
1500-2000 TL	0	0	1	2	2	5
2000-3000 TL	0	2	3	5	4	14
3000-4000 TL	0	0	1	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	15	10	16	8	50
GELİR	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	4	5	11	0	20
750-1500 TL	0	4	2	1	1	8
1500-2000 TL	0	1	3	0	1	5
2000-3000 TL	1	9	3	1	0	14
3000-4000 TL	0	1	0	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	2	19	13	14	2	50

Çizelge 4.49. (devam)

GELİR	Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	8	5	7	0	20
750-1500 TL	0	1	2	5	0	8
1500-2000 TL	0	1	2	2	0	5
2000-3000 TL	0	4	6	3	1	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	14	15	18	2	50
GELİR	Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	7	9	0	4	20
750-1500 TL	0	2	5	1	0	8
1500-2000 TL	0	0	3	2	0	5
2000-3000 TL	0	9	4	0	1	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	18	21	4	6	50
GELİR	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	6	5	7	2	20
750-1500 TL	0	1	0	6	1	8
1500-2000 TL	0	1	0	3	1	5
2000-3000 TL	0	0	2	5	7	14
3000-4000 TL	0	0	0	0	1	1
4000 TL <	1	0	0	0	1	2
Toplam	1	8	7	21	13	50
GELİR	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	16	3	1	0	20
750-1500 TL	0	4	3	1	0	8
1500-2000 TL	0	1	2	1	1	5
2000-3000 TL	0	7	7	0	0	14
3000-4000 TL	0	1	0	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	29	15	4	1	50
GELİR	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	14	4	2	0	20
750-1500 TL	0	4	1	2	1	8
1500-2000 TL	0	1	0	2	2	5
2000-3000 TL	0	6	3	5	0	14
3000-4000 TL	0	1	0	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2

Çizelge 4.49. (devam)

Toplam	1	26	8	12	3	50
GELİR	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	6	12	1	1	0	20
750-1500 TL	0	6	1	1	0	8
1500-2000 TL	0	3	0	0	2	5
2000-3000 TL	1	9	2	2	0	14
3000-4000 TL	0	1	0	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	8	31	4	5	2	50
GELİR	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	11	5	4	0	20
750-1500 TL	0	1	3	2	2	8
1500-2000 TL	0	2	1	2	0	5
2000-3000 TL	0	3	6	5	0	14
3000-4000 TL	0	0	1	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	17	16	14	2	50
GELİR	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	3	5	12	0	20
750-1500 TL	0	2	3	3	0	8
1500-2000 TL	0	0	2	3	0	5
2000-3000 TL	0	0	5	8	1	14
3000-4000 TL	0	0	1	0	0	1
4000 TL <	1	0	0	1	0	2
Toplam	1	5	16	27	1	50

Çizelge 4.49'a göre 'tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusuna gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %15'i, 750-1500 TL arasında olanların %12,5'i, 1500-2000 TL arasında olanların %20'si ve 2000-3000 TL arasında olanların %14,2'si çok yüksek veya yüksek cevabını verirken, gelir düzeyi 3000-4000 TL arasında olanların hiçbirisi bu yönde bir tercihte bulunmamıştır. 'Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir' sorusunda ise gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %20'si, 750-1500 TL arasında olanların %50'si, 1500-2000 TL arasında olanların %20'si, 2000-3000 TL arasında olanların %71,4'ü ve gelir düzeyi 3000-4000 TL arasında olanların tamamı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.50. ŞDT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	2	0	0	0	2
15 günde bir	0	4	0	1	0	5
Ayda bir	1	10	0	8	0	19
Diğer	8	14	0	2	0	24
Toplam	9	30	0	11	0	50
R.F.S	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	1	0	0	1	2
15 günde bir	0	4	0	0	1	5
Ayda bir	1	8	3	7	0	19
Diğer	3	15	6	0	0	24
Toplam	4	28	9	7	2	50
R.F.S	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	0	2	0	0	2
15 günde bir	0	1	2	1	1	5
Ayda bir	0	4	4	11	0	19
Diğer	2	14	5	2	1	24
Toplam	2	19	13	14	2	50
R.F.S	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	0	1	1	0	2
15 günde bir	0	0	1	4	0	5
Ayda bir	0	8	1	4	6	19
Diğer	1	0	4	12	7	24
Toplam	1	8	7	21	13	50
R.F.S	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	0	1	0	1	2
15 günde bir	0	0	4	1	0	5
Ayda bir	1	12	2	4	0	19
Diğer	4	16	3	1	0	24
Toplam	5	28	10	6	1	50

Çizelge 4.50. (devam)

R.F.S	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	1	0	0	1	2
15 günde bir	0	0	2	1	2	5
Ayda bir	1	5	3	10	0	19
Diğer	2	17	1	1	3	24
Toplam	3	23	6	12	6	50

Çizelge 4.50'ye göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusunu rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %50'si, on beş günde bir olanların %80'i ve ayda bir olanların %47,4'ü yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır. 'Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir' sorusunda ise rekreasyonel faaliyet sıklığı ayda bir olanların %42,1'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken, rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir ve on beş günde bir olanlardan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

4.1.2.g. Yıkıklar (Yedigöller) Alabalık Tesisleri

Yıkıklar (Yedigöller) Alabalık Tesisleri'nde (YAT) memnuniyet değerlendirmesi amacıyla 50 ziyaretçiyle anket çalışması yapılmıştır. Ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.51'de verilmiştir.

Çizelge 4.51. YAT memnuniyet değerlendirmesi anketi frekans tablosu

YIKIKLAR (YEDİGÖLLER) ALABALIK TESİSLERİ	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	7	14	25	50	6	12	9	18	3	6
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	12	24	27	54	6	12	5	10	0	0
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	6	12	21	42	7	14	15	30	1	2
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	6	12	12	24	11	22	18	36	3	6
Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	5	10	18	36	8	16	18	38	1	2
Tesis alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	4	8	14	28	7	14	23	46	2	4
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	7	14	13	26	11	22	17	34	2	4
İç Mekan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	7	14	16	32	11	22	14	28	2	4
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	11	22	14	28	12	24	9	18	4	8
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	9	18	18	36	5	10	12	24	6	12
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	8	16	14	28	9	18	14	28	5	10
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	8	16	18	36	11	22	11	22	2	4
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	7	14	20	40	16	32	5	10	2	4
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	12	24	20	40	8	16	8	16	2	4
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	10	20	25	50	9	18	4	8	2	4
Faktör 2: Ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	6	12	10	20	16	32	12	24	6	12
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	3	6	14	28	15	30	11	22	7	14

Çizelge 4.51. (devam)

Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	6	12	22	44	17	34	4	8	1	2
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	4	8	9	18	17	34	16	32	4	8
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	7	14	18	36	15	30	6	12	4	8
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	6	12	14	28	13	26	12	24	5	10
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	6	12	17	34	16	32	9	18	2	4

Anket çalışması sonucunda tesise ait dış mekan hizmet kalitesi 3,27, iç mekan hizmet kalitesi ise 3,41 olmuştur. Tesise ait ortalama hizmet kalitesi puanı 3,34 olurken, ürünler değerlendirmesi puanı 3,15 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.52).

Çizelge 4.52. YAT'a ait ortalama puanlar ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	3,34	-----
Dış Mekan	3,27	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,48	1,190
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	3,92	0,861
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	3,32	1,176
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	3,00	1,318
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	3,16	1,194
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,90	1,199
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	3,12	1,309
İç Mekan	3,41	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,24	1,135
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	3,38	1,244
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	3,24	1,333
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	3,12	1,272
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,38	1,123
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,50	0,995
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	3,64	1,139
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	3,74	1,006

Çizelge 4.52. (devam)

Faktör 2: Ürünler	3,15	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	2,96	1,195
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,90	1,147
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	3,56	0,884
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,86	1,069
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,36	1,120
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	3,08	1,192
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	3,32	1,039

Tesiste yöneltilen soruların aldığı ortalama puanlara bakıldığında en yüksek puanı 3,92 ile ‘tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım’, en düşük puanı ise 2,86 ile ‘tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir’ sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara, ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.53’de verilmiştir.

Çizelge 4.53. YAT ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dış Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	0,899	0,001	0,064	0,148	0,073	0,315
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	0,184	0,034	0,365	0,557	0,524	0,095
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	0,339	0,000	0,410	0,100	0,171	0,045
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	0,113	0,001	0,370	0,067	0,416	0,006
Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	0,135	0,001	0,022	0,000	0,043	0,276
Tesis alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	0,009	0,128	0,209	0,530	0,650	0,007

Çizelge 4.53. (devam)

Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	0,600	0,085	0,181	0,246	0,3S69	0,454
İç Mekan	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	0,238	0,712	0,917	0,702	0,672	0,007
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	0,446	0,073	0,474	0,090	0,431	0,309
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	0,056	0,291	0,695	0,254	0,612	0,097
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	0,183	0,004	0,218	0,110	0,150	0,488
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	0,297	0,003	0,030	0,295	0,052	0,557
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	0,338	0,000	0,107	0,063	0,000	0,882
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	0,284	0,005	0,801	0,312	0,089	0,184
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	0,607	0,021	0,295	0,239	0,049	0,260
Faktör 2: Ürünler	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	0,702	0,005	0,339	0,111	0,354	0,829
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	0,349	0,184	0,246	0,072	0,329	0,347
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	0,753	0,006	0,629	0,490	0,034	0,346
Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	0,926	0,015	0,232	0,298	0,390	0,093
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	0,458	0,017	0,079	0,080	0,003	0,904
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	0,164	0,061	0,509	0,011	0,189	0,745
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	0,014	0,000	0,005	0,434	0,130	0,026

Çizelge 4.53'e göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'yaş', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tabloları Çizelge 4.54, Çizelge 4.55, Çizelge 4.56, Çizelge 4.57, Çizelge 4.58. ve Çizelge 4.59’da verilmiştir.

Çizelge 4.54. YAT bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Tesis alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	1	12	4	7	1	25
Bayan	3	2	3	16	1	25
Toplam	4	14	7	23	2	50
CİNSİYET	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	6	11	4	3	1	25
Bayan	0	6	12	6	1	25
Toplam	6	17	16	9	2	50

Çizelge 4.54’e göre ‘tesisi alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim’ sorusunda erkeklerin %52’si, bayanların ise %20’si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. ‘Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir’ sorusunu ise erkeklerin %68’i, bayanların %24’ü yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır.

Çizelge 4.55. YAT bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	1	12	1	7	1	22
26-35	1	12	4	1	2	20
36-45	4	0	0	0	0	4
46-55	0	1	1	0	0	2
55 üstü	1	0	0	1	0	2
Toplam	7	25	6	9	3	50

Çizelge 4.55. (devam)

YAŞ	Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	3	14	2	3	0	22
26-35	4	11	4	1	0	20
36-45	4	0	0	0	0	4
46-55	0	1	0	1	0	2
55 üstü	1	1	0	0	0	2
Toplam	12	27	6	5	0	50
YAŞ	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	10	3	8	1	22
26-35	1	11	2	6	0	20
36-45	4	0	0	0	0	4
46-55	0	0	2	0	0	2
55 üstü	1	0	0	1	0	2
Toplam	6	21	7	15	1	50
YAŞ	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	5	5	10	2	22
26-35	1	6	5	7	1	20
36-45	4	0	0	0	0	4
46-55	0	1	0	1	0	2
55 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	6	12	11	18	3	50
YAŞ	Tesisin çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	10	2	10	0	22
26-35	3	5	5	7	0	20
36-45	1	3	0	0	0	4
46-55	0	0	1	1	0	2
55 üstü	1	0	0	0	1	2
Toplam	5	18		18	1	50
YAŞ	Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	10	2	8	2	22
26-35	4	4	4	6	2	20
36-45	3	0	1	0	0	4
46-55	0	0	2	0	0	2
55 üstü	1	0	0	0	1	2
Toplam	8	14	9	14	5	50
YAŞ	Tesisde çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	12	6	4	0	22

Çizelge 4.55. (devam)

26-35	3	8	8	1	0	20
36-45	3	0	0	0	1	4
46-55	0	0	2	0	0	2
56 üstü	1	0	0	0	1	2
Toplam	7	20	16	5	2	50
YAŞ	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	11	4	7	0	22
26-35	4	7	6	2	1	20
36-45	3	0	0	1	0	4
46-55	0	0	1	0	1	2
56 üstü	1	0	0	1	0	2
Toplam	8	18	11	11	2	50
YAŞ	Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	3	13	3	3	0	22
26-35	5	7	5	3	0	20
36-45	3	0	0	0	1	4
46-55	0	0	0	1	1	2
56 üstü	1	0	0	1	0	2
Toplam	12	20	8	8	2	50
YAŞ	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	13	3	3	1	22
26-35	4	12	4	0	0	20
36-45	3	0	0	0	1	4
46-55	0	0	1	1	0	2
56 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	10	25	9	4	2	50
YAŞ	Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	6	4	7	5	22
26-35	2	4	10	4	0	20
36-45	3	0	0	0	1	4
46-55	0	0	1	1	0	2
56 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	6	10	16	12	6	50
YAŞ	Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	1	13	4	4	0	22
26-35	4	6	10	0	0	20
36-45	0	3	0	0	1	4
46-55	0	0	2	0	0	2
56 üstü	1	0	1	0	0	2

Çizelge 4.55. (devam)

Toplam	6	22	17	4	1	50
YAŞ	Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	4	5	11	2	22
26-35	3	2	12	2	1	20
36-45	0	2	0	1	1	4
46-55	0	0	0	2	0	2
56 üstü	1	1	0	0	0	2
Toplam	4	9	17	16	4	50
YAŞ	Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	0	12	5	3	2	22
26-35	4	4	10	2	0	20
36-45	2	1	0	0	1	4
46-55	0	0	0	1	1	2
56 üstü	1	1	0	0	0	2
Toplam	7	18	15	6	4	50
YAŞ	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	10	6	4	0	22
26-35	2	4	9	5	0	20
36-45	1	3	0	0	0	4
46-55	0	0	0	0	2	2
56 üstü	1	0	1	0	0	2
Toplam	6	17	16	9	2	50

Çizelge 4.55'e göre 'tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım' sorusunda 16-25 yaş grubunun %77,2'si, 26-35 yaş grubunun %75'i, 46-55 yaş grubunun %50'si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken 36-45 yaş grubunun tamamı tercihlerini bu yönde kullanmışlardır. 'Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunu ise 16-25 yaş grubunun %45,5'i, 26-35 yaş grubunun %60'ı ve 36-45 yaş grubunun tamamı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplarırken, 46-55 yaş grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.56. YAT bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	3	7	1	10	0	21
Mimar-Müh.	0	0	0	1	0	1
D. Kamu Çal.	0	2	1	0	0	3
İşçi	0	3	2	0	0	5
Esnaf	2	2	1	2	0	7
Şoför	0	1	0	0	1	2
Öğrenci	0	2	1	5	0	8
Serbest Meslek	0	1	2	0	0	3
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	5	18	8	18	1	50
MESLEK	İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	3	7	6	5	0	21
Mimar-Müh.	0	0	0	0	1	1
D. Kamu Çal.	1	1	0	1	0	3
İşçi	2	1	1	1	0	5
Esnaf	2	2	1	2	0	7
Şoför	0	1	0	1	0	2
Öğrenci	0	5	2	1	0	8
Serbest Meslek	0	1	1	0	1	3
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	8	18	11	11	2	50
MESLEK	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	1	6	9	5	0	21
Mimar-Müh.	0	0	0	0	1	1
D. Kamu Çal.	0	1	2	0	0	3
İşçi	0	3	0	1	1	5
Esnaf	2	2	1	2	0	7
Şoför	1	0	1	0	0	2
Öğrenci	2	5	1	0	0	8
Serbest Meslek	0	0	2	1	0	3
Diğer	0	0	0	0	0	0
Toplam	6	17	16	9	2	50

Çizelge 4.56'ya göre 'iç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir' sorusunda öğretmen-akademisyen grubunun %47,6'sı, öğrencilerin %62,5'i, işçi grubunun %60'ı ve esnafların %57,1'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken, mimar-mühendis grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır. 'Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir' sorusunda ise öğretmen-akademisyen grubunun %33,3'ü, öğrencilerin %87,5'i, işçi grubunun %60'ı ve esnafların %57,1'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken, mimar-mühendis grubundan hiç kimse bu yönde bir tercihte bulunmamıştır.

Çizelge 4.57. YAT bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Tesis çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	1	0	1	0	1	3
Ortaokul	1	3	0	1	0	5
Lise	2	2	3	0	0	7
Üniversite-Yüksekokul	1	11	4	17	0	33
Diğer	0	2	0	0	0	2
Toplam	5	18	8	18	1	50
ÖĞRENİM	Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.					Toplam
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	
İlkokul	1	1	1	0	0	3
Ortaokul	3	1	0	1	0	5
Lise	2	4	0	1	0	7
Üniversite-Yüksekokul	0	8	10	10	5	33
Diğer	0	0	2	0	0	2
Toplam	6	14	13	12	5	50

Çizelge 4.57'ye göre 'tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim' sorusunu ilkokul mezunlarının %33,3'ü, ortaokul mezunlarının %80'i, lise mezunlarının %57,1'i ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %36,4'ü yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır. 'Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir' sorusunda ise ilkokul mezunlarının %66,7'si, ortaokul mezunlarının %80'i, lise mezunlarının %85,7'si ve üniversite-

yüksekokul mezunlarının %24,2'si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.58. YAT bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	3	4	6	0	13
750-1500 TL	1	5	1	2	0	9
1500-2000 TL	0	4	1	3	0	8
2000-3000 TL	4	5	2	6	0	17
3000-4000 TL	0	0	0	0	0	0
4000 TL <	0	1	0	1	1	3
Toplam	5	18	8	18	1	50
GELİR	Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	0	7	4	2	0	13
750-1500 TL	3	2	3	1	0	9
1500-2000 TL	0	4	3	1	0	8
2000-3000 TL	4	7	5	1	0	17
3000-4000 TL	0	0	0	0	0	0
4000 TL <	0	0	1	0	2	3
Toplam	7	20	16	5	2	50
GELİR	Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	6	4	2	0	13
750-1500 TL	4	3	1	1	0	9
1500-2000 TL	1	4	2	0	1	8
2000-3000 TL	4	12	1	0	0	17
3000-4000 TL	0	0	0	0	0	0
4000 TL <	0	0	1	1	1	3
Toplam	10	25	9	4	2	50
GELİR	Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	8	2	2	0	13
750-1500 TL	2	4	3	0	0	9
1500-2000 TL	0	2	5	1	0	8
2000-3000 TL	3	8	5	1	0	17
3000-4000 TL	0	0	0	0	0	0
4000 TL <	0	0	2	0	1	3
Toplam	6	22	17	4	1	50

Çizelge 4.58. (devam)

GELİR	Tesisde sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	8	1	3	0	13
750-1500 TL	3	3	1	1	1	9
1500-2000 TL	0	1	6	1	0	8
2000-3000 TL	3	5	7	1	1	17
3000-4000 TL	0	0	0	0	0	0
4000 TL <	0	1	0	0	2	3
Toplam	7	18	15	6	4	50

Çizelge 4.58'e göre 'çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim' sorusunu gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %53,8'i, 750-1500 TL arasında olanların %77,7'si, 1500-2000 TL arasında olanların %62,5'i ve 2000-3000 TL arasında olanların %94,1'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Tesisde sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir' sorusunda ise gelir düzeyi 750 TL'nin altında olanların %69,2'si, 750-1500 TL arasında olanların %66,6'sı, 1500-2000 TL arasında olanların %12,5'i ve 2000-3000 TL arasında olanların %47,1'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.59. YAT bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	5	0	2	0	7
15 günde bir	2	3	2	0	1	8
Ayda bir	4	7	4	5	0	20
Diğer	0	6	1	8	0	15
Toplam	6	21	7	15	1	50
R.F.S.	Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	6	0	1	0	7
15 günde bir	2	1	3	1	1	8
Ayda bir	4	1	6	9	0	20

Çizelge 4.59. (devam)

Diğer	0	4	2	7	2	15
Toplam	6	12	11	18	3	50
R.F.S	Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	0	6	0	1	0	7
15 günde bir	2	1	3	1	1	8
Ayda bir	2	4	3	11	0	20
Diğer	0	3	1	10	1	15
Toplam	4	14	7	23	2	50
R.F.S	Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	4	0	1	2	0	7
15 günde bir	2	4	2	0	0	8
Ayda bir	1	7	3	9	0	20
Diğer	0	5	5	3	2	15
Toplam	7	16	11	14	2	50
R.F.S	Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	4	2	1	0	0	7
15 günde bir	0	2	4	2	0	8
Ayda bir	1	10	6	2	1	20
Diğer	1	3	5	5	1	15
Toplam	6	17	16	9	2	50

Çizelge 4.59'a göre 'tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım' sorusunu rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %71,4'ü, onbeş günde bir olanların %62,5'i ve ayda bir olanların %55'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesinin tercih ederek cevaplamıştır. 'Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir' sorusunda ise rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %57,1'i, onbeş günde bir olanların %75'i ve ayda bir olanların %40'ı yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

4.1.2.h. Memnuniyet değerlendirmesi anket sonuçlarının karşılaştırılması

Araştırmaya konu olan dinlenme tesislerine yönelik olarak yapılan memnuniyet değerlendirmesi anket çalışmalarında elde edilen sonuçlar Çizelge 4.60'da verilmiştir.

Çizelge 4.60. Tesislere ait karşılaştırmalı ortalama puan tablosu

	ADT	AKDT	TDT	PAT	UYDT	ŞDT	YAT
Faktör 1: Hizmet Kalitesi	2,74	3,37	3,37	3,32	2,97	2,90	3,34
Dış Mekan	2,56	3,07	2,84	2,87	2,78	2,61	3,27
Tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaları yeterince işlevsel bulmaktayım.	3,34	3,72	3,90	3,84	3,40	3,74	3,48
Tesisin mimari yapısını doğa ile uyumlu bulmaktayım.	2,76	3,44	3,92	3,28	3,04	3,50	3,92
Tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulmaktayım.	2,40	3,22	2,50	2,82	2,60	2,16	3,32
Tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım.	2,52	2,92	2,52	2,46	2,56	2,06	3,00
Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim	2,38	2,86	2,60	2,66	2,76	2,04	3,16
Tesisi alan planlama açısından (Kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim	2,40	2,64	2,42	2,62	2,54	2,06	2,90
Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim.	2,12	2,68	2,04	2,40	2,56	2,70	3,12
İç Mekan	2,91	3,67	3,89	3,76	3,16	3,18	3,41
Tesisteki masa düzeni göze hoş gelmektedir.	3,14	3,70	4,02	3,58	3,14	3,10	3,24
Tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır.	2,72	3,76	4,08	3,58	3,12	2,88	3,38
Tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir.	2,94	3,44	3,98	3,64	2,86	3,08	3,24
Lavabolar bakımlı ve hijyeniktir.	2,02	3,58	3,98	3,84	3,30	2,26	3,12
İç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir.	3,44	3,76	3,98	3,80	3,12	3,50	3,38
Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir.	3,38	3,58	3,90	3,82	3,22	3,20	3,50
Tesise daha sonra özellikle tekrar gelmeyi düşünürüm.	2,82	3,82	3,66	3,96	3,34	3,76	3,64
Çevremdekilere tesisi görmeleri için tavsiyelerde bulunabilirim.	2,80	3,70	3,54	3,82	3,18	3,62	3,74
Faktör 2: Ürünler	2,66	2,91	2,96	3,71	3,08	3,17	3,15
Tesiste sunulan ürün çeşitliliği yeterlidir.	2,50	2,92	3,30	3,44	2,64	3,02	2,96
Tesiste yöresel lezzetleri tatma imkanı bulunabilmektedir.	2,38	2,60	2,28	3,32	2,56	2,64	2,90
Tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulmaktayım.	2,96	3,68	4,44	4,12	3,32	3,72	3,56

Çizelge 4.60. (devam)

Tesiste yöresel ürünlere ulaşma imkanı bulunabilmektedir.	2,42	2,62	2,26	3,38	2,66	2,56	2,86
Tesiste sunulan ürünlerin (yiyecek, içecek, yöresel ürünler) fiyatları uygun düzeydedir.	3,94	3,48	4,12	4,18	3,30	3,60	3,36
Tesis uzun süreli konaklamalar için uygun imkanı sunabilmektedir.	2,32	2,44	2,26	3,98	3,44	3,10	3,08
Tesis rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunmak için fırsatlar sunabilmektedir.	2,08	2,64	2,06	3,52	3,66	3,56	3,32

Çizelge 4.60'a göre dış mekan hizmet kalitesinde en yüksek puanı 3,27 ile Yedigöller Alabalık Tesisleri, iç mekan hizmet kalitesinde 3,89 puan ile Taş Devri Dinlenme Tesisleri, ortalama hizmet kalitesi puanında 3,37 ile Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri ve Taş Devri Dinlenme Tesisleri, ürün değerlendirmesinde ise en yüksek puanı 3,71 ile Pehlivanlı Alabalık Tesisleri almıştır.

Tesislerin aldıkları ortalama puanlara bakıldığında Aksukapı Dinlenme Tesisleri dış mekan hizmet kalitesinde 2,56 puan, iç mekan hizmet kalitesinde 2,91 puan, ortalama hizmet kalitesinde 2,74 puan ve ürün değerlendirmesinde 2,66 puan olarak tüm faktörlerde en düşük ortalama puanları alan tesis olmuştur.

4.1.3. II. Bölüm anket sonuçları ve analizi

Araştırma alanındaki 7 farklı dinlenme tesisinde yapılan II. bölüm anket çalışmasında ziyaretçilerin Tortum ve Uzundere'deki rekreasyonel-turistik faaliyetler ve konaklama alanlarıyla ilgili olarak görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırmaya konu olan dinlenme tesislerinin her birinde 50'şer kişiyle olmak üzere toplamda 350 kişiyle anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışmasına katılan ziyaretçilere ait demografik bilgiler Çizelge 4.61'de verilmiştir.

Çizelge 4.61. Araştırma alanı ziyaretçi profili frekans ve yüzdeleri

Demografik Faktörler	Katılımcı Özellikleri	Araştırma alanı	
		F	%
Cinsiyet Durumu	Bay	236	67,4
	Bayan	114	32,6
Yaş Durumu	16-25	103	29,4
	26-35	132	37,7
	36-45	84	24,0
	46-55	22	6,3
	56 üstü	9	2,6
Meslek Durumu	Öğretmen-Akademisyen	54	15,4
	Mimar-Müh.	22	6,3
	D. Kamu Çal.	41	11,7
	İşçi	36	10,3
Meslek Durumu	Esnaf	53	15,1
	Şoför	45	12,9
	Öğrenci	59	16,9
	Serbest Meslek	20	5,7
	Diğer	20	5,7
Öğrenim Durumu	İlkokul	13	3,7
	Ortaokul	32	9,1
	Lise	140	40,0
	Üniversite-Yüksekokul	161	46,0
	Diğer	4	1,1
Gelir Durumu	< 750 TL	74	21,1
	750-1500 TL	77	22,0
	1500-2000 TL	76	21,7
	2000-3000 TL	102	29,1
	3000-4000 TL	13	3,7
	> 4000 TL	8	2,3
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	37	10,6
	15 günde bir	57	16,3
	Ayda bir	137	39,1
	Diğer	119	34,0

Çizelge 4.61'e göre anket çalışmasına katılanların %67,4'ü bay, %32,6'sı ise bayandır. %37,7'si 26-35, %29,4'ü 16-25 yaş grubunda olan katılımcıların büyük çoğunluğu genç ve orta yaş grubunda yer almaktadır. %16,9'u öğrenci olan katılımcıların %46'sı üniversite-yüksekokul, %40'ı ise lise mezunudur. Katılımcıların gelir düzeylerine

bakıldığında %29,1'i 2000-3000 TL arasında, %22'si ise 750-1500 TL arasında bir gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %39,1'i rekreasyonel faaliyet sıklıklarının ayda bir olduğunu belirtirken, %10,6'sı ise haftada bir olduğunu belirtmiştir.

II. Bölüm anket çalışması kapsamında ziyaretçilere 21 soru yöneltilmiştir. Ziyaretçilere yöneltilen sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.62'de verilmiştir.

Çizelge 4.62. Araştırma alanı anket sorularına ait frekans ve yüzdeler

	Çok Yüksek		Yüksek		Orta		Düşük		Çok Düşük	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Araştırma alanını rekreasyonel faaliyet imkanları açısından yeterli bulmaktayım.	74	21,1	126	36	47	13,4	68	19,4	35	10
Araştırma alanını doğal yönden çekici bulmaktayım.	102	29,1	193	55,1	31	8,9	13	3,7	11	3,1
Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.	98	28	190	54,3	40	11,4	13	3,7	9	2,6
Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.	141	40,3	151	43,1	35	10	13	3,7	10	2,9
Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	101	28,9	162	46,3	51	14,6	24	6,9	12	3,4
Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.	103	29,4	178	50,9	36	10,3	23	6,6	10	2,9
Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	66	18,9	187	53,4	53	15,1	37	10,6	7	2
Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.	88	25,1	189	54	38	10,9	30	8,6	5	1,4
Araştırma alanını festivaller gibi sosyal faaliyetler açısından yeterli bulmaktayım.	60	17,1	161	46	79	22,6	42	12	8	2,3
Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	56	16	171	48,9	66	18,9	31	8,9	26	7,4
Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	54	15,4	62	17,7	72	20,6	118	33,7	44	12,6

Çizelge 4.62. (devam)

Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.	47	13,4	41	11,7	66	18,9	119	34	77	22
Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.	17	4,9	51	14,6	75	21,4	137	39,1	70	20
Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.	21	6	49	14	58	16,6	152	43,4	70	20
Araştırma alanında günübirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.	63	18	175	50	55	15,7	40	11,4	17	4,9
Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.	24	6,9	65	18,6	73	20,9	149	42,6	39	11,1
Araştırma alanını rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları açısından bir marka olarak görmekteyim.	70	20	153	43,7	58	16,6	50	14,3	19	5,4
Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.	20	5,7	47	13,4	75	21,4	149	42,6	59	16,9
Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	13	3,7	45	12,9	62	17,7	149	42,6	81	23,1
Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	15	4,3	41	11,7	63	18	148	42,3	83	23,7
Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.	22	6,3	130	37,1	60	17,1	96	27,4	42	12
Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.	18	5,1	44	12,6	50	14,3	142	40,6	96	27,4

Araştırma alanında yapılan anket çalışması sonucunda ziyaretçilere yöneltilen sorulara ait ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.63’de verilmiştir.

Çizelge 4.63. Araştırma alanı anket soruları ortalama puan ve standart sapmalar

	Ortalama Puan	Standart Sapma
Araştırma alanını rekreasyonel faaliyet imkanları açısından yeterli bulmaktayım.	3,39	1,286
Araştırma alanını doğal yönden çekici bulmaktayım.	4,03	0,901
Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.	4,01	0,881
Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.	4,14	0,944
Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	3,90	1,005
Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.	3,98	0,959
Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	3,77	0,944
Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.	3,93	0,910
Araştırma alanını festivaller gibi sosyal faaliyetler açısından yeterli bulmaktayım.	3,64	0,977
Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	3,57	1,091
Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	2,90	1,276
Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.	2,61	1,313
Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.	2,45	1,111
Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.	2,43	1,135
Araştırma alanında günübirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.	3,65	1,054
Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.	2,67	1,109
Araştırma alanını rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları açısından bir marka olarak görmekteyim.	3,59	1,121
Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.	2,49	1,096
Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	2,31	1,078
Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	2,31	1,087
Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.	2,98	1,175
Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.	2,27	1,145

Çizelge 4.63’de soruların aldıkları ortalama puanlara bakıldığında en yüksek puanı 4,14 ile ‘araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve

çekici bulmaktayım' sorusu, en düşük puanı ise 2,27 ile 'araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim' sorusu almıştır.

Anket çalışmasında yöneltilen sorulara, ziyaretçilerin verdiği cevapların ziyaretçi profiline bağlı olarak değişiminin istatistiksel açıdan önemli olup olmadığını ölçmek amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmıştır ve sonuçları Çizelge 4.64'de verilmiştir.

Çizelge 4.64. Araştırma alanı ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Araştırma alanını rekreasyonel faaliyet imkanları açısından yeterli bulmaktayım.	0,284	0,395	0,000	0,383	0,001	0,076
Araştırma alanını doğal yönden çekici bulmaktayım.	0,168	0,002	0,219	0,054	0,000	0,056
Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.	0,027	0,157	0,008	0,226	0,000	0,001
Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.	0,236	0,126	0,045	0,012	0,000	0,129
Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	0,131	0,293	0,001	0,010	0,000	0,005
Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.	0,914	0,277	0,000	0,004	0,000	0,440
Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.	0,630	0,507	0,000	0,026	0,000	0,556
Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.	0,894	0,163	0,000	0,004	0,010	0,038
Araştırma alanını festivaller gibi sosyal faaliyetler açısından yeterli bulmaktayım.	0,877	0,074	0,226	0,054	0,009	0,227
Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	0,000	0,000	0,000	0,216	0,000	0,000
Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.	0,032	0,085	0,011	0,231	0,000	0,000
Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.	0,344	0,417	0,000	0,064	0,001	0,000

Çizelge 4.64. (devam)

Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.	0,000	0,127	0,001	0,153	0,000	0,040
Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.	0,166	0,185	0,001	0,014	0,000	0,019
Araştırma alanında gününbirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.	0,005	0,025	0,001	0,060	0,010	0,000
Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.	0,644	0,544	0,000	0,008	0,000	0,000
Araştırma alanını rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları açısından bir marka olarak görmekteyim.	0,207	0,422	0,000	0,115	0,000	0,073
Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.	0,002	0,145	0,000	0,004	0,000	0,000
Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	0,000	0,038	0,000	0,125	0,000	0,102
Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.	0,017	0,196	0,000	0,000	0,000	0,016
Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.	0,190	0,466	0,043	0,169	0,025	0,026
Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.	0,000	0,034	0,000	0,000	0,000	0,053

Çizelge 4.64'e göre $p < 0,005$ seviyesinde bazı sorulara verilen cevaplar ile 'cinsiyet', 'yaş', 'meslek', 'öğrenim', 'gelir' ve 'rekrasyonel faaliyet sıklığı' faktörleri arasında istatistiksel olarak önemli ilişkiler saptanmıştır.

Ki-kare bağımsızlık testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan önemli bulunan sonuçlara ait frekans tablosu Çizelge 4.65, Çizelge 4.66, Çizelge 4.67, Çizelge 4.68, Çizelge 4.69 ve Çizelge 4.70'de verilmiştir.

Çizelge 4.65. Araştırma alanı bağımsızlık testi cinsiyet faktörü frekansları

CİNSİYET	Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	73	127	26	8	2	236
Bayan	25	63	14	5	7	114
Toplam	98	190	40	13	9	350
CİNSİYET	Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	42	126	41	20	7	236
Bayan	14	45	25	11	19	114
Toplam	56	171	66	31	26	350
CİNSİYET	Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	37	36	57	82	24	236
Bayan	17	26	15	36	20	114
Toplam	54	62	72	118	44	350
CİNSİYET	Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	10	38	44	110	34	236
Bayan	7	13	31	27	36	114
Toplam	17	51	75	137	70	350
CİNSİYET	Araştırma alanında günübirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	47	124	39	18	8	236
Bayan	16	51	16	22	9	114
Toplam	63	175	55	40	17	350
CİNSİYET	Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	8	24	52	112	40	236
Bayan	12	23	23	37	19	114
Toplam	20	47	75	149	59	350
CİNSİYET	Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	5	21	38	115	57	236
Bayan	8	24	24	34	24	114
Toplam	13	45	62	149	81	350
CİNSİYET	Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					

Çizelge 4.65. (devam)

	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	6	23	45	110	52	236
Bayan	9	18	18	38	31	114
Toplam	15	41	63	148	83	350
CİNSİYET	Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Bay	6	23	33	111	63	236
Bayan	12	21	17	31	33	114
Toplam	18	44	50	142	95	350

Çizelge 4.65'e göre 'Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim' sorusunda erkeklerin %71,2'si, bayanların %51,8'i; 'Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim' sorusunda erkeklerin %31'i, bayanların %37,7'si ve 'araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim' sorusunda erkeklerin %12,2'si, bayanların ise %28,9'u yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.66. Araştırma alanı bağımsızlık testi yaş faktörü frekansları

YAŞ	Araştırma alanını doğal yönden çekici bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	26	62	8	4	3	103
26-35	38	75	11	3	5	132
36-45	31	46	3	4	0	84
46-55	5	6	8	1	2	22
56 üstü	2	4	1	1	1	9
Toplam	102	193	31	13	11	350
YAŞ	Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	11	39	21	13	19	103
26-35	20	71	28	9	4	132
36-45	19	48	11	5	1	84
46-55	3	11	3	4	1	22
56 üstü	3	2	3	0	1	9
Toplam	56	171	66	31	26	350

Çizelge 4.66. (devam)

YAŞ	Araştırma alanında günübürlük ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	15	47	18	16	7	103
26-35	23	75	12	16	6	132
36-45	20	43	15	5	1	84
46-55	3	7	6	3	3	22
56 üstü	2	3	4	0	0	9
Toplam	63	175	55	40	17	350
YAŞ	Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	2	26	20	36	19	103
26-35	6	10	23	58	35	132
36-45	4	7	12	42	19	84
46-55	0	2	5	10	5	22
56 üstü	1	0	2vb	3	3	9
Toplam	13	45	62	149	81	350
YAŞ	Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
16-25	6	19	18	29	31	103
26-35	5	17	11	58	41	132
36-45	4	8	14	40	18	84
46-55	1	0	5	11	5	22
56 üstü	2	0	2	4	1	9
Toplam	18	44	50	142	96	350

Çizelge 4.66.'ya göre 'Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim' sorusunda 16-25 yaş grubunun %48,6'sı, 26-35 yaş grubunun %69'u, 36-45 yaş grubunun %54,4'ü ve 46-55 yaş grubunun %14,2'si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim' sorusunda ise 16-25 yaş grubunun %24,2'si, 26-35 yaş grubunun %16,7'si, 36-45 yaş grubunun %14,3'ü ve 46-55 yaş grubunun %4,5'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.67. Araştırma alanı bağımsızlık testi meslek faktörü frekansları

MESLEK	Araştırma alanını rekreasyonel faaliyet imkanları açısından yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	11	14	9	14	6	54
Mimar-Müh.	11	1	0	5	5	22
D.Kamu Çal.	10	8	5	12	6	41
İşçi	9	15	6	6	0	36
Esnaf	10	27	3	5	8	53
Şoför	10	12	11	10	2	45
Öğrenci	7	32	8	8	4	59
Ser. Meslek	3	11	3	2	1	20
Diğer	3	6	2	6	3	20
Toplam	74	126	47	68	35	350
MESLEK	Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	18	28	6	1	1	54
Mimar-Müh.	14	7	0	0	1	22
D.Kamu Çal.	13	21	5	0	2	41
İşçi	8	23	4	1	0	36
Esnaf	21	29	3	0	0	53
Şoför	10	25	6	3	1	45
Öğrenci	6	36	11	5	1	59
Ser. Meslek	2	12	3	1	2	20
Diğer	6	9	2	2	1	20
Toplam	98	190	40	13	9	350
MESLEK	Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	28	18	7	0	1	54
Mimar-Müh.	16	4	1	0	1	22
D.Kamu Çal.	19	16	3	1	2	41
İşçi	11	18	4	2	1	36
Esnaf	23	28	2	0	0	53
Şoför	11	25	6	1	2	45
Öğrenci	20	24	7	6	2	59
Ser. Meslek	7	7	4	1	1	20
Diğer	6	11	1	2	0	20
Toplam	141	151	35	13	10	350

Çizelge 4.67. (devam)

MESLEK	Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	19	15	10	8	2	54
Mimar-Müh.	14	6	2	0	0	22
D.Kamu Çal.	16	17	5	0	3	41
İşçi	9	22	3	2	0	36
Esnaf	12	35	2	2	2	53
Şoför	9	23	8	4	1	45
Öğrenci	15	29	10	4	1	59
Ser. Meslek	2	6	7	3	2	20
Diğer	5	9	4	1	1	20
Toplam	101	162	51	24	12	350
MESLEK	Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	19	23	7	4	1	54
Mimar-Müh.	18	3	1	0	0	22
D.Kamu Çal.	19	17	1	2	2	41
İşçi	10	21	4	0	1	36
Esnaf	11	35	5	1	1	53
Şoför	7	26	7	4	1	45
Öğrenci	10	33	7	7	2	59
Ser. Meslek	3	11	3	3	0	20
Diğer	6	9	1	2	2	20
Toplam	103	178	36	23	10	350
MESLEK	Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	12	19	16	6	1	54
Mimar-Müh.	12	9	1	0	0	22
D.Kamu Çal.	10	24	3	3	1	41
İşçi	6	24	6	0	0	36
Esnaf	7	27	6	11	2	53
Şoför	5	29	7	3	1	45
Öğrenci	8	35	8	7	1	59
Ser. Meslek	1	13	4	1	1	20
Diğer	5	7	2	6	0	20
Toplam	66	187	53	37	7	350
MESLEK	Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	15	32	5	1	1	54

Çizelge 4.67. (devam)

Mimar-Müh.	16	6	0	0	0	22
D.Kamu Çal.	12	22	3	3	1	41
İşçi	10	20	5	1	0	36
Esnaf	9	27	4	12	1	53
Şoför	4	32	5	3	1	45
Öğrenci	13	30	8	7	1	59
Ser. Meslek	3	9	7	1	0	20
Diğer	6	11	1	2	0	20
Toplam	88	189	38	30	5	350
MESLEK	Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	5	26	14	6	3	54
Mimar-Müh.	7	9	6	0	0	22
D.Kamu Çal.	7	21	8	3	2	41
İşçi	8	22	6	0	0	36
Esnaf	12	27	6	6	2	53
Şoför	4	28	8	3	2	45
Öğrenci	5	19	12	8	15	59
Ser. Meslek	3	8	5	4	0	20
Diğer	5	11	1	1	2	20
Toplam	56	171	66	31	26	350
MESLEK	Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	5	4	12	25	8	54
Mimar-Müh.	7	1	2	11	1	22
D.Kamu Çal.	5	7	5	19	5	41
İşçi	9	5	8	12	2	36
Esnaf	11	10	12	15	5	53
Şoför	3	7	16	12	7	45
Öğrenci	7	15	9	16	12	59
Ser. Meslek	2	7	5	5	1	20
Diğer	5	6	3	3	3	20
Toplam	54	62	72	118	44	350
MESLEK	Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	4	5	9	17	19	54
Mimar-Müh.	7	0	2	4	9	22
D.Kamu Çal.	5	1	4	20	11	41
İşçi	5	3	7	17	4	36
Esnaf	11	6	11	15	10	53
Şoför	3	8	8	18	8	45
Öğrenci	6	6	17	21	9	59

Çizelge 4.67. (devam)

Ser. Meslek	3	9	4	3	1	20
Diğer	3	3	4	4	6	20
Toplam	47	41	66	119	77	350
MESLEK	Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	2	5	15	20	12	54
Mimar-Müh.	5	1	3	8	5	22
D.Kamu Çal.	4	1	8	19	9	41
İşçi	1	6	7	17	5	36
Esnaf	1	7	11	22	12	53
Şoför	0	7	10	24	4	45
Öğrenci	1	14	14	15	15	59
Ser. Meslek	2	8	4	5	1	20
Diğer	1	2	3	7	7	20
Toplam	17	51	75	137	70	350
MESLEK	Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	1	4	6	24	19	54
Mimar-Müh.	4	0	0	10	8	22
D.Kamu Çal.	2	5	6	16	12	41
İşçi	5	6	9	14	2	36
Esnaf	1	8	9	23	12	53
Şoför	1	4	12	24	4	45
Öğrenci	3	13	10	26	7	59
Ser. Meslek	2	6	5	5	2	20
Diğer	2	3	1	10	4	20
Toplam	21	49	58	152	70	350
MESLEK	Araştırma alanında günübirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	7	38	4	4	1	54
Mimar-Müh.	8	11	2	0	1	22
D.Kamu Çal.	8	20	5	5	3	41
İşçi	9	21	5	0	1	36
Esnaf	14	20	12	5	2	53
Şoför	1	25	11	5	3	45
Öğrenci	6	21	13	14	5	59
Ser. Meslek	3	10	3	4	0	20
Diğer	7	9	0	3	1	20
Toplam	63	175	55	40	17	350

Çizelge 4.67. (devam)

MESLEK	Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	2	11	8	29	4	54
Mimar-Müh.	7	1	2	10	2	22
D.Kamu Çal.	4	4	10	19	4	41
İşçi	3	10	10	12	1	36
Esnaf	3	12	15	19	4	53
Şoför	1	3	7	22	12	45
Öğrenci	1	14	12	28	4	59
Ser. Meslek	1	7	6	3	3	20
Diğer	2	3	3	7	5	20
Toplam	24	65	73	149	39	350
MESLEK	Araştırma alanını rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları açısından bir marka olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	11	24	4	14	1	54
Mimar-Müh.	9	10	0	2	1	22
D.Kamu Çal.	12	17	6	2	4	41
İşçi	12	15	7	2	0	36
Esnaf	11	16	17	6	3	53
Şoför	5	26	7	5	2	45
Öğrenci	7	30	7	12	3	59
Ser. Meslek	0	8	8	3	1	20
Diğer	3	7	2	4	4	20
Toplam	70	153	58	50	19	350
MESLEK	Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	7	2	13	27	8	54
Mimar-Müh.	4	0	3	9	6	22
D.Kamu Çal.	3	3	7	18	10	41
İşçi	0	7	9	16	4	36
Esnaf	1	2	15	23	12	53
Şoför	1	1	13	25	5	45
Öğrenci	2	25	8	18	6	59
Ser. Meslek	2	4	4	8	2	20
Diğer	3	3	3	5	6	20
Toplam	20	47	75	149	59	350
MESLEK	Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam

Çizelge 4.67. (devam)

Öğretmen-Akademisyen	3	3	9	28	11	54
Mimar-Müh.	4	0	3	8	7	22
D.Kamu Çal.	0	2	8	15	16	41
İşçi	2	3	7	18	6	36
Esnaf	1	4	9	20	19	53
Şoför	0	3	7	28	7	45
Öğrenci	1	21	11	19	7	59
Ser. Meslek	1	7	4	4	4	20
Diğer	1	2	4	9	4	20
Toplam	13	45	62	149	81	350
MESLEK	Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	3	2	10	27	12	54
Mimar-Müh.	4	0	1	9	8	22
D.Kamu Çal.	2	2	5	16	16	41
İşçi	1	3	8	19	5	36
Esnaf	2	5	10	15	21	53
Şoför	1	2	11	24	7	45
Öğrenci	1	16	11	26	5	59
Ser. Meslek	0	8	2	6	4	20
Diğer	1	3	5	6	5	20
Toplam	15	41	63	148	83	350
MESLEK	Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	4	20	10	19	1	54
Mimar-Müh.	5	4	3	5	5	22
D.Kamu Çal.	0	8	9	14	10	41
İşçi	0	16	8	7	5	36
Esnaf	3	20	8	16	6	53
Şoför	2	21	7	12	3	45
Öğrenci	4	27	8	14	6	59
Ser. Meslek	3	8	4	3	2	20
Diğer	1	6	3	6	4	20
Toplam	22	130	60	96	42	350
MESLEK	Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Öğretmen-Akademisyen	3	6	6	17	22	54
Mimar-Müh.	4	0	1	7	10	22
D. Kamu Çal.	1	2	4	22	12	41

Çizelge 4.67. (devam)

İşçi	1	4	7	16	8	36
Esnaf	2	4	5	23	19	53
Şoför	1	3	10	26	5	45
Öğrenci	3	17	10	19	10	59
Ser. Meslek	1	7	2	5	5	20
Diğer	2	1	5	7	5	20
Toplam	18	44	50	142	96	350

Çizelge 4.67'ye göre 'araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım' sorusunda öğretmen-akademisyenlerin %85,2'si, mimar-mühendislerin %90,9'u, işçilerin %80,6'sı, şoförlerin %80'i ve öğrencilerin %74,6'sı çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederken 'araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim' sorusunda ise öğretmen-akademisyenlerin %9,3'ü, mimar-mühendislerin %18,2'si, işçilerin %30,6'sı, şoförlerin %11,1'i ve öğrencilerin %27,1'i çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.68. Araştırma alanı bağımsızlık testi öğrenim faktörü frekansları

ÖĞRENİM	Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	4	3	3	3	3	13
Ortaokul	8	17	3	2	2	32
Lise	46	72	15	5	2	140
Üniversite-Yüksekokul	81	57	15	4	4	161
Diğer	2	2	0	0	0	4
Toplam	41	151	35	13	10	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	4	3	3	2	1	13
Ortaokul	5	18	5	1	3	32
Lise	26	77	22	11	4	140
Üniversite-Yüksekokul	65	62	21	9	4	161
Diğer	1	2	0	1	0	4

Çizelge 4.68. (devam)

Toplam	101	162	51	24	12	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	2	6	2	2	1	13
Ortaokul	7	16	5	1	3	32
Lise	26	86	14	9	5	140
Üniversite-Yüksekokul	67	67	15	11	1	161
Diğer	1	3	0	0	0	4
Toplam	103	178	36	23	10	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	3	7	2	1	0	13
Ortaokul	5	15	9	0	3	32
Lise	18	78	19	22	3	140
Üniversite-Yüksekokul	39	85	22	14	1	161
Diğer	1	2	1	0	0	4
Toplam	66	187	53	37	7	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	3	6	2	2	0	13
Ortaokul	4	19	5	1	3	32
Lise	26	77	18	17	2	140
Üniversite-Yüksekokul	54	85	12	10	0	161
Diğer	1	2	1	0	0	4
Toplam	88	189	38	30	5	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	3	2	3	4	13
Ortaokul	2	7	9	9	5	32
Lise	8	21	30	65	16	140
Üniversite-Yüksekokul	9	17	17	73	45	161
Diğer	1	1	0	2	0	4
Toplam	21	49	58	152	70	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	1	2	5	3	2	13
Ortaokul	4	3	7	10	8	32

Çizelge 4.68. (devam)

Lise	5	32	35	51	17	140
Üniversite-Yüksekokul	13	26	26	84	12	161
Diğer	1	2	0	1	0	4
Toplam	24	65	73	149	39	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	4	2	1	4	2	13
Ortaokul	1	3	11	11	6	32
Lise	5	13	36	62	24	140
Üniversite-Yüksekokul	9	29	25	71	27	161
Diğer	1	0	2	1	0	4
Toplam	20	47	75	149	59	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	4	1	2	4	2	13
Ortaokul	1	5	3	16	7	32
Lise	2	16	36	56	30	140
Üniversite-Yüksekokul	7	19	22	69	44	161
Diğer	1	0	0	3	0	4
Toplam	15	41	63	148	83	350
ÖĞRENİM	Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
İlkokul	4	0	3	4	2	13
Ortaokul	1	4	5	15	7	32
Lise	4	16	24	68	28	140
Üniversite-Yüksekokul	8	24	17	53	59	161
Diğer	1	0	1	2	0	4
Toplam	18	44	50	142	96	350

Çizelge 4.68'e göre 'araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim' sorusunda ilkokul mezunlarının %30,8'i, ortaokul mezunlarının %28,2'si, lise mezunlarının %20,7'si ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %16,2'si yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir. 'Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim' sorusunda ise ilkokul mezunlarının %38,5'i,

ortaokul mezunlarının %18,7'si, lise mezunlarının %12,8'i ve üniversite-yüksekokul mezunlarının %16,1'i çok yüksek veya yüksek cevaplarından bir tanesini vermiştir.

Çizelge 4.69. Araştırma alanı bağımsızlık testi gelir faktörü frekansları

GELİR	Araştırma alanını rekreasyonel faaliyet imkanları açısından yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	10	35	9	14	6	74
750-1500 TL	18	28	18	10	3	77
1500-2000 TL	12	36	6	14	8	76
2000-3000 TL	24	26	13	25	14	102
3000-4000 TL	5	1	1	3	3	13
4000 TL <	5	0	0	2	1	8
Toplam	74	126	47	68	35	350
GELİR	Araştırma alanını doğal yönden çekici bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	12	45	7	5	5	74
750-1500 TL	19	40	11	5	2	77
1500-2000 TL	15	53	6	1	1	76
2000-3000 TL	43	50	6	2	1	102
3000-4000 TL	8	4	1	0	0	13
4000 TL <	5	1	0	0	2	8
Toplam	102	193	31	13	11	350
GELİR	Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	11	46	8	5	4	74
750-1500 TL	15	38	16	5	3	77
1500-2000 TL	22	44	8	2	0	76
2000-3000 TL	38	56	7	0	1	102
3000-4000 TL	7	5	1	0	0	13
4000 TL <	5	1	0	1	1	8
Toplam	98	190	40	13	9	350
GELİR	Araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayaç yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	23	36	5	6	4	74
750-1500 TL	20	36	13	6	2	77
1500-2000 TL	28	38	8	1	1	76
2000-3000 TL	56	37	8	0	1	102
3000-4000 TL	9	3	1	0	0	13
4000 <	5	1	0	0	2	8
Toplam	141	151	35	13	10	350

Çizelge 4.69. (devam)

GELİR	Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	18	37	8	7	4	74
750-1500 TL	13	35	19	5	5	77
1500-2000 TL	14	49	6	6	1	76
2000-3000 TL	44	37	15	5	1	102
3000-4000 TL	7	4	2	0	0	13
4000 TL <	5	0	1	1	1	8
Toplam	101	162	51	24	12	350
GELİR	Araştırma alanında maceraya yönelik fırsatlar bulunmaktadır.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	13	39	7	9	6	74
750-1500 TL	13	42	12	8	2	77
1500-2000 TL	14	49	7	5	1	76
2000-3000 TL	48	45	8	0	1	102
3000-4000 TL	10	2	1	0	0	13
4000 TL <	5	1	1	1	0	8
Toplam	103	178	36	23	10	350
GELİR	Araştırma alanının kültür ve inanç turizmi açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	10	42	5	14	3	74
750-1500 TL	8	46	17	4	2	77
1500-2000 TL	10	39	13	13	1	76
2000-3000 TL	27	53	16	5	1	102
3000-4000 TL	6	5	2	0	0	13
4000 TL <	5	2	0	1	0	8
Toplam	66	187	53	37	7	350
GELİR	Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	15	38	11	8	2	74
750-1500 TL	17	41	10	7	2	77
1500-2000 TL	10	49	6	11	0	76
2000-3000 TL	33	55	10	3	1	102
3000-4000 TL	8	4	1	0	0	13
4000 TL <	5	2	0	1	0	8
Toplam	88	189	38	30	5	350
GELİR	Araştırma alanını festivaller gibi sosyal faaliyetler açısından yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	13	33	17	8	3	74
750-1500 TL	10	34	14	17	2	77
1500-2000 TL	8	36	21	10	1	76

Çizelge 4.69. (devam)

2000-3000 TL	19	51	24	7	1	102
3000-4000 TL	5	6	2	0	0	13
4000 TL <	5	1	1	0	1	8
Toplam	60	161	79	42	8	350
GELİR	Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	8	27	12	9	18	74
750-1500 TL	13	42	12	8	2	77
1500-2000 TL	14	42	11	7	2	76
2000-3000 TL	12	54	26	7	3	102
3000-4000 TL	4	5	4	0	0	13
4000 TL <	5	1	1	0	1	8
Toplam	56	171	66	31	26	350
GELİR	Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	9	21	8	18	18	74
750-1500 TL	14	18	18	21	6	77
1500-2000 TL	13	12	21	23	7	76
2000-3000 TL	9	10	22	50	11	102
3000-4000 TL	4	0	3	5	1	13
4000 TL <	5	1	0	1	1	8
Toplam	54	62	72	118	44	350
GELİR	Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	7	11	18	24	14	74
750-1500 TL	11	10	13	30	13	77
1500-2000 TL	11	14	16	25	10	76
2000-3000 TL	9	6	17	36	34	102
3000-4000 TL	4	0	1	3	5	13
4000 TL <	5	0	1	1	1	8
Toplam	47	41	66	119	77	350
GELİR	Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	16	12	20	24	74
750-1500 TL	3	15	16	33	10	77
1500-2000 TL	1	10	21	34	10	76
2000-3000 TL	3	9	25	42	23	102
3000-4000 TL	3	0	1	6	3	13
4000 TL <	5	1	0	2	0	8
Toplam	17	51	75	137	70	350
GELİR	Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.					

Çizelge 4.69. (devam)

	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	3	15	11	32	13	74
750-1500 TL	7	19	16	29	6	77
1500-2000 TL	2	5	20	37	12	76
2000-3000 TL	2	10	10	48	32	102
3000-4000 TL	3	0	1	5	4	13
4000 TL <	4	0	0	1	3	8
Toplam	21	49	58	152	70	350
GELİR	Araştırma alanında günübirlik ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	10	29	14	15	6	74
750-1500 TL	17	38	10	8	4	77
1500-2000 TL	11	39	17	7	2	76
2000-3000 TL	15	61	13	9	4	102
3000-4000 TL	5	7	0	1	0	13
4000 TL <	5	1	1	0	1	8
Toplam	63	175	55	40	17	350
GELİR	Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	17	13	33	9	74
750-1500 TL	3	20	20	24	10	77
1500-2000 TL	2	15	17	34	8	76
2000-3000 TL	8	12	21	50	11	102
3000-4000 TL	4	0	2	6	1	13
4000 TL <	5	1	0	2	0	8
Toplam	24	65	73	149	39	350
GELİR	Araştırma alanını rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları açısından bir marka olarak görmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	9	31	7	21	6	74
750-1500 TL	16	33	22	5	1	77
1500-2000 TL	12	33	17	10	4	76
2000-3000 TL	25	50	12	9	6	102
3000-4000 TL	4	6	0	3	0	13
4000 TL <	4	0	0	2	2	8
Toplam	70	153	58	50	19	350
GELİR	Araştırma alanındaki sportif ve rekreasyonel faaliyet imkanlarının tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	1	25	11	23	14	74
750-1500 TL	6	9	17	35	10	77

Çizelge 4.69. (devam)

1500-2000 TL	1	4	11	39	21	76
2000-3000 TL	1	6	22	45	28	102
3000-4000 TL	1	1	0	5	6	13
4000 TL <	3	0	1	2	2	8
Toplam	13	45	62	149	81	350
GELİR	Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	2	20	14	27	11	74
750-1500 TL	4	10	20	35	8	77
1500-2000 TL	1	6	12	36	21	76
2000-3000 TL	3	5	15	43	36	102
3000-4000 TL	1	0	1	5	6	13
4000 TL <	4	0	1	2	1	8
Toplam	15	41	63	148	83	350
GELİR	Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	3	34	10	16	11	74
750-1500 TL	6	30	16	20	5	77
1500-2000 TL	4	31	13	21	7	76
2000-3000 TL	5	32	19	33	13	102
3000-4000 TL	1	2	1	4	5	13
4000 TL <	3	1	1	2	1	8
Toplam	22	130	60	96	42	350
GELİR	Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	5	26	7	25	11	74
750-1500 TL	7	12	20	30	8	77
1500-2000 TL	2	3	20	37	14	76
2000-3000 TL	1	6	25	51	19	102
3000-4000 TL	1	0	2	5	5	13
4000 TL <	4	0	1	1	2	8
Toplam	20	47	75	149	59	350
GELİR	Araştırma alanının mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
< 750 TL	5	18	13	20	18	74
750-1500 TL	6	9	16	36	10	77
1500-2000 TL	0	7	8	39	22	76
2000-3000 TL	2	10	12	41	37	102
3000-4000 TL	1	0	1	3	8	13
4000 TL <	4	0	0	3	1	8
Toplam	18	44	50	142	96	350

Çizelge 4.69'a göre 'araştırma alanının jeomorfolojik yapısını (dağlar, ovalar, kayalık yapısı vs.) ilginç ve çekici bulmaktayım' sorusunu, gelir seviyesi 750 TL'den az olanların %79,7'si, 750-1500 TL arasında olanların %72,8'i, 1500-2000 TL arasında olanların %86,8'i, 2000-3000 TL arasında olanların %91,2'si ve 3000-4000 TL arasında olanların %92,3'ü yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek cevaplamıştır. 'Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim' sorusunda ise gelir seviyesi 750 TL'den az olanların %25,7'si, 750-1500 TL arasında olanların %29,9'u, 1500-2000 TL arasında olanların %22,3'ü, 2000-3000 TL arasında olanların %19,6'sı ve 3000-4000 TL arasında olanların %30,8'i çok yüksek veya yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

Çizelge 4.70. Araştırma alanı bağımsızlık testi rekreasyonel faaliyet sıklığı faktörü frekansları

R.F.S.	Araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	21	13	1	2	0	37
15 günde bir	12	35	6	1	3	57
Ayda bir	41	70	22	2	2	137
Diğer	24	72	11	8	4	119
Toplam	98	190	40	13	9	350
R.F.S	Araştırma alanının su sporları açısından yeterli imkanlara sahip olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	13	20	1	1	2	37
15 günde bir	13	25	13	2	4	57
Ayda bir	50	63	15	6	3	137
Diğer	25	54	22	15	3	119
Toplam	101	162	51	24	12	350
R.F.S	Araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	13	14	1	8	1	37
15 günde bir	13	33	5	5	1	57
Ayda bir	41	70	15	10	1	137

Çizelge 4.70. (devam)

Diğer	21	72	17	7	2	119
Toplam	88	189	38	30	5	350
R.F.S	Tortum ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	19	9	4	3	2	37
15 günde bir	11	29	9	5	3	57
Ayda bir	14	68	32	9	14	137
Diğer	12	65	21	14	7	119
Toplam	56	171	66	31	26	350
R.F.S	Araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	17	8	4	6	2	37
15 günde bir	9	12	9	20	7	57
Ayda bir	13	13	26	51	34	137
Diğer	8	8	27	42	34	119
Toplam	47	41	66	119	77	350
R.F.S	Uzundere ilçesine il merkezinden kolayca ulaşabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	18	7	5	5	2	37
15 günde bir	13	12	11	14	7	57
Ayda bir	18	22	28	51	18	137
Diğer	5	21	28	48	17	119
Toplam	54	62	72	118	44	350
R.F.S	Araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	5	10	7	10	5	37
15 günde bir	4	6	8	26	13	57
Ayda bir	6	17	27	56	31	137
Diğer	2	18	33	45	21	119
Toplam	17	51	75	137	70	350
R.F.S	Araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	3	9	5	17	3	37
15 günde bir	9	5	11	25	7	57
Ayda bir	7	17	24	57	32	137

Çizelge 4.70. (devam)

Diğer	2	18	18	53	28	119
Toplam	21	49	58	152	70	350
R.F.S	Araştırma alanında günlük ziyaretler için uygun yerlerin olduğunu düşünmektedir.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	18	10	5	2	2	37
15 günde bir	13	29	7	4	4	57
Ayda bir	20	64	27	20	6	137
Diğer	12	72	16	14	5	119
Toplam	63	175	55	40	17	350
R.F.S	Araştırma alanındaki dinlenme tesislerinin (lokanta, cafe, pansiyon vs.) yeterli olduğunu düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	10	13	3	8	3	37
15 günde bir	5	13	16	17	6	57
Ayda bir	8	19	27	69	14	137
Diğer	1	20	27	55	16	119
Toplam	24	65	73	149	39	350
R.F.S	Araştırma alanındaki yöresel ürünlerin yeterli düzeyde pazarlanabildiğini düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	3	6	4	7	17	37
15 günde bir	4	8	11	22	12	57
Ayda bir	7	24	33	55	18	137
Diğer	6	9	27	65	12	119
Toplam	20	47	75	149	59	350
R.F.S	Araştırma alanındaki turistik noktaların tanıtımının yeterince yapıldığını düşünmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	2	8	6	6	15	37
15 günde bir	2	6	10	25	14	57
Ayda bir	9	12	19	69	28	137
Diğer	2	15	28	48	26	119
Toplam	15	41	63	148	83	350
R.F.S	Araştırma alanına yaptığım ziyaretlerde arzuladığım beklentilerimi karşılayabilmekteyim.					
	Çok Yüksek	Yüksek	Orta	Düşük	Çok Düşük	Toplam
Haftada bir	6	18	4	3	6	37

Çizelge 4.70. (devam)

15 günde bir	3	22	10	11	11	57
Ayda bir	6	51	22	43	15	137
Diğer	7	39	24	39	10	119
Toplam	22	130	60	96	42	350

Çizelge 4.70'e göre 'araştırma alanında doğa sporları açısından uygun fırsatlar olduğunu düşünmekteyim' sorusunda rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %72,9'u, onbeş günde bir olanların %80,7'si ve ayda bir olanların %81'i; 'araştırma alanındaki otel ve pansiyon imkanlarını yeterli bulmaktayım' sorusunda rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %40,5'i, on beş günde bir olanların %17,5'i ve ayda bir olanların %16,8'i ve 'araştırma alanındaki çevre düzenlemesinin (yol, kaldırım, ağaçlandırma vs.) yeterli düzeyde olduğunu düşünmekteyim' sorusunda rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %32,4'ü, on beş günde bir olanların %24,6'sı ve ayda bir olanların %17,5'i yüksek veya çok yüksek seçeneklerinden bir tanesini tercih etmiştir.

4.2. Görsel Kalite Analizi Anket Değerlendirmesi

Tortum ve Uzundere'deki rekreasyonel tesislere yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla, her bir tesis için 4'er adet olmak üzere toplamda 28 fotoğraf üzerinden bir anket çalışması yapılmıştır. Çalışma 200 kişi ile yürütülmüştür ve katılımcılara ait demografik bilgilerin frekans ve yüzdeleri Çizelge 4.71'de verilmiştir.

Çizelge 4.71. Görsel kalite analizi anketi katılımcılarına ait frekans tablosu

Demografik Faktörler	Katılımcı Özellikleri	F	%
Cinsiyet Durumu	Bay	122	61,0
	Bayan	78	39,0

Çizelge 4.71. (devam)

Yaş Durumu	16-25	69	34,5
	26-35	67	33,5
	36-45	42	21,0
	46-55	16	8,0
	56 üstü	6	3,0
Meslek Durumu	Öğretmen-Akademisyen	54	27,0
	Mimar-Müh.	11	5,5
	D. Kamu Çal.	20	10,0
	İşçi	19	9,5
	Esnaf	20	10,0
	Şoför	6	3,0
	Öğrenci	48	24,0
	Serbest Meslek	10	5,0
	Diğer	12	6,0
Öğrenim Durumu	İlkokul	2	1,0
	Ortaokul	4	2,0
	Lise	84	42,0
	Üniversite-Yüksekokul	102	51,0
	Diğer	8	4,0
Gelir Durumu	< 750 TL	44	22,0
	750-1500 TL	43	21,5
	1500-2000 TL	16	8,0
	2000-3000 TL	62	31,0
	3000-4000 TL	33	16,5
	> 4000 TL	2	1,0
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	24	12,0
	15 günde bir	53	26,5
	Ayda bir	87	43,5
	Diğer	36	18,0

Çizelge 4.71'e göre anket çalışmasına katılanların %61'i bay, %39'u ise bayandır. %33,5'i 26-35, %34,5'i 16-25 yaş grubunda olan katılımcıların büyük çoğunluğu genç ve orta yaş grubunda yer almaktadır. %24'ü öğrenci olan katılımcıların %51'i üniversite-yüksekokul, %42'si ise lise mezunudur. Katılımcıların gelir düzeylerine bakıldığında %31'i 2000-3000 TL arasında, %21,5'i ise 750-1500 TL arasında bir gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %43,5'i rekreasyonel faaliyet sıklıklarının ayda bir olduğunu belirtirken, %12'si ise haftada bir olduğunu belirtmiştir.

4.2.1. Aksukapı Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Aksukapı Dinlenme Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla AP1, AP2, AP3 ve AP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.1).

Şekil 4.1. Aksukapı Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.72'de verilmiştir.

Çizelge 4.72. Aksukapı Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	AP1		AP2		AP3		AP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	1,71	0,754	2,18	0,984	2,51	1,007	3,58	1,118
Çeşitlilik	1,70	0,989	1,71	1,016	1,73	1,002	3,09	1,381
Canlılık	1,69	-----	1,97	-----	2,08	-----	2,82	-----
Vejetasyon	1,50	0,832	1,75	0,935	1,88	0,842	3,69	1,123
Su	1,24	0,681	1,28	0,898	1,15	0,624	1,38	0,959
Jeoloji	2,31	1,171	2,87	1,132	3,21	1,176	3,40	1,368
Görsel Kalite	1,70	-----	1,96	-----	2,11	-----	3,16	-----

Çizelge 4.72'ye göre uyum (3,58), çeşitlilik (3,09) parametreleri ile vejetasyon (3,69), su (1,38) ve jeomorfoloji (3,40) faktörleri bakımından en yüksek puanı AP4 almıştır. Ortalama canlılık puanında da AP4 (2,82) en yüksek puanı alan görüntü olmuştur. Görüntülerin aldıkları en düşük puanlara bakıldığında ise uyum (1,71), çeşitlilik (1,70), vejetasyon (1,50) ve jeoloji (2,31) bakımından AP1 olurken, su (1,15) faktörü bakımından AP3 olmuştur. Ortalama canlılıkta en düşük puanı AP1 (1,69) görüntüsü almıştır.

Ortalama görsel kalite puanlarına bakıldığında ise en yüksek puanı 3,16 ile AP4, en düşük puanı ise 1,70 ile AP1 almıştır.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan AP4 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan vejetasyon ve su faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.73'de verilmiştir.

Çizelge 4.73. AP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

AP4	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
Faktörler	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Vejetasyon (En yüksek)	0,831	0,014	0,000	0,000	0,006	0,000
Su (En düşük)	0,727	0,449	0,006	0,004	0,002	0,001

Çizelge 4.73'e göre vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; su faktörüne verilen cevaplar ile meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan vejetasyon faktörüne ait frekans tablosu Çizelge 4.74'de verilmiştir.

Çizelge 4.74. AP4 bağımsızlık testi (vejetasyon faktörü-demografik özellikler) frekansları

Vejetasyon		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Yaş	16-25	2	2	27	24	6	6	2	69
	26-35	0	6	32	19	8	0	2	67
	36-45	0	4	26	6	4	2	0	42
	46-55	0	2	2	6	4	2	0	16
	56 üstü	0	0	2	0	2	2	0	6
	Toplam	2	14	89	55	24	12	4	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	4	29	17	4	0	0	54
	Mimar-Müh.	0	0	11	0	0	0	0	11
	D. Kamu Çal.	0	4	6	6	4	0	0	20
	İşçi	0	2	14	1	2	0	0	10
	Esnaf	0	2	10	8	0	0	0	20
	Şoför	0	0	2	4	0	0	0	6
	Öğrenci	2	2	15	13	6	6	4	48
	Serbest Meslek	0	0	2	2	4	2	0	10
	Diğer	0	0	0	4	4	4	0	12
	Toplam	2	14	89	55	24	12	4	200

Çizelge 4.74. (devam)

Öğrenim	İlkokul	0	0	0	0	2	0	0	2
	Ortaokul	0	2	0	2	0	0	0	4
	Lise	2	2	34	26	10	10	0	84
	Üniversite- Yüksekokul	0	10	53	23	10	2	4	102
	Diğer	0	0	2	4	2	0	0	8
	Toplam	2	14	89	55	24	12	4	200
Gelir	< 750 TL	2	0	15	13	6	6	2	44
	750-1500 TL	0	2	14	9	10	6	2	43
	1500-2000 TL	0	0	8	6	2	0	0	16
	2000-3000 TL	0	8	30	20	4	0	0	62
	3000-4000 TL	0	4	20	7	2	0	0	33
	> 4000 TL	0	0	2	0	0	0	0	2
	Toplam	2	14	89	55	24	12	4	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	0	0	6	8	8	2	0	24
	15 günde bir	0	8	20	19	6	0	0	53
	Ayda bir	0	6	53	14	8	2	4	87
	Diğer	2	0	10	14	2	8	0	36
	Toplam	2	14	89	55	24	12	4	200

Çizelge 4.74'e göre anket çalışmasına katılanlardan 16-25 yaş grubunun %39,1'i 3 puan verirken, 26-35 yaş grubunun %47,8'i, 36-45 yaş grubunun ise %61,9'u 3 puan vermiştir. 46-55 yaş grubunun ise %37,5 i 4 puan vermiştir.

Öğretmen-Akademisyen grubunun %53,7'si, mimar-mühendis grubunun ise tamamı tercihini 3 puandan yana kullanırken, şoförlerin %66,7'si tercihini 4 puandan yana kullanmıştır.

Katılımcıların öğrenim düzeyi ile verdikleri puana bakıldığında ise lise mezunlarının %23,8'i tercihini ortalama puan olan 4'ün üzerinde kullanırken, üniversite mezunlarının %15,7'si tercihini bu yönde kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %42'si, 1500-2000 TL arası olanların %12,5'i, 2000-3000 TL arası olanların %6,5'i ve 3000-4000 TL arası olanların %6,1'i tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %25'i, on beş günde bir olanların %52,8'i, ayda bir olanların ise %67,8'i tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

4.2.2. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla AKP1, AKP2, AKP3 ve AKP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.2).

Şekil 4.2. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.75’de verilmiştir.

Çizelge 4.75. Asmalı Konak Dinlenme Tesisleri’ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	AKP1		AKP2		AKP3		AKP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	2,46	1,601	2,48	1,158	2,20	1,267	2,83	1,266
Çeşitlilik	1,66	1,213	2,35	1,204	2,43	1,283	2,26	1,072
Canlılık	1,78	-----	2,30	-----	2,57	-----	2,16	-----
Vejetasyon	2,13	1,491	2,41	1,366	2,36	1,268	2,12	1,218
Su	1,18	1,332	1,65	0,996	1,45	1,631	1,48	1,453
Jeomorfoloji	2,03	1,675	2,84	1,213	3,89	1,118	2,88	1,442
Görsel Kalite	1,97	-----	2,38	-----	2,40	-----	2,42	-----

Çizelge 4.75’e göre uyum parametresi bakımından en yüksek puanı 2,83 ile AKP4, çeşitlilik parametresi bakımından en yüksek puanı 2,43 ile AKP3 almıştır. Vejetasyon (2,41) ve su (1,65) faktörlerinde en yüksek puanı AKP2 alırken, jeolojide 3,89 ile AKP3 en yüksek puanı almıştır. Ortalama canlılık puanında ise en yüksek puanı 2,57 ile AKP3 almıştır.

Görüntülerin aldıkları en düşük puanlara bakıldığında ise uyum parametresinde 2,20 ile AKP3, çeşitlilikte 1,66 ile AKP1, vejetasyonda 2,12 ile AKP4, su (1,18) ve jeolojide (2,03) AKP1’in en düşük puanı aldığı görülmektedir. Ortalama canlılıkta (1,78) AKP1 en düşük puanı alan görüntü olmuştur.

Ortalama görsel kalite puanlarına bakıldığında ise en yüksek puanı 2,42 ile AKP4, en düşük puanı ise 1,97 ile AKP1 almıştır.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan AKP4 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan jeomorfoloji ve su faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.76’da verilmiştir.

Çizelge 4.76. AKP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Su (en düşük)	0,228	0,023	0,000	0,397	0,000	0,000
Jeomorfoloji (en yüksek)	0,210	0,000	0,000	0,007	0,000	0,002

Çizelge 4.76'ya göre vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; su faktörüne verilen cevaplar ile meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan jeomorfoloji faktörüne ait frekans tablosu Çizelge 4.77'de verilmiştir.

Çizelge 4.77. AKP4 bağımsızlık testi (jeomorfoloji faktörü-demografik özellikler) frekansları

Jeomorfoloji		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Yaş	16-25	8	27	12	10	2	10	0	69
	26-35	2	32	21	8	0	0	4	67
	36-45	4	22	8	4	2	0	2	42
	46-55	0	4	8	2	2	0	0	16
	56 üstü	2	0	2	2	0	0	0	6
	Toplam	16	85	51	26	6	10	6	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	34	10	10	0	0	0	54
	Mimar-Müh.	0	10	1	0	0	0	0	11
	D. Kamu Çal.	4	6	6	2	0	2	0	20
	İşçi	0	8	6	2	2	1	0	19
	Esnaf	4	5	10	1	0	0	0	20
	Şoför	0	4	2	0	0	0	0	6
	Öğrenci	8	15	8	4	2	7	4	48
	Serbest Meslek	0	3	2	1	2	0	2	10
	Diğer	0	0	6	6	0	0	0	12
	Toplam	16	85	51	26	6	10	6	200

Çizelge 4.77. (devam)

Öğrenim	İlkokul	0	0	2	0	0	0	2	
	Ortaokul	0	2	0	2	0	0	4	
	Lise	12	20	26	12	4	6	84	
	Üniversite- Yüksekokul	4	61	19	10	2	4	102	
	Diğer	0	2	4	2	0	0	8	
	Toplam	16	85	51	26	6	10	6	200
Gelir	< 750 TL	8	15	6	6	2	7	0	44
	750-1500 TL	0	8	20	6	4	1	4	43
	1500-2000 TL	0	8	6	2	0	0	0	16
	2000-3000 TL	4	34	10	10	0	2	2	62
	3000-4000 TL	4	18	9	2	0	0	0	33
	> 4000 TL	0	2	0	0	0	0	0	2
	Toplam	16	85	51	26	6	10	6	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	4	12	6	0	2	0	0	24
	15 günde bir	4	16	17	10	0	4	2	53
	Ayda bir	4	51	18	6	2	4	2	87
	Diğer	4	6	10	10	2	2	2	36
	Toplam	16	85	51	26	6	10	6	200

Çizelge 4.77'ye göre anket çalışmasına katılanlardan 16-25 yaş grubunun %68,1'i, 26-35 yaş grubunun %82,1'i, 36-45 yaş grubunun ise %80,9'u tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

Öğretmen-Akademisyen grubunun %81,5'i, mimar-mühendis grubunun ise tamamı tercihini düşük puanlardan yana kullanırken, öğrencilerin %64,7'si tercihini bu yönde kullanmıştır.

Katılımcıların öğrenim düzeyi ile verdikleri puana bakıldığında ise lise mezunlarının %68,1'i tercihini ortalama puan olan 4'ün altında kullanırken, üniversite mezunlarının %77,6'sı tercihini bu yönde kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %65,1'i, 1500-2000 TL arası olanların %87,5'i, 2000-3000 TL arası olanların %77,4'ü ve 3000-4000 TL arası olanların %93,9'u tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %91,7'si, on beş günde bir olanların %69,8'i, ayda bir olanların ise %83,9'u tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

4.2.3. Taş Devri Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Taş Devri Dinlenme Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla TDP1, TDP2, TDP3 ve TDP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3. Taş Devri Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.78'de verilmiştir.

Çizelge 4.78. Taş Devri Dinlenme Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	TDP1		TDP2		TDP3		TDP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	2,86	1,096	2,45	1,041	1,76	0,921	2,13	0,892
Çeşitlilik	2,02	1,257	2,15	1,321	1,69	0,870	1,93	0,777
Canlılık	2,11	-----	2,32	-----	1,90	-----	2,08	-----
Vejetasyon	1,77	1,282	2,35	0,996	1,55	0,855	1,94	0,851
Su	1,78	1,046	1,42	0,898	1,30	0,913	1,28	0,790
Jeomorfoloji	2,78	1,341	3,21	1,246	2,84	1,226	3,02	1,328
Görsel Kalite	2,33	-----	2,31	-----	1,78	-----	2,05	-----

Çizelge 4.78'e göre uyum (2,86) parametresi ve su (1,78) faktörü bakımından TDP1, çeşitlilik (2,15) parametresi, vejetasyon (2,35) ve jeomorfoloji (3,21) faktörleri bakımından ise TDP2 en yüksek puan alan görüntüler olmuştur. Ortalama canlılıkta 2,32 puan ile TDP2 en yüksek ortalamayı yakalayan görüntü olmuştur.

En düşük puan alan görüntüler ise uyum (1,76) ve çeşitlilik (1,69) parametreleri ile vejetasyon (1,55) faktöründe TDP3 olmuştur. Su faktöründe 1,28 ile TDP4, jeomorfolojide 2,78 ile TDP1, ortalama canlılıkta ise 1,90 ile TDP3 en düşük puan alan görüntüler olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en yüksek puanı 2,33 ile TDP1, en düşük puanı ise 1,78 ile TDP3 almıştır.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan TDP1 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan uyum parametresi ve vejetasyon faktörüyle ilgili ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.79'da verilmiştir.

Çizelge 4.79. TDP1 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Uyum (en yüksek)	0,000	0,003	0,000	0,087	0,000	0,000
Vejetasyon (en düşük)	0,863	0,010	0,000	0,002	0,000	0,000

Çizelge 4.79'a göre uyum parametresine verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile yaş, meslek, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan uyum parametresine ait frekans tablosu Çizelge 4.80'de verilmiştir.

Çizelge 4.80. TDP1 bağımsızlık testi (uyum parametresi-demografik özellikler) frekansları

Uyum		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Cinsiyet	Bay	8	34	68	4	2	4	2	122
	Bayan	2	33	21	14	6	2	0	78
	Toplam	10	67	89	18	8	6	2	200
Yaş	16-25	4	14	33	10	4	4	0	69
	26-35	4	25	26	8	4	0	0	67
	36-45	2	22	14	0	0	2	2	42
	46-55	0	2	14	0	0	0	0	16
	56 üstü	0	4	2	0	0	0	0	6
	Toplam	10	67	89	18	8	6	2	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	2	12	34	6	0	0	0	54
	Mimar-Müh.	0	7	4	0	0	0	0	11
	D. Kamu Çal.	2	10	8	0	0	0	0	20
	İşçi	0	12	4	0	0	1	2	19
	Esnaf	0	3	11	4	2	0	0	20
	Şoför	0	6	0	0	0	0	0	6

Çizelge 4.80. (devam)

	Öğrenci	6	6	21	6	6	3	0	48
	Serbest Meslek	0	5	1	2	0	2	0	10
	Diğer	0	6	6	0	0	0	0	12
	Toplam	10	67	89	18	8	6	2	200
Gelir	< 750 TL	4	8	21	4	4	3	0	44
	750-1500 TL	0	20	12	2	4	3	2	43
	1500-2000 TL	0	12	0	4	0	0	0	16
	2000-3000 TL	2	14	38	8	0	0	0	62
	3000-4000 TL	4	13	16	0	0	0	0	33
	> 4000 TL	0	0	2	0	0	0	0	2
	Toplam	10	67	89	18	8	6	2	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	2	4	10	2	4	2	0	24
	15 günde bir	2	15	30	6	0	0	0	53
	Ayda bir	4	32	41	8	2	0	0	87
	Diğer	2	16	8	2	2	4	2	36
	Toplam	10	67	89	18	8	6	2	200

Çizelge 4.80'e göre anket çalışmasına katılan erkeklerin %6,5'i, bayanların ise %10,3'ü tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

16-25 yaş grubunun %73,9'u, 26-35 yaş grubunun %82,1'i, 36-45 yaş grubunun %90,5'i, 46-55 yaş grubunun ise tamamı tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

Öğretmen-Akademisyen grubunun %88,9'u, mimar-mühendis grubunun ise tamamı tercihini düşük puanlardan yana kullanırken, öğrencilerin %68,8'i tercihini bu yönde kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %74,4'ü, 1500-2000 TL arası olanların %75'i, 2000-3000 TL arası olanların %83,9'u ve 3000-4000 TL arası olanların %87,9'u ve 4000 TL'den yüksek olanların tamamı tercihini düşük puanlardan yana kullanmıştır.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %25'i, ayda bir olanların ise %2,3'ü tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

4.2.4. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla PP1, PP2, PP3 ve PP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.4).

Şekil 4.4. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.81'de verilmiştir.

Çizelge 4.81. Pehlivanlı Alabalık Tesisleri'ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	PP1		PP2		PP3		PP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	2,59	1,601	4,94	1,158	4,04	1,267	3,62	1,266
Çeşitlilik	2,79	1,213	4,72	1,204	3,99	1,283	3,57	1,072
Canlılık	2,44	-----	5,08	-----	3,73	-----	3,32	-----
Vejetasyon	3,13	1,491	4,45	1,366	4,64	1,268	4,14	1,218
Su	1,55	1,332	5,45	0,996	3,68	1,631	1,83	1,453
Jeomorfoloji	2,63	1,675	5,35	1,213	2,86	1,118	3,99	1,442
Görsel Kalite	2,61	-----	4,91	-----	3,92	-----	3,50	-----

Çizelge 4.81'e göre uyum (4,94), çeşitlilik (4,72), su (5,45) ve jeomorfolojide (5,35) en yüksek puanı PP2, vejetasyonda ise 4,64 puan ile PP3 görüntüsü almıştır. Ortalama canlılıkta 5,08 puan ile PP2 en yüksek ortalamayı yakalayan görüntü olmuştur.

En düşük puan alan görüntüler ise uyum (2,59), çeşitlilik (2,79), vejetasyon (3,13), su (1,55), jeomorfoloji (2,63) ve ortalama canlılıkta 2,44 puan alan PP1 olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en yüksek puanı 4,91 ile PP2, en düşük puanı ise 2,61 ile PP1 almıştır.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan PP2 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan su ve vejetasyon faktörleriyle ilgili ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.82'da verilmiştir.

Çizelge 4.82. PP2 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Vejetasyon (en düşük)	0,034	0,295	0,000	0,004	0,000	0,014
Su (en yüksek)	0,012	0,007	0,000	0,003	0,000	0,000

Çizelge 4.82'ye göre vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; su faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan su faktörüne ait frekans tablosu Çizelge 4.83'de verilmiştir.

Çizelge 4.83. PP2 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları

Su		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Cinsiyet	Bay	0	0	0	20	52	30	20	122
	Bayan	0	0	4	4	36	16	18	78
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200
Yaş	16-25	0	0	2	6	37	4	20	69
	26-35	0	0	2	10	23	24	8	67
	36-45	0	0	0	6	16	12	8	42
	46-55	0	0	0	0	10	4	2	16
	56 üstü	0	0	0	2	2	2	0	6
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	0	2	6	34	10	2	54
	Mimar-Müh.	0	0	0	4	7	0	0	11
	D. Kamu Çal.	0	0	0	2	4	12	2	20
	İşçi	0	0	0	8	4	4	3	19
	Esnaf	0	0	0	0	6	10	4	20
	Şoför	0	0	0	2	2	0	2	6
	Öğrenci	0	0	2	0	21	6	19	48

Çizelge 4.83. (devam)

	Serbest Meslek	0	0	0	0	4	4	2	10
	Diğer	0	0	0	2	6	0	4	12
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200
Öğrenim	İlkokul	0	0	0	0	2	0	0	2
	Ortaokul	0	0	0	0	4	0	0	4
	Lise	0	0	2	10	24	18	30	84
	Üniversite- Yüksekokul	0	0	2	12	54	26	8	102
	Diğer	0	0	0	2	4	2	0	8
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200
Gelir	< 750 TL	0	0	2	0	19	4	19	44
	750-1500 TL	0	0	0	10	14	10	9	43
	1500-2000 TL	0	0	0	2	4	6	4	16
	2000-3000 TL	0	0	0	6	30	20	6	62
	3000-4000 TL	0	0	2	6	19	6	0	33
	> 4000 TL	0	0	0	0	2	0	0	2
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	0	0	0	2	4	12	6	24
	15 günde bir	0	0	2	8	31	6	6	53
	Ayda bir	0	0	2	14	39	24	8	87
	Diğer	0	0	0	0	14	4	18	36
	Toplam	0	0	4	24	88	46	38	200

Çizelge 4.83'e göre anket çalışmasına katılan erkeklerin %41'i, bayanların ise %43,6'sı tercihini 6 veya 7 puan seçeneklerinden birinden yana kullanmıştır.

Yaş gruplarının büyük çoğunluğunda tercihler 5, 6 veya 7 puanlarının birinden yana kullanılmıştır.

Öğretmen-Akademisyen grubunun %63'ü, mimar-mühendis grubunun ise %63,6'sı tercihini 5 puandan yana kullanırken, şoförlerin %33,3'ü tercihini 5 puandan yana kullanmıştır.

Katılımcıların öğrenim düzeyi ile verdikleri puana bakıldığında ise lise mezunlarının %85,7'si tercihini ortalama puan olan 4'ün üzerinde kullanırken, üniversite mezunlarının %86,2'si tercihini bu yönde kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %76,8'i, 1500-2000 TL arası olanların %87,5'i ve 2000-3000 TL arası olanların %90,4'ü tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %91,7'si, on beş günde bir olanların %81,1'i, ayda bir olanların ise %81,6'sı tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

4.2.5. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla UP1, UP2, UP3 ve UP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.84’de verilmiştir.

Çizelge 4.84. Uzunburun Yarımadası Dinlenme Tesisleri’ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	UP1		UP2		UP3		UP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	3,88	1,318	3,82	1,426	3,70	1,291	4,81	1,056
Çeşitlilik	3,53	1,442	3,80	1,566	4,08	1,206	4,79	1,158
Canlılık	2,91	-----	2,93	-----	4,65	-----	4,85	-----
Vejetasyon	3,61	1,417	3,87	1,358	3,56	1,266	4,26	1,186
Su	1,89	1,753	1,77	1,532	5,26	0,945	5,21	0,986
Jeomorfoloji	3,53	1,581	3,15	1,621	5,12	1,168	5,09	1,240
Görsel Kalite	3,44	-----	3,52	-----	4,14	-----	4,82	-----

Çizelge 4.84’e göre uyum (4,81), çeşitlilik (4,79) ve vejetasyonda (4,26) en yüksek puanı UP4, su (5,26) ve jeomorfolojide (5,12) ise UP3 görüntüsü almıştır. Ortalama canlılıkta 4,85 puan ile en yüksek ortalamayı yakalayan görüntü UP4 olmuştur.

En düşük puan alan görüntüler ise uyum (3,70) ve vejetasyonda (3,56) UP3, çeşitlilikte 3,53 puan ile UP1, su (1,77) ve jeomorfolojide (3,15) ise UP2 olmuştur. Ortalama canlılıkta en düşük ortalamaya sahip olan görüntü 2,91 puan ile UP1 olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en yüksek puana sahip olan görüntü 4,82 ile UP4, en düşük puana sahip olan görüntü ise 3,44 ile UP1 olmuştur.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan UP4 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan su ve vejetasyon faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.85’de verilmiştir.

Çizelge 4.85. UP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Vejetasyon (en düşük)	0,000	0,001	0,000	0,327	0,000	0,000
Su (en yüksek)	0,014	0,005	0,000	0,000	0,000	0,000

Çizelge 4.85'e göre vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; su faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan su faktörüne ait frekans tablosu Çizelge 4.86'da verilmiştir.

Çizelge 4.86. UP4 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları

Su		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Cinsiyet	Bay	0	2	2	12	62	34	10	122
	Bayan	0	0	6	10	41	9	12	78
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200
Yaş	16-25	0	0	4	4	33	16	12	69
	26-35	0	0	4	8	40	13	2	67
	36-45	0	2	0	10	16	6	8	42
	46-55	0	0	0	0	10	6	0	16
	56 üstü	0	0	0	0	4	2	0	6
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	0	6	0	41	7	0	54
	Mimar-Müh.	0	0	0	0	11	0	0	11
	D. Kamu Çal.	0	2	0	4	6	8	0	20
	İşçi	0	0	0	10	4	1	4	19
	Esnaf	0	0	0	0	10	10	0	20
	Şoför	0	0	0	2	2	2	0	6
Öğrenci	0	0	2	2	21	9	14	48	

Çizelge 4.86. (devam)

Meslek	Serbest Meslek	0	0	0	0	0	6	4	10
	Diğer	0	0	0	4	8	0	0	12
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200
Öğrenim	İlkokul	0	0	0	0	2	0	0	2
	Ortaokul	0	0	0	0	0	2	2	4
	Lise	0	0	0	22	28	24	10	84
	Üniversite- Yüksekokul	0	2	8	0	65	17	10	102
	Diğer	0	0	0	0	8	0	0	8
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200
Gelir	< 750 TL	0	0	2	4	17	9	12	44
	750-1500 TL	0	0	0	14	16	3	10	43
	1500-2000 TL	0	0	0	4	4	8	0	16
	2000-3000 TL	0	2	2	0	42	16	0	62
	3000-4000 TL	0	0	4	0	22	7	0	33
	> 4000 TL	0	0	0	0	2	0	0	2
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	0	0	0	2	12	4	6	24
	15 günde bir	0	0	2	2	28	19	2	53
	Ayda bir	0	0	4	10	55	12	6	87
	Diğer	0	2	2	8	8	8	8	36
	Toplam	0	2	8	22	103	43	22	200

Çizelge 4.86'ya göre anket çalışmasına katılan erkeklerin %36,1'i, bayanların ise %26,9'u tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

Yaş gruplarının büyük çoğunluğunda tercihler 5, 6 veya 7 puan seçeneklerinden birinden yana kullanılmıştır.

Öğretmen-Akademisyen grubunun %75,9'u, mimar-mühendis grubunun ise tamamı tercihini 5 puandan yana kullanırken, şoförlerin %33,3'ü tercihini 4 puandan yana kullanmıştır.

Katılımcıların öğrenim düzeyi ile verdikleri puana bakıldığında ise lise mezunlarının %73,8'i tercihini ortalama puan olan 4'ün üzerinde kullanırken, üniversite mezunlarının %85,6'sı tercihini bu yönde kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %67,5'i, 1500-2000 TL arası olanların %75'i, 2000-3000 TL arası olanların %93,5'i ve 3000-4000 TL arası olanların %87,9'u tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %91,7'si, on beş günde bir olanların %92,4'ü, ayda bir olanların ise %83,9'u tercihini yüksek puanlardan yana kullanmıştır.

4.2.6. Şelale Dinlenme Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Şelale Dinlenme Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla ŞP1, ŞP2, ŞP3 ve ŞP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.6).

Şekil 4.6. Şelale Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.87’de verilmiştir.

Çizelge 4.87. Şelale Dinlenme Tesisleri’ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	ŞP1		ŞP2		ŞP3		ŞP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	5,60	1,396	6,14	1,100	2,72	1,438	2,82	1,468
Çeşitlilik	5,23	1,247	5,87	1,173	2,67	1,322	2,77	1,408
Canlılık	5,75	-----	5,57	-----	3,01	-----	3,16	-----
Vejetasyon	4,90	1,201	5,36	1,112	3,43	1,132	3,35	1,194
Su	6,38	0,959	6,32	0,940	1,55	1,377	2,17	1,627
Jeomorfoloji	5,97	1,209	5,04	1,516	4,04	1,598	3,95	1,558
Görsel Kalite	5,53	-----	5,86	-----	2,80	-----	2,92	-----

Çizelge 4.87’ye göre uyum (6,14), çeşitlilik (5,87) ve vejetasyonda (5,36) en yüksek puanı ŞP2, su (6,38) ve jeomorfolojide (5,97) ise en yüksek puanı ŞP1 görüntüsü almıştır. Ortalama canlılık puanı en yüksek olan görüntü 5,75 ile ŞP1 olmuştur.

En düşük puan alan görüntüler ise uyum (2,72), çeşitlilik (2,67) parametreleri ile su (1,55) faktöründe ŞP4, vejetasyon (3,35) ve jeomorfoloji (3,95) faktörlerinde ŞP4 görüntüsü olmuştur. Ortalama canlılıkta 3,01 puan ile ŞP3 en düşük ortalamaya sahip olan görüntü olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en yüksek puanı 5,86 puan ile ŞP2, en düşük puanı ise 2,80 puan ile ŞP3 görüntüsü almıştır.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan ŞP2 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan su ve jeomorfoloji faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.88’de verilmiştir.

Çizelge 4.88. ŞP2 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Su (en yüksek)	0,005	0,027	0,000	0,001	0,001	0,022
Jeomorfoloji (en düşük)	0,003	0,001	0,000	0,000	0,000	0,003

Çizelge 4.88'e göre su faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; jeomorfoloji faktörüne verilen cevaplar ile cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan su faktörüne ait frekans tablosu Çizelge 4.89'da verilmiştir.

Çizelge 4.89. ŞP2 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları

Su		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Cinsiyet	Bay	0	0	0	8	12	30	72	122
	Bayan	0	0	4	0	6	29	39	78
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200
Yaş	16-25	0	0	0	6	8	16	39	69
	26-35	0	0	4	0	8	21	34	67
	36-45	0	0	0	0	2	14	26	42
	46-55	0	0	0	2	0	4	10	16
	56 üstü	0	0	0	0	0	4	2	6
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	0	4	0	8	12	30	54
	Mimar-Müh.	0	0	0	0	0	11	0	11
	D. Kamu Çal.	0	0	0	0	2	8	10	20
	İşçi	0	0	0	2	3	0	14	19
	Esnaf	0	0	0	0	0	9	11	20
	Şoför	0	0	0	0	0	2	4	6
	Öğrenci	0	0	0	4	5	10	29	48

Çizelge 4.89. (devam)

Meslek	Serbest Meslek	0	0	0	2	0	1	7	10
	Diğer	0	0	0	0	0	6	6	12
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200
Öğrenim	İlkokul	0	0	0	0	0	0	2	2
	Ortaokul	0	0	0	2	0	0	2	4
	Lise	0	0	0	4	8	16	56	84
	Üniversite- Yüksekokul	0	0	4	2	10	39	47	102
	Diğer	0	0	0	0	0	4	4	8
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200
Gelir	< 750 TL	0	0	0	4	5	10	25	44
	750-1500 TL	0	0	0	2	5	8	28	43
	1500-2000 TL	0	0	0	2	0	2	12	16
	2000-3000 TL	0	0	2	0	0	28	32	62
	3000-4000 TL	0	0	2	0	8	11	12	33
	> 4000 TL	0	0	0	0	0	0	2	2
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	0	0	0	4	4	6	10	24
	15 günde bir	0	0	0	0	6	17	30	53
	Ayda bir	0	0	4	2	4	24	53	87
	Diğer	0	0	0	2	4	12	18	36
	Toplam	0	0	4	8	18	59	111	200

Çizelge 4.89'a göre erkeklerin %83,6'sı 6 ve 7 puan türünden herhangi birini tercih ederken bayanların %87,2 si bu yönde tercih kullanmıştır.

16-25 yaş grubunun %79,7'si, 26-35 yaş grubunun %82'si 6 ve 7 puan türünden herhangi birini tercih ederken, 36-45 yaş grubunun %95,2'si bu yönde tercihte bulunmuştur.

Öğretmen-akademisyenlerin %77,8'i, mimar-mühendis grubunun tamamı, işçi grubunun %73,7'si, öğrencilerin ise %81,2'si 6 ve 7 gibi yüksek puan türlerinden birini tercih etmiştir.

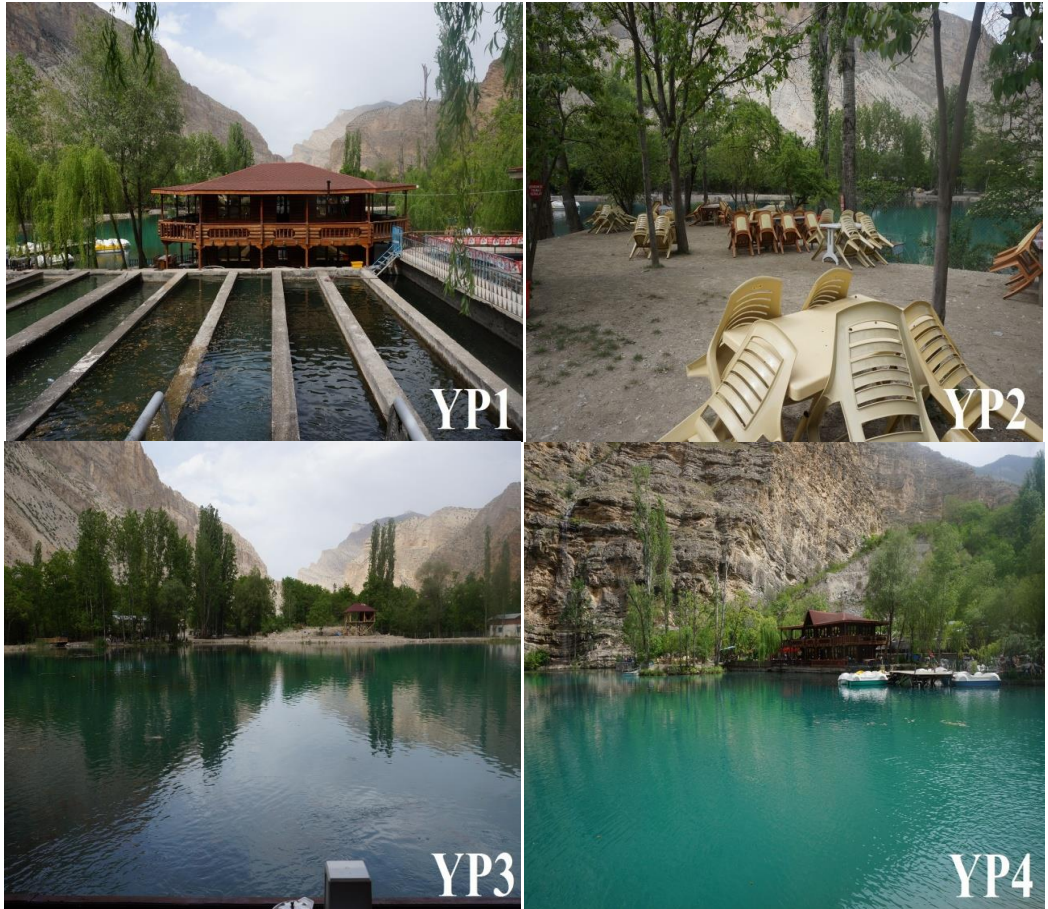
Lise mezunlarının %66,7'si tercihini 7 puandan yana kullanırken, üniversite mezunlarının %46,1'i tercihini 7 puandan yana kullanmıştır.

Gelir düzeyi 750-1500 TL arası olanların %83,7'si 6 veya 7 puan türünden bir tanesini tercih ederken, 1500-2000 TL grubunun %87,5'i, 2000-3000 TL grubunun ise %96,8'i bu yönde bir tercihte bulunmuştur.

Rekreasyonel faaliyet sıklığı haftada bir olanların %41,7'si, on beş günde bir olanların %56,6'sı, ayda bir olanların ise %60,9'u tercihini 7 puandan yana kullanmıştır.

4.2.7. Yedigöller (Yıkıklar) Alabalık Tesisleri görsel kalite değerlendirmesi

Yedigöller Alabalık Tesisleri'ne yönelik görsel kalitenin değerlendirilmesi amacıyla YP1, YP2, YP3 ve YP4 olarak adlandırılan dört adet fotoğraf kullanılmıştır (Şekil 4.7).

Şekil 4.7. Yıkıklar (Yedigöller) Dinlenme Tesisleri'ne ait görüntüler

Anket çalışması sonucunda elde edilen ortalama puanlar ve standart sapmalar Çizelge 4.90’da verilmiştir.

Çizelge 4.90. Yedigöller Alabalık Tesisleri’ne ait ortalama görsel kalite puanları ve standart sapmalar

	YP1		YP2		YP3		YP4	
	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma	Ort. Puan	Std. Sapma
Uyum	4,98	1,250	4,67	1,277	5,49	0,992	6,58	0,772
Çeşitlilik	5,32	1,026	4,70	1,399	5,28	1,139	6,34	0,881
Canlılık	5,37	-----	5,46	-----	6,08	-----	6,40	-----
Vejetasyon	5,06	1,203	5,13	1,270	5,48	1,088	5,62	1,100
Su	5,54	1,101	5,73	1,095	6,55	0,849	6,87	0,392
Jeomorfoloji	5,53	1,321	5,52	1,206	6,22	0,903	6,70	0,701
Görsel Kalite	5,22	-----	4,94	-----	5,62	-----	6,44	-----

Çizelge 4.90’a göre uyum (6,58), çeşitlilik (6,34), vejetasyon (5,62), su (6,87) ve jeomorfolojide (6,70) en yüksek puanı YP4 görüntüsü almıştır. Ortalama canlılıkta YP4 6,40 puan ile en yüksek ortalamayı yakalayan görüntü olmuştur.

En düşük puan alan görüntüler ise uyum (4,67), çeşitlilik (4,70) ve jeomorfolojide (5,52) YP2, vejetasyon (5,06) ve su (5,54) faktörlerinde YP1 olmuştur. Ortalama canlılıkta YP1 5,37 puan ile en düşük ortalamaya sahip olan görüntü olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en yüksek puana 6,44 ile YP4 sahip olurken, en düşük puana 4,94 ile YP2 sahip olmuştur.

Tesise ait görüntülerden ortalama görsel kalite puanı en yüksek olan YP4 görüntüsünün en yüksek ve en düşük puan alan su ve vejetasyon faktörlerine yönelik ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ve sonuçları Çizelge 4.91’de verilmiştir.

Çizelge 4.91. YP4 ki-kare bağımsızlık testi sonuçları

	CİNSİYET	YAŞ	MESLEK	ÖĞRENİM	GELİR	R.F.S.
	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.	Asymp. Sig.
Vejetasyon (en düşük)	0,224	0,376	0,000	0,080	0,003	0,009
Su (en yüksek)	0,096	0,011	0,026	0,984	0,002	0,000

Çizelge 4.91'e göre vejetasyon faktörüne verilen cevaplar ile meslek, gelir, ve rekreasyonel faaliyet sıklığı; su faktörüne verilen cevaplar ile yaş, meslek, gelir ve rekreasyonel faaliyet sıklığı arasında $p < 0,05$ değerine göre istatistiksel açıdan önemli bir ilişki tespit edilmiştir.

Ki-kare bağımsızlık testine göre istatistiksel olarak önemli bulunan sonuçlardan su parametresine ait frekans tablosu Çizelge 4.92'de verilmiştir.

Çizelge 4.92. YP4 bağımsızlık testi (su faktörü-demografik özellikler) frekansları

Su		1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Yaş	16-25	0	0	0	0	4	4	61	69
	26-35	0	0	0	0	0	12	55	67
	36-45	0	0	0	0	0	0	42	42
	46-55	0	0	0	0	0	2	14	16
	56 üstü	0	0	0	0	0	0	6	6
	Toplam	0	0	0	0	4	18	178	200
Meslek	Öğretmen-Akademisyen	0	0	0	0	0	10	44	54
	Mimar-Müh.	0	0	0	0	0	0	11	11
	D. Kamu Çal.	0	0	0	0	0	0	20	20
	İşçi	0	0	0	0	0	2	17	19
	Esnaf	0	0	0	0	0	4	16	20
	Şoför	0	0	0	0	0	0	6	6
	Öğrenci	0	0	0	0	4	2	42	48
	Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0	10	10
	Diğer	0	0	0	0	0	0	12	12
	Toplam	0	0	0	0	4	18	178	200
Gelir	< 750 TL	0	0	0	0	4	2	38	44
	750-1500 TL	0	0	0	0	0	4	39	43
	1500-2000 TL	0	0	0	0	0	2	14	16

Çizelge 4.92. (devam)

Gelir	2000-3000 TL	0	0	0	0	0	2	60	62
	3000-4000 TL	0	0	0	0	0	8	25	33
	> 4000 TL	0	0	0	0	0	0	2	2
	Toplam	0	0	0	0	4	18	178	200
Rekreasyonel Faaliyet Sıklığı	Haftada bir	0	0	0	0	0	4	20	24
	15 günde bir	0	0	0	0	0	2	51	53
	Ayda bir	0	0	0	0	0	12	75	87
	Diğer	0	0	0	0	4	0	32	36
	Toplam	0	0	0	0	4	18	178	200

Çizelge 4.92'ye göre anket çalışmasına katılanlar tercihlerini 5, 6 ve 7 puan türünde kullanmışlardır. Katılımcılar arasında belirtilen puanlardan herhangi birinden yana tercih kullanmaları yönünde oransal farklar görülmekle beraber bu durumun verilen puanları negatif yönde etkilemediği değerlendirilmiştir.

4.2.8. Görsel Kalite Analizi Sonuçlarının Karşılaştırılması

Araştırma alanındaki 7 tesise ait 28 fotoğraf üzerinden yürütülen görsel kalite analizi çalışması sonucunda en yüksek ve en düşük puanları alan görüntüler Çizelge 4.93'de verilmiştir.

Çizelge 4.93. En yüksek ve en düşük puanı alan görüntüler

GÖRÜNTÜLER	U	Ç	O.C	V	S	J	O.G.K
AP1	1,71	1,70	1,69	1,50	1,24	2,18	1,70
AP2	2,31	1,71	1,97	1,75	1,28	2,87	1,96
AP3	2,51	1,73	2,08	1,88	1,15	3,21	2,11
AP4	3,58	3,09	2,82	3,69	1,38	3,40	3,16
AKP1	2,46	1,66	1,78	2,13	1,18	2,03	1,97
AKP2	2,35	2,30	2,41	1,65	2,48	2,84	2,38
AKP3	2,20	2,43	2,57	2,36	1,45	3,89	2,40
AKP4	2,83	2,26	2,16	2,12	1,48	2,88	2,42
TDP1	2,86	2,02	2,11	1,77	1,78	2,78	2,33
TDP2	2,45	2,15	2,32	2,35	1,42	3,21	2,31
TDP3	1,76	1,69	1,90	1,55	1,30	2,84	1,78
TDP4	2,13	1,93	2,08	1,94	1,28	3,02	2,05
PP1	2,59	2,79	2,44	3,13	1,55	2,63	2,61

Çizelge 4.93. (devam)

PP2	4,94	4,72	5,08	4,45	5,45	5,35	4,91
PP3	4,04	3,99	3,73	4,64	3,68	2,86	3,92
PP4	3,62	3,57	3,32	4,14	1,83	3,99	3,50
UP1	3,88	3,53	2,91	3,61	1,89	3,53	3,44
UP2	3,82	3,80	2,93	3,87	1,77	3,15	3,52
UP3	3,70	4,08	4,65	3,56	5,26	5,12	4,14
UP4	4,81	4,79	4,85	4,26	5,21	5,09	4,82
ŞP1	5,60	5,23	5,75	4,90	6,38	5,97	5,53
ŞP2	6,14	5,87	5,57	5,36	6,32	5,04	5,86
ŞP3	2,72	2,67	3,01	3,43	1,55	4,04	2,80
ŞP4	2,82	2,77	3,16	3,35	2,17	3,95	2,92
YP1	4,98	5,32	5,37	5,06	5,54	5,53	5,22
YP2	4,67	4,70	5,46	5,13	5,73	5,52	4,94
YP3	5,49	5,28	6,08	5,48	6,55	6,22	5,62
YP4	6,58	6,34	6,40	5,62	6,87	6,70	6,44

Çizelge 4.93'e göre uyum (6,58), çeşitlilik (6,34), ortalama canlılık (6,40) parametreleri ile ortalama görsel kalitede (6,44) en yüksek puanı YP4 görüntüsü almıştır (Şekil 4.8).

Şekil 4.8. Ortalama görsel kalitede en yüksek puan alan görüntü

Bütün görüntüler içerisinde en düşük puanı alanlar ise uyum (1,71) ve ortalama canlılık (1,69) parametrelerinde AP1, çeşitlilik parametresinde (1,66) AKP1 olmuştur.

Ortalama görsel kalitede en düşük puan alan görüntü ise 1,70 ile AP1 olmuştur (Şekil 4.9).

Şekil 4.9. Ortalama görsel kalitede en düşük puan alan görüntü

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışma Erzurum-Artvin (D950-02) Karayolunun 64-102. kilometreleri arasındaki bazı rekreasyonel tesisler üzerinde yürütülmüştür. Çalışmanın amacı Tortum ve Uzundere ilçelerindeki bazı rekreasyonel tesislerin görsel kalite düzeylerini tespit etmek ve bu tesislerin hizmet kalitelerini ortaya koymaktır. Bu amaçla çalışmaya konu olan rekreasyonel tesislere yönelik, görsel kalite analizi ve memnuniyet değerlendirmesi çalışmaları yürütülmüştür.

Çalışmanın görsel kalite analizi bölümünde araştırmaya konu olan tesisler yapı mimarisinin çevresel yapı ve dokuya olan uyumluluğu, peyzaj elemanlarının çeşitliliği ve canlılığı yönünden incelenmiştir. Görüntülerin canlılık yönünden incelenmesinde, yörenin kendine özgü topoğrafik-jeolojik yapısı, vejetasyon örtüsü ve su varlığı göz önünde bulundurulmuştur.

Araştırmada uyum (6,58), çeşitlilik (6,34) parametreleri ve ortalama canlılıkta (6,40), en yüksek puanları YP4 görüntüsü almıştır. En düşük puanı alan görüntüler ise uyum (1,71) ve ortalama canlılıkta (1,69) AP1, çeşitlilikte (1,66) AKP1 olmuştur. YP4 görüntüsüne bakıldığında, yapı mimarisinin doğal peyzaj elemanları ile uyumlu olduğu, görüntünün su, vejetasyon ve jeomorfoloji unsurlarıyla çeşitlilik sergilediği görülmektedir. AP1 görüntüsünde yapı mimarisinin, çevresel dokuyla bütünlük oluşturmamasının, uyum parametresini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Bunun yanında görüntünün peyzaj elemanları bakımından zengin olmadığı ve mevcut değerlerin görsel bir etki sunmadığı, bu durumun ortalama canlılık puanını düşürdüğü değerlendirilmiştir. AKP1 görüntüsünün peyzaja ait doğal ve kültürel elemanlar bakımından zengin olmadığı, bu nedenle çeşitlilik parametresi bakımından düşük bir puan aldığı tespit edilmiştir.

Vejetasyon (5,62), su (6,87) ve jeomorfoloji (6,70) faktörleri bakımından en yüksek puanları YP4 görüntüsü almıştır.

En düşük puanları alan görüntüler ise vejetasyonda (1,50) AP1, su (1,15) faktöründe AP3 ve jeomorfolojide (2,03) AKP1 olmuştur.

YP4 görüntüsü vejetasyon faktörü bakımından diğer görüntülere göre daha zengin durumdadır. Bu durum vejetasyon faktörünün yüksek puan almasında etkili olmuştur. Jeomorfolojik yapı bakımından da görüntülerin büyük çoğunluğunda bir zenginlik göze çarpmaktadır. Özellikle AKP4 (2,88) görüntüsü jeomorfolojik yapı bakımında YP4 ile benzerlik göstermesine rağmen, aldığı puan ile YP4'ün çok gerisinde kalmıştır. Bu durum görüntüdeki su varlığının, katılımcıların algılarını olumlu yönde şekillendirdiğini göstermektedir. Nitekim su varlığına sahip olan PP2, UP3, UP4, ŞP1 ve ŞP2 görüntülerinin jeomorfoloji puanlarının da yüksek olduğu görülmektedir.

Su faktörü bakımından en yüksek puana sahip olan görüntü YP4, en düşük puana sahip olan görüntü ise AP3 olmuştur. AP3'e bakıldığında, görüntüde su varlığının olmadığı görülmektedir. Bu nedenle AP3 su faktörü bakımından düşük bir puan almıştır. Su varlığına sahip olan bütün görüntüler arasında, en düşük puanı PP3 (3,68) almıştır. YP4, Tortum Şelalesine ait olan ŞP1 (6,38) görüntüsüne göre su varlığı bakımından daha yüksek bir puan almıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında YP4'deki durgun su yüzeyinin huzur verici etkisi ve diğer peyzaj elemanlarıyla bütünleşmiş bir yapıya sahip olmasının etkili olduğu değerlendirilmiştir.

En yüksek ortalama görsel kaliteye sahip olan görüntü 6,44 ile YP4 görüntüsü olmuştur. YP4'ün görsel kalite algısının yüksek olmasında su varlığı, su ile bütünleşmiş vejetasyon örtüsü, ilginç jeolojik yapıya sahip olan dağlar ve bunlara yapı, doku ve renk bakımından uyumlu olan mimari ünitelerin etkili olduğu düşünülmektedir. Bu yönüyle bakıldığında YP4 görüntüsü, insan zihninde canlanan doğal mekan betimlemeleriyle örtüşmektedir. Bu nedenle YP4'ün görsellik algısı yüksek olmuştur.

En düşük ortalama görsel kaliteye sahip olan görüntü ise 1,70 ile AP1 olmuştur. AP1'in görsel kalitesinin düşük olmasındaki başlıca etmenlerden biri mimari ünitelerin yapı, doku ve renk bakımından çevre ile uyumluluk arz etmemesi, bütünlük

oluşturmamasıdır. Özellikle veranda dikmelerinin renk bakımından doğa ile bir ahenk oluşturmadığı görülmektedir. Görüntüdeki toprak yığını çirkin bir görüntü oluşturarak, manzara kalitesini düşürmüştür. Ayrıca görüntünün su ve vejetasyon varlığı bakımından zengin olmaması canlılık ortalamasını, düşürerek görsel kaliteyi olumsuz yönde etkilemiştir.

Araştırma göstermektedir ki; görüntülerdeki peyzaj elemanlarının çok sayıda ve birbirinden farklı olması çeşitlilik parametresine verilen puanları olumlu yönde etkilemiştir. Doğal ve kültürel peyzaj elemanlarının bütünlük oluşturması ve görsel bir etkiye sahip olması ise uyum ve canlılık parametrelerinin puanlarını artırmıştır. Bunun yanında yöre peyzajının karakteristik elemanları olan vejetasyon örtüsü, jeomorfolojik yapı ve su varlığının bütünlük oluşturması, hem peyzaj çeşitliliği sağlamakta hem de görsel bir etki oluşturmaktadır. Vejetasyon, su ve jeomorfoloji faktörlerinin bir arada bulunduğu bütün görüntülerde en düşük puanı vejetasyon faktörü almıştır. Vejetasyon faktörünün düşük puanlar alması canlılık ve çeşitlilik parametrelerine ait puanları olumsuz yönde etkileyerek, görsel kaliteyi düşürmektedir. Su faktörü, parametreler ve diğer faktörlere verilen puanları olumlu yönde etkileyerek, görsel kaliteyi artırmaktadır. Kıroğlu (2007)'ye göre su kaynağı tipi ve görüntüdeki su miktarı arttıkça, algılanan görsel güzellik de artmaktadır.

Araştırmada görsellik algısının demografik özelliklere göre değiştiği görülmektedir. Cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, meslek ve gelir düzeyi gibi demografik özelliklerin görsel kalite algısını etkilediği değerlendirilmiştir. Elinç (2011)'e göre de kullanıcıların demografik profilleri de (yaş, cinsiyet, meslek, gelir v.b.) görsel tercihlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Fakat araştırmada estetik bakış ve görsel algının şekillenmesinde hiçbir demografik faktörün tek başına etkili olmadığı, birden çok faktörün birbiriyle bağımlı olarak etkili olduğu düşünülmektedir. Söz gelimi aynı yaş grubuna mensup kişilerin benzer cevapları vermesi düşünülürken, aradaki mesleki farklılıklardan dolayı verilen cevaplar da farklılaşabilmektedir.

Araştırmanın memnuniyet değerlendirmesi kısmında, iki bölümden oluşan anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışmasının birinci bölümünde ziyaretçilerin konaklamakta oldukları tesisten memnuniyetlerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amaçla dış ve iç mekan olmak üzere hizmet kalitesi ve tesiste sunulan ürünler değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Anket çalışmasının ikinci bölümünde ise ziyaretçilerin araştırma alanının genelindeki rekreasyonel-turistik faaliyetler ve konaklama alanlarıyla ilgili görüşleri alınmıştır.

Tesislerde dış mekan hizmetleri bakımından en yüksek puanı sırasıyla YAT (3,27), AKDT (3,07), PAT (2,87), TDT (2,84), UYDT (2,78), ŞDT (2,61) ve ADT (2,56) almıştır.

YAT'ın dış mekan puanlarının yüksek çıkmasındaki en önemli unsur tesisin mimari yapısının doğa ile uyumlu olması (3,92) ve tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterince işlevsel bulunması (3,48) olmuştur. Tesisin alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görülme durumu (2,90) ve tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarının yeterli görülme durumu (3,00) aldıkları düşük ve orta seviyeli puanlar ile tesiste dış mekanla ilgili sorunlar olarak ön plana çıkmıştır. Özellikle tesis girişindeki, doğal yapıyla tekstür ve renk bakımından uyumsuz olan merdiven ve trabzanların bu sorulara verilen cevapları negatif yönde etkilediği değerlendirilmiştir.

AKDT'de tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterli görülmesi (3,72) ve tesisin mimari yapısının doğa ile uyumlu bulunması (3,44) dış mekan puanını pozitif yönde etkileyen durumlar olurken; tesisi alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görmekteyim (2,64), tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilmekteyim (2,68), tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görmekteyim (2,86) ve tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulmaktayım (2,92) sorularının almış olduğu düşük puanlar dış mekan puanını negatif yönde etkileyen faktörler olmuştur. Tesise ait bir bahçe ve açık konaklama

alanının bulunmaması, tesis önü ve çevresindeki peyzaj çalışması ve yöredeki rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanlarıyla ilgili bilgi verme noktasındaki yetersizlikler dış mekan hizmetleri ile ilgili eksik yönler olarak öne çıkmıştır.

PAT'da tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterli bulunması (3,84) ve tesisin mimari yapısının doğa ile uyumlu bulunması (3,28) dış mekan sorularının içerisinde en yüksek puanları almıştır. Tesiste Tortum ve Uzundere ilçeleri ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgiyi alabilme (2,40), tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli bulma (2,46) ve tesisi alan planlama açısından (kaldırım, yol, basamak vs.) kaliteli bir mekan olarak görme (2,62) düşük seviyeli puanlar aldığından tesiste dış mekanla ilgili eksiklikler olarak öne çıkmıştır. Tesiste donatı elemanı olarak kullanılan kamelyaların yeterli sayıda olmadığı ve bazı kamelyaların bakımsız durumda olduğu saptanmıştır. Ayrıca tesis içerisindeki otoparkın belirli bir yerleşim planının bulunmamasının ziyaretçiler açısından alan kullanımıyla ilgili problem teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

TDT'de tesisin mimari yapısının doğa ile uyumlu bulunması (3,92) ve tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterince işlevsel bulunması (3,90) dış mekan puanlarını pozitif yönde etkileyen unsurlar olmuştur. Tesiste Tortum ve Uzundere ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterli bilgi alma (2,04), tesisi alan planlama açısından kaliteli bir mekan olarak görme (2,42) ve tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulma (2,50) dış mekan puanlarını negatif yönde etkileyen unsurlar olarak ön plana çıkmıştır. Özellikle tesisin çevre düzenlemesinin yapılmaması, tesiste bahçe gibi açık oturma alanlarının olmaması ve yöre ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında bilgi alınamaması dış mekanla ilgili sorunlar olarak değerlendirilmiştir.

ŞDT'de tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterli bulunması (3,74) ve tesisin mimari yapısının doğa ile uyumlu bulunması (3,50) dış mekan puanlarını pozitif yönde etkileyen unsurlar olmuştur. Tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görme (2,04), tesisin çevre düzenlemesinde kullanılan donatı elemanlarını yeterli

bulma (2,06), tesisi alan planlama açısından kaliteli bir mekan olarak görme (2,06) ve tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulma (2,16) tesisin dış mekan puanlarını negatif yönde etkileyen unsurlar olarak ön plana çıkmıştır. Tesisten şelale tabanına inen basamakların dar ve dik, merdiven sahanlığının ise yeterli sayı ve ölçüde olmaması ziyaretçiler tarafından genel problem olarak dile getirilmiştir. Bunun yanında tesis önü ve çevresinde peyzaj çalışmalarının yapılmayışı, tesisin çevre düzenlemesinin estetik açıdan güzel görülmemesini sağlamıştır. Ayrıca tesiste yeterince çöp kutusu ve aydınlatma ünitesinin bulunmayışının dış mekan puanlarının düşük çıkmasında etkili olan eksiklikler olarak değerlendirilmiştir.

ADT’de tesisle ilgili tabela ve yönlendirici levhaların yeterince işlevsel bulunması (3,34) orta derecede dış mekan puanlarına katkı sağlamıştır. Tesiste Tortum ve Uzundere ile ilgili rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterince bilgi alma (2,12), tesisi çevre düzenleme açısından konforlu bir mekan olarak görme (2,38), tesisin çevre düzenlemesini estetik açıdan güzel bulma (2,40) ve tesisi alan planlama açısından kaliteli bir mekan olarak görme (2,40) dış mekan puanını negatif yönde etkilemiştir. Tesisin mimari bakımdan estetik bir görüntüye sahip olmaması, ziyaretçiler tarafından genel bir problem olarak bildirilmiştir. Tesisin yan tarafında bulunan bahçe bölümünde ve özellikle tesis girişi ve veranda kısmında bakımsız bir yapının hakim olması, tesisin dış mekan yönünden düşük bir puan almasında etkili olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca tesisin bulunduğu bölgede sıkça trafik kazaları yaşanmaktadır. Bu kazalar neticesinde savrulan araçların tesise zarar vermelerini engellemek amacıyla, tesis önünde on metrelik bir hat boyunca koruyucu toprak yığıntısının oluşturulması, ilkel bir görüntü ortaya çıkarmaktadır.

Tesislerdeki iç mekan hizmetleri bakımından en yüksek puanı sırasıyla TDT (3,89), PAT (3,76), AKDT (3,67), YAT (3,41), ŞDT (3,18), UYDT (3,16) ve ADT (2,91) almıştır.

TDT’nin iç mekan puanlarının yüksek çıkmasındaki en önemli unsur tesisin hijyenik bir konaklama imkanı sunması (4,08) ve tesisteki masa düzeninin göze hoş gelmesi (4,02)

olmuştur. Ziyaretçilerin tesisle ilgili tavsiyelerde bulunması durumu (3,54) ve tesise daha sonra özellikle tekrar gelme (3,66) orta düzeyli puanlar almalarına rağmen, iç mekan değerlendirmesinde en düşük puanları almışlardır. Tesiste iç mekan hizmetleri bakımından genel olarak eksik yanlar tespit edilmemiştir. Fakat, insani ihtiyaçlara hizmet, hijyen ve tesiste çalışan elemanların daha kaliteli hizmet vermeleri geliştirilmesi gereken konular olarak değerlendirilmiştir.

PAT'ın iç mekan değerlendirmesinde, ziyaretçilerin tesislere daha sonra tekrar gelme arzusu (3,96) ve lavaboların bakımlı ve hijyenik olması (3,84) en yüksek puanı alan konular olmuştur. Tesiste iç mekan hizmetleri bakımından genel olarak eksiklikler tespit edilmemesine rağmen geliştirilmesi gereken konular tespit edilmiştir. Özellikle tesisteki masa düzeni (3,58) ve lavaboların bakımlı ve hijyenik olması durumu (3,58) üzerinde durulması ve özen gösterilmesi gereken konular olarak değerlendirilmiştir.

AKDT'nin iç mekan değerlendirmesinde tesise özellikle daha sonra tekrar gelmeyi düşürüm (3,82), tesis hijyenik bir konaklama imkanı sunmaktadır (3,76) ve iç mekanda sunulan hizmetler memnuniyet vericidir (3,76) en yüksek puanı alan sorular olmuştur. Tesiste çalışan elemanlar kaliteli bir hizmet sunabilmektedir (3,58) ve tesis tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir (3,44) orta düzeyli puanlar almalarına rağmen iç mekan hizmetleri bakımından en düşük puanları alan sorular olmuştur. Bu durum genel olarak iç mekan hizmetleri bakımından eksiklik olarak değerlendirilmemekle beraber ziyaretçilerin tesise tekrar gelmeyi düşünmeleri ve tesisle ilgili tavsiyelerde bulunmaları konusunu olumsuz yönde etkilediği düşünülmüştür.

YAT'ın iç mekan hizmetleri bakımından hijyenik bir konaklama imkanı sunması (3,38) ve tesiste çalışan elemanların kaliteli bir hizmet sunması (3,50) durumu, tesise özellikle tekrar gelmeyi düşünme (3,82) ve tesisle ilgili tavsiyelerde bulunma (3,70) sorularına verilen cevapları olumlu yönde etkilemiştir. Lavaboların bakımlı ve hijyenik olması (3,12) ve tesisin tüm insani ihtiyaçlara cevap verebilmesi durumu (3,24) orta düzeyli puanlar almasına rağmen iç mekan hizmetleri bakımından en düşük puanı alan konular olmuştur. Bu hususlar tesiste iyileştirilmesi gereken şartlar olarak ön plana çıkmaktadır.

ŞDT’de iç mekan hizmetleri bakımından sunulan hizmetlerin memnuniyet vermesi (3,50) ve çalışan elemanların kaliteli bir hizmet sunabilmesi (3,20) en yüksek puanı alan sorular olmuştur. Lavaboların bakımlı ve hijyenik olması (2,26) ve tesisin hijyenik bir konaklama imkanı sunması (2,88) en düşük puanı alan sorular olarak, tesisteki eksiklikler olarak ön plana çıkmıştır. Bu durumun tesise daha sonra tekrar gelmeyi düşünme ve tesisle ilgili tavsiyelerde bulunma sorularının puanlarını olumsuz yönde etkileyeceği beklenmiştir. Fakat bu soruların aldığı puanlara bakıldığında beklenen ölçüde olumsuz yönde etkilenmediği görülmektedir. Bu durum ziyaretçi tercihlerinde görsel kalitenin önemini açık bir şekilde göstermektedir. Ziyaretçilerin iç ve dış mekan hizmet kalitesindeki yetersizliklere rağmen tercih ve tavsiyelerini tesis için kullanabilmelerinin, en büyük sebebi tesisteki doğal yapı ve görünümler olarak değerlendirilmektedir.

UYDT’de lavaboların bakımlı ve hijyenik olması (3,30) ve tesiste çalışan elemanların kaliteli bir hizmet sunabilmesi (3,22) iç mekan hizmetleri puanına pozitif yönde katkı sağlamıştır. Bu durum aynı zamanda ziyaretçilerin tesise tekrar gelme (3,34) ve tesisle ilgili tavsiyelerde bulunma (3,18) hususlarını da bir ölçüde etkilemiştir. Tesisin tüm insani ihtiyaçlara cevap vermesi (2,86) ise aldığı düşük puanla bir eksiklik olarak değerlendirilmiş ve üzerinde çalışılması gereken bir konu olduğu tespit edilmiştir.

ADT’de iç mekanda sunulan hizmetlerin memnuniyet verici olması (3,44) ve tesiste çalışan elemanların kaliteli bir hizmet sunması (3,38) iç mekan hizmetleri bakımından en yüksek puanı alan sorular olmuştur. Lavaboların bakımlı ve hijyenik olması (2,02) ve tesisin hijyenik bir konaklama imkanı sunması (2,72) konuları tesis açısından zayıf yönler olarak ön plana çıkmıştır. Bu durumun aynı zamanda tesise tekrar gelmeyi düşünme (2,82) ve tesisle ilgili tavsiyelerde bulunma (2,80) hususlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir.

Tesislerdeki ürün bazlı değerlendirmede ise en yüksek puanı sırasıyla PAT (3,71), ŞDT (3,17), YAT (3,15), UYDT (3,08), TDT (2,96), AKDT (2,91) ve ADT (2,66) almıştır.

PAT'ın ürün değerlendirmesi puanında tesiste sunulan ürünlerin tat açısından güzel bulunması (4,12) ve fiyat bakımından uygun düzeyde görülmesi etkili olmuştur. Tesiste yöresel ürünleri tatma (3,32) ve yöresel ürünlere ulaşma imkanı (3,38) ise orta düzeyli puanlar almalarına rağmen ürün değerlendirmesi bakımından en düşük puanı alan konular olmuştur. Bu durum tesis açısından bir eksiklik olarak değerlendirilmemekle beraber ürün çeşitliliğinin sağlanması ve buna bağlı olarak ziyaretçi sayısının artırılması açısından üzerinde durulması gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

ŞDT'nin ürün değerlendirmede aldığı orta düzeyli puanda en büyük katkıyı tesiste sunulan ürünlerin tat açısından güzel bulunması (3,72), fiyat bakımından uygun görülmesi (3,60) ve tesisin rekreasyonel ve turistik faaliyetlerde bulunma imkanı sunması (3,56) sağlamıştır. Özellikle tesisin Tortum Şelalesi üzerinde kurulu olması, tesis için büyük bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Tesiste yöresel ürünlere ulaşma (2,56) ve yöresel lezzetleri tatma (2,66) konuları tesis için zayıf bir yön olarak değerlendirilmektedir. Yöresel ürünler konusu satışla beraber nakit getirisinin yanında, tanıtım ve reklam fonksiyonları da olan bir olgudur. Tortum Şelalesine gelen yerli ve yabancı turist sayısı göz önünde bulundurulduğunda, yöresel ürünler ve sembolik hediye eşyalarının satışı hem ürün çeşitliliğini sağlaması hem de yörenin tanıtımına katkıda bulunarak ziyaretçi sayısını artırması açısından önemli görülmektedir.

YAT'ın ürün değerlendirmesi puanında tesiste sunulan ürünlerin fiyatlarının uygun düzeyde olması (3,36) ve tesisin rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanı sunması (3,32) büyük oranda olumlu katkıda bulunmuştur. YAT'ın sağladığı rekreasyonel faaliyet imkanının aldığı orta düzeyli puanda ziyaretçi profili büyük oranda etkili olmaktadır. Tesiste yöresel lezzetleri tatma (2,90) ve yöresel ürünlere ulaşma imkanı (2,86) ve ürün çeşitliliği (2,96) aldıkları düşük puanlardan dolayı ürün değerlendirmesi puanını olumsuz yönde etkilemiştir.

UYDT'de rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanı sunabilme (3,66) ve tesisin uzun süreli konaklamalar için imkan sağlayabilmesi (3,44) ürün değerlendirmesine pozitif yönde katkı sağlayan hususlar olmuştur. Tesiste yöresel lezzetleri tatma (2,56), yöresel

ürünlere ulaşma imkanı (2,66) ve ürün çeşitliliği (2,64) düşük puanlar alarak ürün değerlendirmesini olumsuz yönde etkilemiştir.

TDT’de tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulma (4,44) ve fiyatları uygun düzeyde görme (4,12) ürün değerlendirmesi içerisinde en yüksek puanı alan kriterler olmuştur. Tesiste rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları (2,06), uzun süreli konaklamalar için imkan sunma (2,26) ve yöresel ürünlere ulaşma (2,26) düşük puanlar almıştır. Bu kriterler bakımından tesis yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

AKDT’de tesiste sunulan yemekleri tat açısından güzel bulma (3,68) ve fiyatları uygun düzeyde görme (3,48) orta dereceli puanlar almalarına rağmen ürün değerlendirmesi kriterleri içerisinde en yüksek puanı almıştır. Tesisin uzun süreli konaklama imkanları (2,44), yöresel lezzetleri tatma (2,62) ve yöresel ürünlere ulaşma (2,64) imkanı aldıkları düşük puanlarla tesis açısından eksikliklere olarak değerlendirilmiştir. Tesiste ürün çeşitliliği sağlanmasının ziyaretçi sayısına olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ADT’de sunulan ürün fiyatlarını uygun düzeyde görme (3,94) aldığı orta düzeyli puanla ürün değerlendirmesi içerisinde en yüksek puanı alan kriter olmuştur. Tesiste rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları (2,08), uzun süreli konaklama (2,32), yöresel lezzetleri tatma (2,38) ve yöresel ürünlere ulaşma (2,42) imkanları ürün değerlendirmesi bakımından düşük puan alan ve eksik görülen konuların başında gelmektedir. Tesis kavşak üzerinde bulunduğundan özellikle yöredeki rekreasyonel ve turistik faaliyet noktalarıyla ilgili bilgilendirici faaliyetlerin yürütülmesi ve ürün çeşitliliği sağlanmasının, tesisteki ziyaretçi sayısını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırma beğeni düzeyi ve estetik algıların büyük oranda meslek, eğitim durumu ve gelir seviyesine bağlı olarak değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Daha sık rekreasyonel faaliyette bulunan, farklı mekanları ziyaret ederek çok sayıda görsel materyali algılayan kişilerde beğeni düzeyi ve estetik algı da farklılaşmaktadır.

Araştırma alanındaki tesislerin çevre düzenlemelerinin yapılmaması dış mekan bazında ortak problem olarak tespit edilmiştir. Peyzaj çalışmaları yapıya, mekana ve mimariye değer katan, algı ve düşünceleri şekillendiren bir anlayıştır. Gerek yapısal, gerekse de bitkisel tasarım boyutuyla mekana fonksiyonellik ve estetik değer katan peyzaj çalışmaları, araştırma alanındaki tesislerin alan kullanımı, donatı elemanı yetersizliği ve çevre konforu problemlerinin çözümü açısından son derece önemli görülmektedir. Bunun yanında mekanın doku, renk ve harmoni bakımından doğa ile bütünleşmesi bakımından da çevre düzenlemesi anlayışının geliştirilmesi önemli görülen bir diğer unsur olmuştur.

Tesislerde dış mekanla ilgili tespit edilen bir diğer ortak problem ise araştırma alanındaki rekreasyonel ve turistik faaliyetler hakkında yeterince bilgi alınamamasıdır. Ziyaretçilerden özellikle yöreye ilk kez gelenlerin, Tortum-Uzundere hattı boyunca gezilip, görülebilecek noktalarla ilgili soruları ya cevapsız kalmakta yada herkes tarafından bilinen yerler tarif edilmektedir. Tortum Şelalesi yörede en çok bilinen rekreasyonel alan olarak ön plana çıkmaktadır. Yöredeki rekreasyonel alanlar ve turistik noktalarla ilgili bilgilendirici tabelaların oluşturulması ve mevcutların ise işlevsellik kazandırılması gerekmektedir.

Tesislerde çalışan elemanların daha kaliteli bir hizmet sunabilmesi iç mekan hizmetleri bakımından zayıflık olarak ön plana çıkmıştır. Ayrıca bazı tesislerde hijyenik bir konaklama imkanı sunulamaması ve lavaboların bakımsız durumda olması sadece bu tesisler için değil, yöredeki turizm imajını da zedeleyebilecek bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

Yöresel lezzetleri tatma ve yöresel ürünlere ulaşma imkanının bulunmaması, tesislerdeki ürün çeşitliliğini yetersiz kılan bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu durum aynı zamanda tesislere daha sonra tekrar gelme ve tesislerle ilgili tavsiyelerde bulunma faktörlerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü ziyaretçilerin tesislere daha sonra tekrar gelme ve tesislerle ilgili tavsiyelerde bulunmalarında en büyük etkenin manzara kalitesi, rekreasyonel ve turistik faaliyet imkanları ve tesiste sunulan

ürünler olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle özellikle manzara kalitesi ve rekreasyonel faaliyet imkanlarıyla ön plana çıkmayan tesislerde ürün çeşitliliğinin sağlanması, ziyaretçi sayısı ve devamlılığı bakımından son derece önemli görülmektedir.

Araştırma alanının geneliyle ilgili olarak yapılan çalışmada ziyaretçilere yöredeki rekreasyonel ve turistik faaliyetler ve konaklama alanlarıyla ilgili sorular yöneltilmiştir. Orhan ve Karahan (2010), Uzundere ilçesindeki aktif turizm etkinliklerini inanç turizmi etkinlikleri, Tortum Şelalesi ve Yıkıklar (yedi göller) odaklı etkinlikler, piknik aktiviteleri, festival ve şenlikler olarak; potansiyel turizm etkinliklerini ise botanik turizmi, kuş gözlemciliği, kelebek gözlemciliği, yaban hayatı gözlemciliği, trekking, manzara seyri ve Tortum Gölü'ne dayalı etkinlikler olduğunu değerlendirmiştir. Bunun yanında yörenin ilginç jeolojik yapısı jeopark potansiyeli oluşturmakta ve jeoturizm kavramını gündeme getirmektedir (Karahan vd 2010). Çalışmada araştırma alanında kültürel yönden çekici yerler olduğunu düşünme (4,01), araştırma alanını doğal yönden çekici bulma (4,03), araştırma alanının jeomorfolojik yapısını ilginç bulma (4,14), araştırma alanında maceraya (3,98) ve doğa sporlarına (3,93) yönelik fırsatlar olduğunu düşünme, su sporları (3,90) ve kültür ve inanç turizmine (3,77) yönelik yeterli imkanlar olduğunu düşünme ve günübirlik ziyaretler için uygun imkanlar olduğunu düşünme (3,65) yüksek ve orta düzeyli puanlar almıştır. Bu durum daha önce yapılan çalışmaları destekler niteliktedir ve bahsi geçen kriterler bakımından araştırma alanında bir potansiyelin olduğunu göstermektedir.

Araştırmada ziyaretçilerin, yörede suya dayalı etkinlikler açısından da bir potansiyelin olduğunu düşündüklerini göstermiştir. Karahan ve Orhan (2009) yöredeki su ile doğrudan ilişkili suya dayalı rekreasyon etkinliklerini; botçuluk ve motorlu su araçlarıyla gezinti, kürekçilik, yelkencilik, su kayağı, olta balıkçılığı, rafting, yüzme, sandalla gezinti ve kano etkinlikleri, su ile dolaylı ilişkili suya dayalı rekreasyon etkinlikleri ise piknik aktiviteleri, doğa yürüyüşü (trekking), kamping, manzara seyri ve fotoğrafçılık ve kuş gözlemciliği şeklinde sınıflandırmıştır.

Araştırma alanına yapılan ziyaretlerde beklentilerin karşılanması (2,98) ve yöredeki mevcut turizm potansiyelinin değerlendirildiğinin düşünülmesi (2,27) düşük puan alan konular olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında dinlenme tesisleri (2,67), otel ve pansiyon imkanları (2,45), çevre düzenlemesi (2,43), ve aktivite ve konaklama merkezlerine ulaşım (2,61) kriterlerindeki yetersizlikler büyük oranda etkili olmuştur. Bunun yanında araştırma alanındaki turistik noktaların (2,31) ve rekreasyonel ve sportif faaliyet imkanlarının (2,31) tanıtımının yeterince yapılmaması, özellikle turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesini sağlayan unsurların arasında yer almıştır.

Araştırma alanında ulaşım konusunun da bir eksiklik olduğu görülmektedir. Tortum ilçesine il merkezinden ulaşım (3,57) orta düzeyli bir puan aldığından sorun olarak değerlendirilmemiştir. Özellikle il merkezinden her yarım saatte bir Tortum ilçesine hareket eden toplu ulaşım araçları, ulaşımı kolaylaştıran unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Fakat Uzundere ilçesine il merkezinden (2,91) ve araştırma alanındaki aktivite ve konaklama merkezlerine (2,61) ulaşım kriterleri düşük puan alan kriterler arasında yer almıştır. Rekreasyonel alanlar ve turistik noktaların büyük çoğunluğunu bünyesinde barındıran Uzundere İlçesi'ne toplu ulaşım araçları sık ve düzenli olarak hareket etmemektedir. Ayrıca her iki ilçe merkezinden de aktivite ve konaklama merkezlerine kişisel araçlar haricinde ulaşım mümkün olmamaktadır. Bu durumun ziyaretçi sayısını olumsuz yönde etkilediği gözlemlenmiştir. Özellikle Erzurum il merkezinden günübirlik olarak yöreyi ziyaret etmek isteyen kişiler, toplu ulaşım araçlarının düzenli olarak bulunmamasından dolayı, yöreye gelemediklerini bildirmişlerdir.

Değerlendirilmeyi bekleyen birçok turizm etkinliği potansiyelini bünyesinde barındıran Tortum ve Uzundere ilçeleri, gelecekte buldukları yöre ekonomisine birçok fırsatı sunabilecek düzeydedir. Fakat daha önce yapılan çalışmalarla beraber bu araştırma da göstermektedir ki gerek rekreasyonel alanlar ve dinlenme tesislerindeki görsel peyzaj kalitesi, gerekse de hizmet kalitesi, bakımından çözülmeyi bekleyen birtakım sorunlar

bulunmaktadır. Bu sorunların çözümü kuşkusuz yöredeki turizm etkinliklerinin artmasını ve turizme dayalı ekonomik faydalar edinilmesini sağlayacaktır.

Görsel kalite rekreasyonel tesis tercihlerinde, tercih edilebilirlik açısından önemli bir unsurdur. Kıroğlu (2007)'ye göre peyzaj yapısı algılanan görsel peyzaj kalitesi ile yakından ilişkilidir ve rekreasyon alanlarının tercihinde görsel peyzaj karakterinin önemli bir rolü vardır. Rekreasyonel tesislerde sunulan hizmet kalitesi ise devamlılığı sağlayan bir konudur.

Turistik faaliyetler açısından tercih edilebilirlik ve sürdürülebilirlik konularında birtakım sorunlar tespit edilen araştırma alanında, bu sorunların çözümü noktasında;

- Yerel yönetimler ve kültür turizm il müdürlüğü, koordinasyon halinde çalışmalı, yöredeki mevcut turizm potansiyeli ve turizm etkinlikleri tespit edilmeli,
- Turizm faaliyetlerinin belirli bir dönemin dışında yıl boyu sürdürülebilmesi amacıyla turistik etkinlikler çeşitlendirilmeli,
- Mevcut dinlenme tesislerinin çevresel dokuya uyumu sağlanmalı ve bu amaçla yöreye uygun bir mimari yapı anlayışı benimsenmeli,
- Tortum Şelalesi ve Yedigöller başta olmak üzere dinlenme tesislerinde gerekli planlama ve çevre düzenleme çalışmaları yürütülmeli, görsel peyzaj kalitesini arttıracak unsurlara yer verilmeli,
- Rekreasyonel alanlarda görsel kalitenin artırılması amacıyla çirkin görüntüler ortadan kaldırılmalı, gerekli yapısal ve bitkisel onarım çalışmaları yürütülmeli,
- Yöredeki otel, pansiyon gibi konaklama imkanları geliştirilmeli, ziyaretçilere uzun süreli konaklama imkanı verecek sosyal ve kültürel faaliyet alanları oluşturulmalı,
- Özellikle turizm etkinliklerinin yoğun olduğu dönemde Erzurum il merkezinden Tortum ve Uzundere ilçelerine, ilçe merkezlerinden aktivite ve konaklama noktalarına ulaşımı kolaylaştıracak adımlar atılmalı,
- Konaklama merkezlerinde sunulan ürünler çeşitlendirilmeli ve yöresel ürünlere ağırlık verilmeli,
- Yöre ile ilgili ürünler ziyaretçilerin kolay erişebilecekleri şekilde pazarlanmalı,

- İlçelerdeki spor etkinlikleri çeşitlendirilmeli ve tanıtımı yapılmalı,
- Tortum ve Uzundere ilçelerinin ve buradaki turizm potansiyelinin reklamasyon faaliyetleri yapılmalı,
- Yöredeki gezilip görülmesi gereken yerler, rekreasyonel alanlar, turistik faaliyetler ve dinlenme tesisleri ile ilgili bilgilendirici kitapçıklar, afiş ve broşürler hazırlanmalı,
- Tortum-Uzundere karayolu boyunca rekreasyonel tesisler ile ilgili bilgilendirici ve yönlendirici tabelalara yer verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, A., 1981. Tortum Vadisi Vejetasyonunun Bitki Sosyolojisi Yönünden Araştırılması. Doçentlik Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Botanik Bölümü, Erzurum.
- Akten M., 2003. Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A (2), 115-132.
- Altınkaynak, A., 2002. Erzurum İli Uzundere İlçesinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Tarımsal Yayım Açısından Kalkınma Olanakları. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Anonim, 2001. İlçe Kaymakamlığı Kayıtları.
- Anonim, 2013. Google Earth. <http://www.google.com/earth/>
- Anonim, 2014. Turizm Tanımı. http://yegitek.meb.gov.tr/aok/Aok_Kitaplar/AolKitaplar/Turizm_1/1.pdf
- Avcıkurt, C., Köroğlu, Ö., 2006. Termal Otel İşletmelerinde Müşteri Sadakatini Artıran Nitelikleri Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması. Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi, 3 (1), 5-15.
- Bozhüyük, Z.R., 2007. Erzurum Kent Merkezindeki Bazı Tarihi Yapı ve Çevreleri Üzerine Görsel Etki Değerlendirmesi. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Bulut, Y., Yılmaz H., 1998. Rekreasyonel Turizm Örneğinde Akarsu Turizmi. Doğu Anadolu Tarım Kongresi, Erzurum.
- Bulut, Z., 2006. Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Canas, I., Ayuga, E., Ayuga, F., 2009. A Contribution to The Assessment of Scenic Quality of Landscapes Based on Preferences Expressed by The Public. Land Use Policy, 26, 1173-1181.
- Chen, B., Adimo, O.A., Bao, Z., 2009. Assessment of aesthetic quality and multiple functions of urban green space from the users' perspective: The Case of Hangzhou Flower Garden. Landscape and Urban Planning, 93, 76-82.
- Clay, G.R., Daniel T.C., 2000. Scenic landscape assessment: The Effects of Land Management Jurisdiction on Public Perception of Scenic Beauty. Landscape and Urban Planning, 49 (1-2), 1-13.
- Çakıcı, I., 2007. Peyzaj Planlama Çalışmalarında Görsel Peyzaj Değerlendirmesine Yönelik Bir Yöntem Araştırması. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevirgen, A., 2004. Edremit Yöresinde Ekoturizme Yönelik Bir Talep Araştırması. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7 (12), 45-67.
- Çoruh, S., 1979. Genel Turizm Bilgisi, Güven Matbaası, Ankara.
- Daniel, T.C., 2001. Whither scenic beauty? Visual landscape quality assessment in the 21st century. Landscape and Urban Planning, 54 (1-4), 267-281.

- Daniel, T.C., Boster, R.S., 1976. Measuring Landscape Esthetics: The Scenic Beauty Estimation Method. USDA Forest Service Research Paper RM-167 Rocky Mountain Forest and Range Experiment Station, 69 p, USA.
- De La Fuente, G., Atauri, J.A., De Lucio, J.V., 2006. Relationship between landscape visual attributes and spatial pattern indices: A test study in Mediterranean-climate landscapes. *Landscape and Urban Planning*, 77 (4), 393-407.
- Dearden, P., 1984. Factors influencing landscape preferences: An empirical investigation. *Landscape and Planning*, 11 (4), 293-306.
- Demirci, E., 2010. Atatürk Üniversitesi Yerleşkesinin Görsel Kalite Yönünden Değerlendirilmesi. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Doğanay, H., 1988. Erzurum'un Genel Coğrafya Özellikleri. Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 56, 143 s, Erzurum.
- Doğanay, S., Alim, M., 2003. Coğrafi Bir Tanıtım: Yedigöller (Uzundere) Günübürlük Rekreasyon Alanı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (30), 127-137.
- Elinç, H., 2011. Görsek Kalite Değerlendirmesi Yöntemi ile Antalya İli Alanya ilçesindeki Abdurrahman Alaeddinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları Kent Parklarının İrdelenmesi. Y. Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erinç, S., 1969. Klimatoloji ve Metotları. İstanbul Üniversitesi Yayınları No:994, 192 s, İstanbul.
- Evliyaoğlu, S., 1989. Genel Turizm Bilgileri. Kendi Yayını, 176 s, Ankara.
- Garré, S., Meeus, S., Gulinck, H., 2009, The dual role of roads in the visual landscape: A case-study in the area around Mechelen (Belgium), *Landscape and Urban Planning*, 92 (2), 125-135.
- Giritlioğlu, İ., Avcıkurt, C., 2010. Şehirlerin Turistik Bir Ürün Olarak Pazarlanması, Örnek Şehirler ve Türkiye'deki Şehirler Üzerine Öneriler (Derlemeden Oluşmuş Bir Uygulama). *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (4), 74-89.
- Güleç, S., 1982. Doğu Karadeniz Kıyı Şeridinde Rekreasyonel Potansiyelin Saptanması ve Değerlendirilmesi. *K.T.Ü. Orman Fakültesi Dergisi*, 3 (1),
- Habron, D., 1998. Visual Perception of Wild Land in Scotland. *Landscape and Urban Planning*, 42 (1), 45-56.
- Hunziker, W., Karpf, K., 1941. Grundriss der Allgemeinen Fremdenverkehrslehre. Poligrafischer Verlag, Zürich. (Çev. Sait Evliyaoğlu)
- Irmak, M.A., 2003. Tortum Çayı Havzasının Odunsu Bitkilerinin Peyzaj Mimarlığında Kullanım Olanakları. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- İlban, M.O., 2007. Destinasyon Pazarlamasında Marka İmajı ve Seyahat Acentalarında Bir Araştırma. Y. Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Kalın, A., 2004. Çevre Tercih ve Değerlendirmesinde Görsel Kalitenin Belirlenmesi ve Geliştirilmesi Trabzon Sahil Bandı Örneği. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kaplan, A., Hepcan, Ç.C., 2004. Ege Üniversitesi Kampüsü 'Sevgi Yolu'nun Görsel (etki) Değerlendirme Çalışması. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 41 (1), 159-167.

- Kaplan, S., Kaplan R., 1989. *The Experience of Nature: A Psychological Perspective*. Cambridge. Cambridge University Press, 340 p, Cambridge, USA.
- Kaplan, A., Taşkın, T., Önenç, A., 2006. Assessing The Visual Quality of Rural and Urban-Fringed Landscapes Surrounding Livestock Farms. *Biosystems Engineering*, 95 (3), 437–448.
- Kaptanoğlu Çağlayan, A.Y., 2006. *Peyzaj Değerlendirmesinde Görsel Canlandırma Tekniklerinin Kullanıcı Tercihine Etkileri*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karahan, F., 2003. *Erzurum-Rize Karayolu Koridoru Peyzaj Planlaması ve Manzara Yolu Olarak Kullanıma Sunulma Olanakları*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Karahan, F., Çakır, E., 2010. *Uzundere Turizm Master Planı: Vizyon 2023*. Erzurum, 93 s, Türkiye.
- Karahan, F., Kopar, I., Orhan, T., Çakır, E., 2010. *The Geopark Potential Of Tortum Valley (Erzurum-Turkey) And Its Surroundings*. *Geomed 2010 The 2nd International Geography Symposium*, Kemer-Antalya.
- Karahan, F., Orhan, T., 2009. *Çoruh Havzası Uzundere Vadisi'nin Kırsal Rekreyon Planlaması Yönünden Suyu Dayalı Olanakları*. *Kırsal Çevre Yıllığı*, 54–81.
- Karaküçük, S., 2005. *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*. Gazi Kitabevi, 60 s, Ankara.
- Kıroğlu, E., 2007. *Erzurum Kenti ve Yakın Çevresindeki Bazı Rekreyon Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi*. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kiracıoğlu, Ö., 2007. *Orman Alanlarındaki Görsel Kalitenin Tahmini: Çeşmealtı Ormanları Örneği*. Y. Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Kozak, N., 2012. *Genel Turizm Bilgisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 2472, 152 s, Eskişehir.
- Lahn, E., 1944. *Tortum Gölü ve Tortum Şelalesi*. *Türk Coğrafya Dergisi*, 5-6, 137-140.
- Lawson, F., Band-Bovy M., 1977. *Tourism and Recreation Development*. London: Architectural Press, London.
- Lothian, A., 1999. *Landscape and The Philosophy of Aesthetics: Is Landscape Quality Inherent In The Landscape or in The Eye of The Beholder?* *Landscape and Urban Planning*, 44 (4), 177-198.
- Mcintosh, R.W., Goeldner, C., 1990. *Tourism: Principles, Practices and Philosophies*. New York: John Willey and Sons Inc., 626 p, USA.
- Misgav, A., 2000. *Visual Preference of The Public for Vegetation Groups in Israel*. *Landscape and Urban Planning*, 48 (3-4), 143-159.
- Orel, F., Yavuz, M. C., 2003. *Rekreasyonel Turizmde Müşteri Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma*. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (11), 61-76.
- Orhan T., Karahan F., 2010. *Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi*. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 27-42.
- Öner, Ç., 1997. *Seyahat Ticareti*. Literatür Yayınları, 193 s, İstanbul.
- Özgüç, İ.M., 1999. *TEM Hadımköy-Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerinde Görsel Araştırmalar*. *İÜ Orman Fakültesi Dergisi, A Serisi*, 49 (2), 115-132.

- Özgül, O., 2007. Tortum ve Narman Çevresinde Tarihi ve Arkeolojik Araştırmalar. Y. Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Öztürk, S., 2005. Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı'nın Rekreatif Kaynak Değerlerinin İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A Serisi, 2, 138-148.
- Sağcan, M., 1986. Rekreatif ve Turizm. Cumhuriyet Basımevi, 280 s, İzmir.
- Shivers, J.S., Delisle, L.J., 1997. The Story of Leisure: Context, Concepts and Current Controversy. Human Kinetics, 102 s, Australia.
- Simonic, T., 2003. Preference and Perceived Naturalness in Visual Perception of Naturalistic Landscapes. Zb. Bioteh. Fak. Univ. Ljublj. Kmet, 81 (2), 369-387.
- Soykan, F., 1999. Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm. Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, Yıl :10, Mart-Haziran, 67-75.
- Tanrıverdi, F., 2001. Peyzaj Mimarlığı Bahçe Tanıtımı Temel İlkeleri ve Uygulama Metotları. Erzurum.
- Temelli, M., 2008. Çukurova Üniversitesi Yerleşkesi Örneğinde Görsel Etki Değerlendirme Çalışmalarına Metodolojik Bir Yaklaşım. Y. Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Tortum Kaymakamlığı, 2013. İlçeden Görünümler, [http:// www.tortum.gov.tr/](http://www.tortum.gov.tr/)
- Tveit, M.S., 2009. Indicators of Visual Scale as Predictors Of Landscape Preference: A Comparison Between Groups. Journal of Environmental Management, 90, 2882-2888.
- Uzun, G., Altunkasa F.M., 1991. Rekreatif Planlamada Arz ve Talep. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 6, 80 s, Adana.
- Uzundere Kaymakamlığı, 2013. İlçemizin Coğrafyası, <http://uzundere.gov.tr/>
- Yıldızoğlu, Z., 2006. Üniversite Yerleşkeleri Fiziksel Gelişim Planlaması ve Tasarımı: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Örneği. Y. Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Yılmaz, H., Kırzioğlu, M. I., Şimşek, E.E., 1998. Oltu Kent Merkezi ve Yakın Çevresinin Rekreatif Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma. Geçmişten Geleceğe Oltu ve Çevresi Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 240-253.
- Yılmaz, O., 1991. Tortum Çayı Havzasının Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

ÖZGEÇMİŞ

13 Ağustos 1988 tarihinde Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Sakarya'da tamamladı. 2005 yılında girdiği Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nden 2009 yılında mezun oldu. 2010 yılı Eylül ayında Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda Yüksek lisans öğrenimine başladı. 2013 yılından beri Atatürk Üniversitesi Tortum Meslek Yüksekokulu Peyzaj ve Süs Bitkileri Programı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.